

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

ปริญญา

จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน

The Effect of Participatory Learning Program on Developing Proactive, Goal Setting, and Set Priority Based on Stephen R. Covey's Concept for Mathayomsuksa
Four Students at Rajavinit Bangkokhen School

นามผู้วิจัย นางสาวสุรชาติพย์ แก้วเกลี้ยง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์จิตตินันท์ บุญสถิตกุล, Ed.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรพิมพ์ ธีระวัฒน์, ศศ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง
การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี
สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน

The Effect of Participatory Learning Program on Developing Proactive, Goal Setting,
and Set Priority Based on Stephen R. Covey's Concept for Mathayomsuksa Four Students
at Rajavinit Bangkhen School

โดย

นางสาวสุรชาติพิศ แก้วเกลี้ยง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

พ.ศ. 2552

ศุขาทิพย์ แก้วเกลี้ยง 2552: ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็น
ผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี สำหรับ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
ภาคจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์จิตตินันท์ บุญสถิรกุล, Ed.D. 180 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อ
พัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์
โควี สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน 2) เพื่อเปรียบเทียบ 3 การมีความเป็น
ผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่ม
ที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ กับนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วม โปรแกรมฯ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มี
ต่อการเข้าร่วมโปรแกรมฯ งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่
4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 374 คน ใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม 2 ห้องเรียน โดย
เลือกห้องที่มีคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน
ตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี ที่ไม่แตกต่างกัน ให้ห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่ม
ควบคุม นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรม 16 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ โปรแกรม
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน
ตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี แบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การ
วางแผน ตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมฯ และต่อผู้วิจัย
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าสถิติ Paired – Sample t-test
และ Independent – Sample t – test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็น
ผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี สูงกว่าก่อนเข้า
ร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจาก
แบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี
สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าการเข้า
ร่วมโปรแกรมฯ ช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเองในด้าน การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วย
การตั้งเป้าหมายในใจ การรู้จักวางแผน คุณลักษณะทั้ง 3 ด้านจะส่งผลให้นักเรียนสามารถพึ่งตนเองได้ และดำเนิน
ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Suthathip Krawkrieng 2009: The Effect of Participatory Learning Program on Developing Proactive, Goal Setting, and Set Priority Based on Stephen R. Covey's Concept for Mathayomsuksa Four Students at Rajavinit Bangkok School. Master of Arts (Educational Psychology and Guidance), Major Field: Educational Psychology and Guidance, Department of Educational Psychology and Guidance. Thesis Advisor: Associate Professor Jittinun Boonsathirakul, Ed.D. 180 pages.

The purposes of this research were: 1) to study the Effects of Participatory Learning Program on Developing Proactive, Goal Setting, and Set Priority Based on Stephen R. Covey's Concept for Mathayomsuksa Four Students at Rajavinit Bangkok School. 2) to compare Proactive, Goal Setting, and Set Priority of experimental group student who participated in The Participatory Learning Program on Developing Proactive, Goal Setting, and Set Priority with control group students 3) to study experimental group's opinions toward participating in The Participatory Learning Program on Developing Proactive, Goal Setting, and Set Priority. This research was the quasi experimental design. The population were 374 students of Mathayomsuksa Four. Two classes were selected by using cluster sampling which were an experiment group and a control group. The experimental group participated in Participatory Learning Program on Developing Proactive, Goal Setting, and Set Priority for 16 sessions, 50 minutes per each session. The instruments used in this research were: the Participatory Learning Program on Developing Proactive, Goal Setting, and Set Priority Based on Stephen R. Covey's Concept, Proactive, Goal Setting, and Set Priority Based on Stephen R. Covey's Concept scale, the Student's Learning and Opinion session Record towards the Participatory Learning Program on Developing Proactive, Goal Setting, and Set Priority, the student's Opinion Questionnaire towards the Participatory Learning Program on Developing Proactive, Goal Setting, and Set Priority and the researcher. Mean, standard Deviation Content Analysis, the Paired-Sample t-test and Independent Sample t-test were utilized for analyzing data.

The research indicated that: 1) the posttest scores from Proactive, Goal Setting, and Set Priority Based on Stephen R. Covey's Concept scale of experimental group were higher than their pretest scores at .05 level of significance. 2) the posttest scores from Proactive, Goal Setting, and Set Priority Based on Stephen R. Covey's Concept scale of the experimental group were higher than the posttest scores of the control group at .05 level of significance 3) the experimental group reported that participating in the Participatory Learning Program on Developing Proactive, Goal Setting, and Set Priority help them to improved their be proactive skills, the being with the end in mind skills, and put first things first skills that help them to set goals, know how to plans effectively and be the independence person. These three factors foster students to have more effective ways of life.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์จิตตินันท์ บุญศิริกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความเมตตา กรุณาให้คำแนะนำด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรกฎา นกคุ้ม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชวาล กุลโกวิท อาจารย์ณัฐนิชา รื่นบุญ และอาจารย์ศิริสุดา ลดาวัลย์ ณ อยุรยา ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น กราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้ผู้วิจัยสามารถนำความรู้ด้านจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จนประสบผลสำเร็จ และขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนราชวินิตบางเขน และคณาจารย์ โรงเรียนราชวินิตบางเขน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณนักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้ง รวมทั้งขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโทภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คุณนุสสรีย์ คันธิกคุณพงศ์ศักดิ์ มวลทอง และคุณนันทินา จันทร์วิทย์ ที่เป็นผู้ร่วมดำเนินกิจกรรม และช่วยดูแลนักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองในแต่ละครั้ง

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ คุณพ่อ ที่เป็นกำลังใจ และเป็นທີ່ปรึกษาในทุกเรื่องอย่างดี และขอบคุณพี่ๆนิสิตปริญญาโทภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวรุ่น 29 และ 30 ที่เป็นกำลังใจ พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่ดีมาโดยตลอด รวมทั้งขอบคุณนิสิตปริญญาโทภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและมีส่วนช่วยให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

สุธาทิพย์ แก้วเกลี้ยง

ตุลาคม 2552

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	8
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	8
แนวคิดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี	28
ธรรมชาติของนักเรียนมัธยมปลาย	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
สมมติฐานการวิจัย	57
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การดำเนินการทดลอง	70
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	74
ผลการวิจัย	74
ข้อวิจารณ์	93

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	105
สรุปผลการวิจัย	105
ข้อเสนอแนะ	111
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	113
ภาคผนวก	122
ภาคผนวก ก ตัวอย่างหนังสือที่ใช้ในการวิจัย	130
ภาคผนวก ข ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย	134
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	165
ภาคผนวก ง การตรวจสอบคุณภาพแบบวัด	169
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	180

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การออกแบบกลุ่มเพื่อการมีส่วนร่วมสูงสุด	10
2	สรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอนเจตคติ	23
3	โครงสร้างของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี	60
4	การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Independent – Samples t - test)	75
5	การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองโดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Paired – Samples t - test)	76
6	การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองโดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Paired – Samples t - test)	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
7	การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Independent – Samples t - test)	77
8	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย	88
9	ความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองเกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี	91
10	ความคิดเห็นของนักเรียนภายหลังการเข้าร่วม โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี	91
11	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเกี่ยวกับการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี	93
12	ความคิดเห็นและความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อผู้วิจัย	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
1	คำอำนาจจำแนก (คำ r) รายของแบบวัด การมีคามเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควี	168
2	แสดงคะแนน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัด การมีคามเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สติเฟ่น อาร์ โควี ก่อนและหลังการทดลองโปรแกรมฯ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง	174
3	แสดงคะแนน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัด การมีคามเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สติเฟ่น อาร์ โควี ก่อนและหลังการทดลองโปรแกรมฯ ของนักเรียนกลุ่มควบคุม	177

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
2	องค์ประกอบ 4 ประการของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	14
3	กระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้สูงสุด	16
4	องค์ประกอบของการจัดการสอนความรู้แบบมีส่วนร่วม	18
5	ขั้นตอนการสอนเจตคติแบบมีส่วนร่วม	19
6	การจัดกิจกรรมการสอนเจตคติแบบมีส่วนร่วม	20
7	การจัดการสอนทักษะแบบมีส่วนร่วม	24
8	กรอบความคิดของอุปนิสัยทั้ง 7 ประการของ สตีเฟน อาร์ โควี	29

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นโลกที่ไร้พรมแดน มีการสื่อสาร ความรู้ ข้อมูลข่าวสารอย่างไร้ขีดจำกัด การแข่งขันพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี รวมทั้งการแข่งขันทางการค้า มีค่านิยมทางวัตถุสูงมาก เกิดการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ซึ่งสมพงษ์ จิตระดับ (2550) ได้กล่าวถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเยาวชนไทยว่า

...จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลให้ปัจจุบันการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนไทย เกือบ 30 ปีเศษ เป็นเชิงวัตถุนิยม บริโภคของแพง นิยมสินค้าต่างประเทศ ต่อมาในระยะเวลา 7-8 ปีที่ผ่านมามีความรุนแรงขึ้น เมื่อประมวลปัญหาสำคัญจะพบ 6 ปัญหาใหญ่ ได้แก่ วัตถุนิยม ปัญหายาเสพติด เพศเสรี อินเทอร์เน็ต สื่อลามกอนาจาร และการตั้งแก๊งมอเตอร์ไซค์...

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกปัจจุบันก่อให้เกิดผลโดยตรงกับเยาวชนของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยติดตามสภาวะการณืเด็กและเยาวชนรายจังหวัด หรือโครงการ Child Watch โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลสภาวะการณืเด็ก และเยาวชนไทย ปี 2547-2548 จากข้อมูลการวิจัยพบว่า การดำเนินชีวิตของเยาวชนไทย ตกอยู่ในความเสี่ยงที่จะสร้างปัญหา ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม (อมรวิรัช นาคทรพรพ, 2549)

จากปัญหาที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าการดำเนินชีวิตของเยาวชน มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาหลายๆ ด้าน ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความสัมพันธ์ และเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน โดยมีข้อสังเกตที่เด่นชัด คือ เยาวชนไทยหลงใหล กับการหาความสุขที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก เช่น การบริโภคแบบวัตถุนิยม การเสพยา การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การติดอยู่ในโลกอินเทอร์เน็ต และการคุยโทรศัพท์เป็นเวลานาน หาความสุข ความเหงาตามลำพัง กับคู่ขา เป็นต้น (สมพงษ์ จิตระดับ, 2550)

พฤติกรรมดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เยาวชนไทยยังต้องพึ่งพาบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัว เพื่อหาความสุขค่อนข้างมาก และไม่มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ปล่อยให้ชีวิตดำเนินไปตามกระแสสังคม ปัจจัยที่กล่าวมาส่งผลให้เยาวชนขาดความเป็นตัวเอง ขาดความรับผิดชอบต่อชีวิต พฤติกรรมดังกล่าว เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการสร้างปัญหา และส่งผลให้เยาวชนไม่สามารถพัฒนาศักยภาพสูงสุด ทั้งด้านสติปัญญา และด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ได้

การพึ่งตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะเรียนรู้วิธีการพัฒนาตนเอง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ แก้ปัญหาเป็น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักเสียสละและทำประโยชน์แก่สังคม บุคคลได้ชื่อว่าเป็นบุคคลพึ่งตนเองได้จะต้องเป็นคนที่เคารพตนเอง รู้จักตนเอง เชื่อมั่นในความรู้ความสามารถที่จะกระทำการใดๆ ให้สำเร็จด้วยตนเอง รับผิดชอบหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ไม่ทำตัวให้เป็นปัญหาหรือเป็นภาระให้แก่ผู้อื่นหรือหมู่คณะ เป็นคนรู้จักช่วยเหลือตนเองอย่างเต็มความสามารถ ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น (กนกจันทร์ขจร, 2543) เมื่อบุคคลมีความรับผิดชอบต่อที่พึ่งตนเอง และลงมือทำงาน โดยอาศัยความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ และหากมีปัญหาเกิดขึ้นก็สามารถที่จะศึกษาหาวิธีการมาแก้ปัญหาเหล่านั้นๆ ได้ ผลที่เกิดจากการทำงานนอกจากจะสามารถนำไปเลี้ยงชีวิตแล้วบุคคลยังเกิดความชำนาญจากการลงมือกระทำและมีความรู้เพิ่มพูนขึ้นทั้งจากประสบการณ์การทำงานและการรู้จักศึกษาหาความรู้ ซึ่งจะเป็ปัจจัยช่วยให้บุคคลสามารถคิดและทำในสิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น และดีขึ้น (ทิสนา แคมมณี และคณะ, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องอุปนิสัยของผู้มีประสิทธิผลสูง 7 ประการของ สตีเฟน อาร์ โควี Covey (1989) ท่านเป็นศาสตราจารย์ภาควิชาพฤติกรรมองค์กร และภาควิชาบริหารธุรกิจ ท่านมีชื่อเสียงมากในระดับนานาชาติ Covey กล่าวว่าในการพัฒนาลักษณะของพึ่งพาตนเองจำเป็นต้องมีอุปนิสัย 3 ประการแรกของผู้ที่ประสบความสำเร็จเป็นองค์ประกอบของการพึ่งตนเอง โดย Covey เห็นถึงการสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาอุปนิสัยของผู้มีประสิทธิผลสูง คือทักษะการพึ่งตนเองประกอบด้วย 1) การมีความเป็นผู้นำตนเอง 2) การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ 3) การรู้จักวางแผน นักเรียนที่สามารถพึ่งตนเอง จะมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต มีการวางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งเป็นลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดคุณลักษณะที่ต้องให้เกิดกับผู้เรียนในมาตรา 7 คือ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2542)

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนพึ่งพาตนเอง นักเรียนแสดงบทบาทของผู้เรียนที่กระฉับกระเฉง แสวงหาความรู้และความคิด ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล บนฐาน

ของข้อมูลที่มีอยู่ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ คือ 1) การสร้างประสบการณ์ เป็นการที่ครูช่วยให้นักเรียนนำประสบการณ์เดิมของตนมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ 2) การสะท้อนความคิด และการอภิปราย ครูช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง 3) เข้าใจ และเกิดความคิดรวบยอด นักเรียนเกิดความเข้าใจ และนำไปสู่การเกิดความคิดรวบยอด 4) การทดลอง หรือการประยุกต์แนวคิด นักเรียนนำเอาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ไปประยุกต์ใช้ในลักษณะ หรือสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดเป็นแนวทางปฏิบัติของนักเรียนเอง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการสอนที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลทั้งด้านความรู้ เจตคติและทักษะได้ดีที่สุด (กรมสุขภาพจิต, 2544) จากการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเหมาะกับการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากเป็นรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติ และความสนใจของนักเรียนในช่วงอายุ 15-17 ปี คือ นักเรียนในวัยนี้เป็นวัยที่แสวงหาอัตตาลักษณ์ในตนเอง (Identity) เพื่อที่จะได้ทราบว่าตนเองมีความต้องการ ความสามารถ และทักษะเช่นไร เป็นต้น การส่งเสริมให้นักเรียนมีลักษณะการพึ่งตนเอง จึงมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นช่วงอายุที่นักเรียนพึ่งแสวงหาและพัฒนาตัวตนที่แท้จริง อีกทั้งธรรมชาติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะมีความสนใจกิจกรรมที่แปลกใหม่ ทำท่าย ชอบแสดงความคิดเห็น และความสามารถของตน เพื่อได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในขั้นสร้างประสบการณ์ และสะท้อนความคิด และในขั้นประยุกต์แนวคิด ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาประยุกต์ในการจัดโปรแกรมฯ เพื่อพัฒนาการมีคามเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควี สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ผู้วิจัยในฐานะนักการศึกษา มีความตระหนักในสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และเห็นความสำคัญของการพัฒนา การมีคามเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนว่า การมีคามเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่เป็นต่อการดำเนินชีวิตในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเป็นแนวทางสามารถป้องกันปัญหาที่เกิดจากการที่นักเรียนไม่สามารถพึ่งตนเองได้ เช่น การที่นักเรียนคิดยาเสพติด ตามกลุ่มเพื่อน นักเรียนยกพวกตีกัน การซื้อของราคาแพง เพื่อให้เพื่อนในกลุ่มยอมรับ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์แนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควี นำมาจัดโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีคามเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควี สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยโปรแกรมจะเน้นให้นักเรียนตระหนักในความสำคัญของการรู้จักมีคามเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ และ

การรู้จักการวางแผน เพื่อให้ให้นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียน การทำงาน และการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควี สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการเข้าร่วม โปรแกรมฯ
2. เพื่อเปรียบเทียบ การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สติเฟ่น อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มที่ได้เข้าร่วม โปรแกรมฯ กับนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วม โปรแกรมฯ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วม โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางให้ ครู อาจารย์ นักแนะแนว และนักจิตวิทยา หรือผู้ที่สนใจสามารถนำโปรแกรมฯดังกล่าวไปประยุกต์ใช้สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สติเฟ่น อาร์ โควี กับนักเรียนในช่วงวัยอื่นต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน ภาคต้น ปีการศึกษา 2552 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

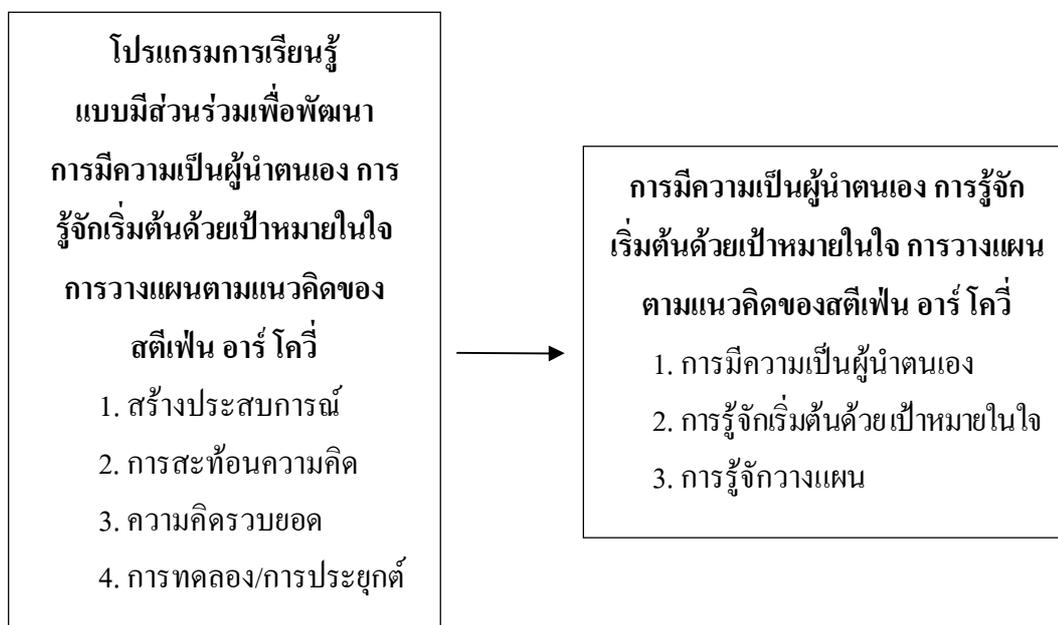
ตัวแปรต้น คือ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

ตัวแปรตาม คือ

1. คะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) การมีความเป็นผู้นำตนเอง 2) การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ 3) การรู้จักวางแผน

2. คะแนนจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนจากการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์

โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี หมายถึง โปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยอ้างอิงแนวคิดการพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี และแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาประยุกต์ใช้เป็นขั้นตอน และรูปแบบกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนมีความเป็นผู้นำตนเอง รู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ และรู้จักวางแผนกระทำกิจกรรมต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คือ อาจารย์ผู้เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา เป็นผู้ตรวจความตรงของโปรแกรมฯ โดยมีการดำเนินกิจกรรม 16 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากประสบการณ์เดิม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. สร้างประสบการณ์ เป็นการที่ครูช่วยให้นักเรียนนำประสบการณ์เดิมของตนมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้
2. สะท้อนความคิดและการอภิปราย เป็นการที่ครูช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแสดงออกเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง
3. เข้าใจ และเกิดความคิดรวบยอด นักเรียนเกิดความเข้าใจ และนำไปสู่ความคิดรวบยอด
4. การทดลอง และการประยุกต์แนวคิด นักเรียนนำเอาความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ ไปประยุกต์ใช้ในลักษณะหรือสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดเป็นแนวทางปฏิบัติ

การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสติเฟิน อาร์ โควี หมายถึง คุณลักษณะของเยาวชนที่แสดงถึงการรู้จักตนเองตามแนวคิดของสติเฟิน อาร์ โควี ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

การมีความเป็นผู้นำตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ตระหนักว่าการกระทำของตนเองสามารถสร้างความสำเร็จได้ เห็นคุณค่าในตนเอง สามารถควบคุมตนเองเมื่อเผชิญอุปสรรค มีความคิดริเริ่มกระทำสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อตนเอง มองโลกในแง่ดี มีเหตุผล และยึดมั่นในคุณธรรม

การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ หมายถึง ความสามารถในการตั้งเป้าหมายการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างชัดเจน และมีความอดุสาหะ พยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ

การรู้จักวางแผน หมายถึง ความสามารถในการวางแผนงานและดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน มีความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องการจะทำในแต่ละวัน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะของงาน

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ โดยจำแนกประเภทการศึกษาดังนี้

1. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
2. แนวคิด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี
3. ธรรมชาติของนักเรียนมัธยมปลาย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมว่าเป็นกระบวนการสร้างความรู้ ซึ่งกระบวนการนี้มีจุดเด่น คือ ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของนักเรียนทำให้เกิดความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยตนเอง และระหว่างนักเรียนกับผู้สอน ทำให้เกิดการขยายเครือข่ายการเรียนรู้ออกไปอย่างกว้างขวาง โดยอาศัยการแสดงออกทางการเขียนหรือการพูด

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย การเรียนรู้พื้นฐาน 2 อย่างคือ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ซึ่งเป็นการนำประสบการณ์เดิมของบุคคล มาผสมผสานกับความรู้ใหม่ และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process)

วีระ นิยมวัน และคณะ (2545) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมว่าเป็น การเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนมีการแสดงความคิดเห็น ฝึกการโต้แย้งด้วยเหตุด้วยผล โดยมีข้อสรุป ข้อเสนอแนะ ให้ผู้เรียน เกิดความเชื่อ และสามารถตัดสินใจได้เอง ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสามารถฝึกให้บุคคลมีวุฒิภาวะด้านการนำประสบการณ์ หรือเหตุการณ์จริงมาวิเคราะห์เป็นความคิดรวบยอด ผู้เรียนสามารถไปประยุกต์ใช้ได้

จากความหมายของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย การเรียนรู้พื้นฐาน 2 อย่างคือ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) และกระบวนการกลุ่ม (Group Process) ซึ่งนำประสบการณ์ของนักเรียนมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการกลุ่มให้นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เกิดความรู้ที่หลากหลายและเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ เน้นให้นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต

แนวคิดพื้นฐานของการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม

อลิศรา ชูชาติ (2544) ได้เสนอแนวคิดพื้นฐานของการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ

ครูต้องตระหนักอยู่เสมอว่าผู้เรียนทุกคนมีพื้นฐานความรู้เดิมในเรื่องนั้นๆ ครูควรจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน จะช่วยขยายแนวคิด ประสบการณ์ และความรู้ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2. ผู้สอน และผู้เรียนทุกคนมีการถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

ผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพในการคิด การเรียนรู้ ค่านิยมและความเชื่อเป็นของตนเอง ดังนั้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ของกันและกันจะเป็นการขยายความคิด ทักษะคิด และมุมมองของทุกคนได้เป็นอย่างดี ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ควรแสดงความคิด มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดี มีการสื่อสารทุกคนเข้าใจได้ง่าย ข้อสำคัญคือ ทั้งผู้สอน และผู้เรียน ควรความเคารพในประสบการณ์ และความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม

3. การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

ผู้เรียนและผู้สอนต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนทำหน้าที่ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

4. การเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงและเชื่อมโยงสัมพันธ์กับบุคคล และชุมชน

ผู้สอนต้องพยายามจัดการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของกลุ่มผู้เรียน ขั้นตอนที่สองคือ ผู้สอนควรมีส่วนช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ของบุคคล กับสถานการณ์ต่างๆ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา ในขั้นสุดท้าย ผู้สอนและผู้เรียนควรร่วมกันกำหนดบทบาทของตนเองในการแก้ไขปัญหาต่างๆ

5. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ

กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นลักษณะของการกระทำกิจกรรม คือผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ ในกิจกรรมทุกรูปแบบ ทุกขั้นตอน

6. พลังของการเรียนรู้ร่วมกัน

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จะเกิดจากการแสดงความคิดเห็น และประสบการณ์ของแต่ละคน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจจากสภาพการณ์ที่เป็นจริง โดยเป็นการนำแนวคิด ความรู้ ประสบการณ์ของทุกฝ่ายมาผสมผสานกัน

เพื่อกำหนดเป้าหมาย วางแนวทางในการแก้ปัญหา และร่วมรับผิดชอบดำเนินการร่วมกัน กระบวนการดังกล่าวจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. มุ่งพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์

การเรียนรู้จากกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นจริง รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาต่างๆ ที่เชื่อมโยงจากระดับบุคคลสู่ระดับสังคม และประเทศชาติ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในสังคมได้อย่างชัดเจน

สุมนทนา พรหมบุญ และคณะ (2544) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้สอนประสงค์จะถ่ายทอด ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับบุคคลหลายระดับและโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนนอกจากนี้แนวคิดและหลักการสอนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะต้องประกอบด้วย

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม
2. การใช้คำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด และแสดงความคิดเห็น
3. การให้ผู้เรียนทุกคนทำกิจกรรมและสร้างผลงาน
4. การช่วยให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ โดยการเสริมด้วยสื่อสายตาต่างๆ เช่น สมุดภาพ วีดีโอ เป็นต้น
5. กิจกรรม และความรู้ที่สอนสัมพันธ์กับประสบการณ์จริงของกลุ่มผู้เรียน และสามารถเชื่อมโยงกับชีวิตจริงได้

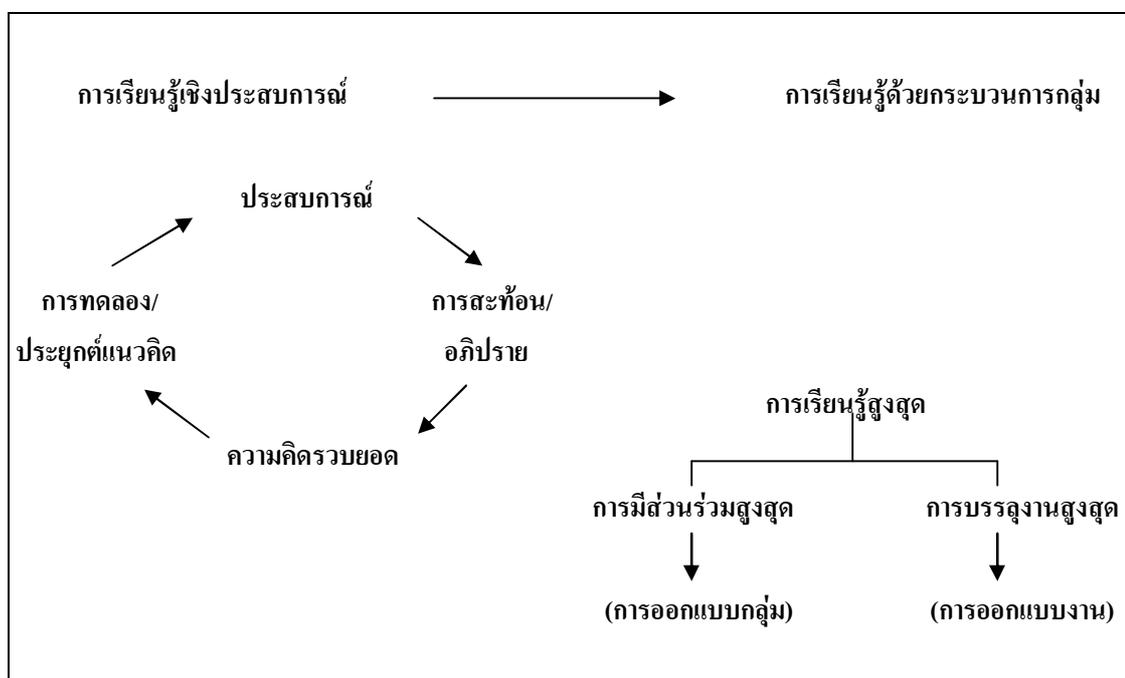
จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่า แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างชัดเจน คือ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จัดประสบการณ์ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน และนำประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

มาเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง และความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ เพื่อนำมาร่วมแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น ทำให้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งด้านความคิด ความรู้ การสื่อสาร อีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนการเคารพความคิด และประสบการณ์ของผู้อื่น ซึ่งเป็นรากฐานที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

กรมสุขภาพจิต (2544) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยประกอบด้วยหลักการเรียนรู้พื้นฐาน 2 ประการ คือ

1. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning)
2. การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process)

ภาพที่ 2 หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ที่มา: กรมสุขภาพจิต (2544: 9)

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)

1. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์เดิม ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการดังนี้

1.1 เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิม มาเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ใหม่

1.2 เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่ท้าทาย และต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หมายถึง การเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ตลอดการจัดการเรียนการสอน นอกเหนือจากการฟังบรรยาย

1.3 เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้สอน และผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

1.4 เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการ ทั้งผู้สอน และผู้เรียนจะได้ขยายองค์ความรู้เดิมของตนออกไปอย่างกว้างขวาง

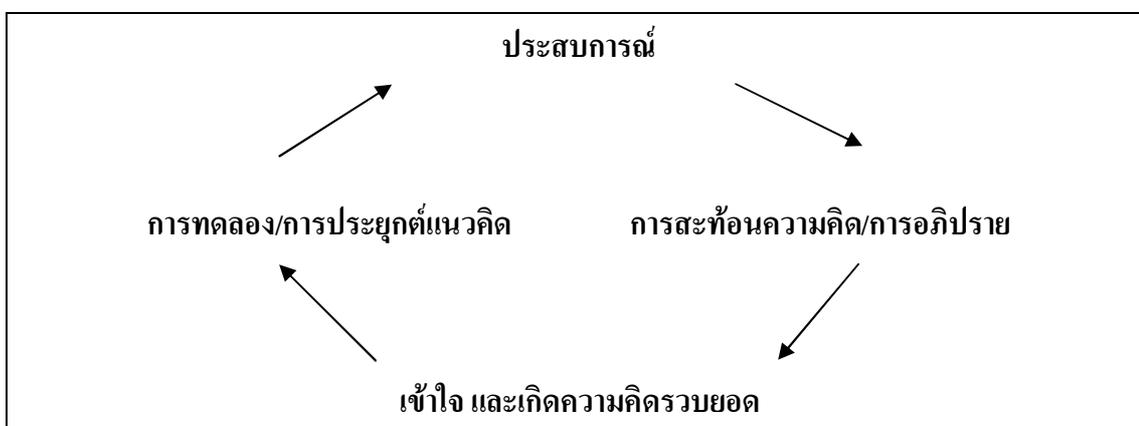
1.5 เป็นการเรียนรู้ที่นำการสื่อสารทุกรูปแบบมาประยุกต์ใช้เพื่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ เช่น การพูด การอภิปราย การวาดรูป การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น ซึ่งเป็นวิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงความคิดเห็น และฝึกทักษะการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่างๆ

องค์ประกอบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

องค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ประกอบด้วย 4 ประการ ดังนี้

1. ประสบการณ์ (Experience)
2. การสะท้อนความคิดและการถกเถียง (Reflex and Discussion)
3. เข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด (Understanding and Conceptualization)

4. การทดลอง หรือประยุกต์แนวคิด (Experiment/Application)

ภาพที่ 3 องค์ประกอบ 4 ประการของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
ที่มา: กรมสุขภาพจิต (2544: 26)

1. ประสบการณ์ (Experience) คือ การที่ผู้สอนพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ของตนเองมาใช้ในการเรียนรู้ และเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งการที่ผู้เรียนนำประสบการณ์ของตนเองมาใช้ในการเรียนรู้ จะทำให้ทั้งผู้เรียน ได้รับประโยชน์ คือ ผู้เรียนจะรู้สึกว่าคุณมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง มีความภูมิใจที่มีสมาชิกฟังประสบการณ์ของตนเอง อีกทั้งมีโอกาสรับรู้ประสบการณ์ของเพื่อนสมาชิกด้วย

2. การสะท้อน และการอภิปราย (Reflex and Discussion) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้เรียนจะได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเอง และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสมาชิกในกลุ่ม โดยผู้สอนจะกำหนดประเด็นการวิเคราะห์ การแสดงแนวคิด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นการขยายองค์ความรู้ของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม นอกจากนี้ผลของการสะท้อนความคิดเห็นหรือการอภิปราย จะทำให้ได้ข้อสรุปที่หลากหลาย ประโยชน์อีกประการขององค์ประกอบนี้ คือ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม เรียนรู้บทบาทของการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดีเพื่อทำให้กลุ่ม และการทำงานประสบความสำเร็จ ฝึกทักษะการควบคุมตนเอง และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

3. ความคิดรวบยอด (Concept) เป็นองค์ประกอบที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ผู้สอนต้องการจะถ่ายทอด ซึ่งมีรูปแบบการสอนได้หลากหลาย เช่น การบรรยาย การมอบหมายงาน

หรือการสะท้อนความคิดเห็น และการอภิปรายในองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ และเกิดความคิดรวบยอด ซึ่งผลจากการที่ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดนี้ จะทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงเจตคติ และจะทำให้ผู้เรียนนำสาระความรู้ที่ได้จากความคิดรวบยอดไปปฏิบัติได้ง่ายขึ้น

4. การทดลอง/การประยุกต์แนวคิด (Experiment/Application) เป็นองค์ประกอบที่ผู้เรียนได้ทดลองใช้ความคิดรวบยอดในรูปแบบต่างๆ เช่น การสนทนา การเล่นเกมบทบาทสมมุติ การทำแผนภูมิ ฯลฯ กล่าวคือ เป็นการแสดงถึงผลสำเร็จของกระบวนการเรียนรู้ ทั้ง 3 องค์ประกอบแรก ซึ่งผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมในองค์ประกอบนี้ ประเมินผลการเรียนการสอนได้

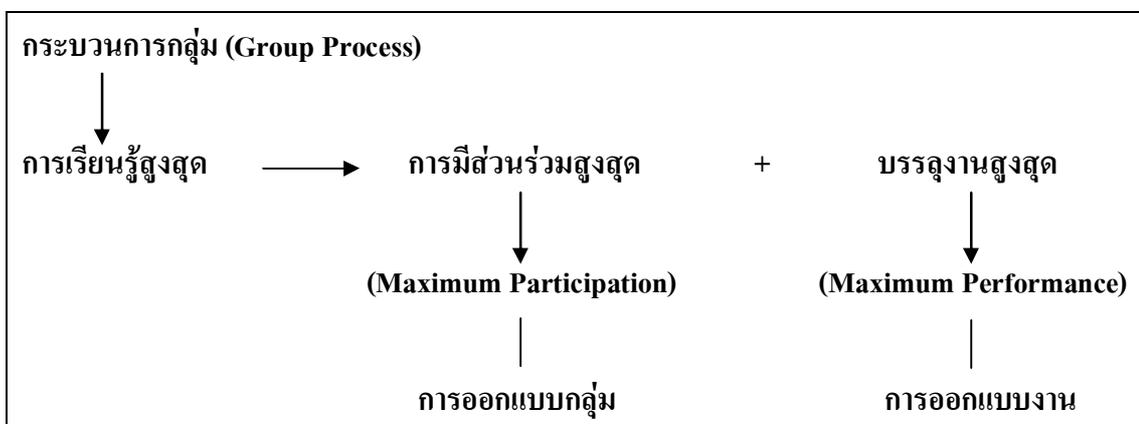
ในการจัดการเรียนการสอนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 4 องค์ประกอบ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 มีความสัมพันธ์แบบพลวัต คือ ทั้ง 4 องค์ประกอบมีผลต่อกันและกัน โดยผู้สอนสามารถเริ่มกิจกรรมจากองค์ประกอบใดก่อนก็ได้ ในส่วนของระยะเวลา ผู้สอนสามารถกำหนดเวลาของแต่ละองค์ประกอบได้ตามความเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องให้เวลาทุกองค์ประกอบเท่ากัน

การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process)

การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นการเรียนรู้พื้นฐานที่สำคัญอีกหนึ่งส่วนที่นำมาประกอบกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) โดยกระบวนการกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมสูงสุด และทำให้บรรลุงานสูงสุด

การมีส่วนร่วมสูงสุด (Maximum Participation) ของผู้เรียน จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นขึ้นอยู่กับกรออกแบบกลุ่ม กลุ่มแต่ละประเภทจะมีทั้งข้อดี และข้อจำกัดที่ต้องคำนึงถึงแตกต่างกัน จุดสำคัญคือ ผู้เรียนทุกคนควรมีส่วนร่วมในทุกองค์ประกอบของทุกกิจกรรม

การบรรลุงานสูงสุด (Maximum Performance) หมายถึงการออกแบบงาน เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนจะต้องจัดทำเป็นใบงานที่กำหนดให้กลุ่มผู้เรียนทำกิจกรรมให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการสอน

ภาพที่ 4 กระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้สูงสุด

ที่มา: วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 43-44)

การออกแบบกลุ่มเพื่อการมีส่วนร่วมสูงสุด

การจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผู้สอนควรพิจารณาการออกแบบกลุ่มให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม และผู้เรียน ซึ่งการจัดกลุ่มแต่ละประเภทมีข้อจำกัด และข้อบ่งใช้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การออกแบบกลุ่มเพื่อการมีส่วนร่วมสูงสุด

ประเภทกลุ่ม	ความหมาย	ข้อบ่งใช้	ข้อจำกัด
กลุ่ม 2 คน (Pair Gr.)	ให้ผู้เรียนจับคู่กันทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย	ต้องการให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการออกความเห็นหรือปฏิบัติ	ขาดความหลากหลายทางความคิดและประสบการณ์
กลุ่ม 3 คน (Triad Gr.)	ให้ผู้เรียนจับกลุ่ม 3 คน แต่ละคนมีบทบาทที่ชัดเจนและหมุนเวียนบทบาทกันได้	ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตามบทบาท และสามารถเรียนรู้ได้ครบทุกบทบาท	ขาดความหลากหลายและความกระฉับกระชวยไปบ้าง

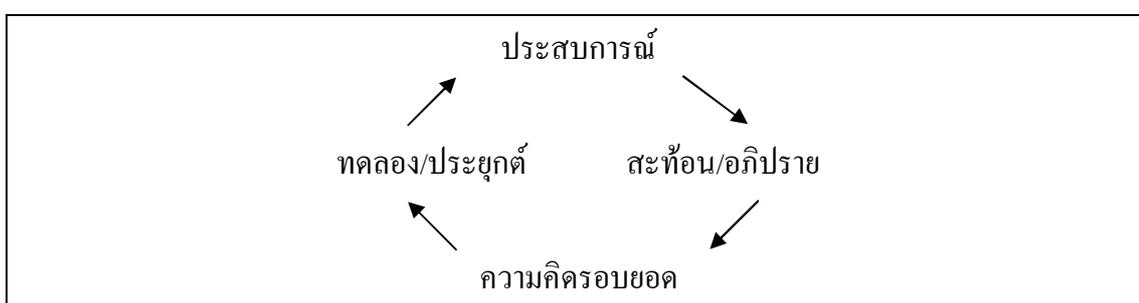
ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภทกลุ่ม	ความหมาย	ข้อบ่งชี้	ข้อจำกัด
กลุ่มย่อยระดม สมอง (Buzz Gr.)	เป็นการรวมกลุ่ม 3 – 4 คน ขึ้นไปชั่วคราว เพื่อแสดงความเห็น โดยไม่ต้องการข้อสรุป	ต้องการให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในเวลาสั้นๆ โดยไม่ต้องการข้อสรุป หรือต้องการข้อสรุป ที่ไม่ลึกซึ้งมากนัก	ขาดความลึกซึ้ง ไม่มีการอภิปรายกัน อย่างลึกซึ้ง
กลุ่มเล็ก (Small Gr.)	เป็นการจัดกลุ่ม 5-6 คน ทำกิจกรรมที่ได้รับ มอบหมายจนลุล่วง	ต้องการให้ผู้เรียนได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และถกเถียงอย่างลึกซึ้ง จนได้ข้อสรุป	ใช้เวลามาก
กลุ่มใหญ่ (Large Gr.)	เป็นการอภิปรายใน กลุ่ม 15-30 คน หรือ ทั้งชั้น	ต้องการให้เกิดการโต้แย้ง หรือการรวบรวมความคิด จากกลุ่มย่อยเพื่อหา ข้อสรุป	บางคนอาจให้ความ สนใจหรือมีส่วนร่วม น้อย ใช้เวลามาก
กลุ่มพีรามิด (Pyramid Gr.)	รวบรวมความคิดเห็น เริ่มจากกลุ่ม 2 – 4 คน ทวีขึ้นไปเป็นชั้นๆ จนครบทั้งชั้น	สร้างความตระหนักและ เข้าใจความรู้สึกนึกคิด ของแต่ละกลุ่ม หรือ ฝ่ายขาดข้อสรุปและ ความลึกซึ้ง	ขาดข้อสรุปและ ความลึกซึ้ง
กลุ่มแบ่งย่อย (Sub Gr.)	เป็นการจัดกลุ่ม 2 ชั้นตอน จาก 8 – 12 คน แต่ละกลุ่มถูกแบ่งเป็น กลุ่มย่อย 3 – 4 กลุ่ม เพื่อให้ทำงาน กลุ่มละ 1 งาน(ที่ไม่เหมือนกัน) จากนั้นจึงให้กลุ่มย่อยมา รวมกันเพื่อบูรณาการ	เหมือนกลุ่มไขว้	

ที่มา: วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542)

หลักการสอนความรู้แบบมีส่วนร่วม

การจัดกิจกรรมการสอนเพื่อให้ความรู้ (Knowledge) เป็นการสอนเพื่อทบทวนพัฒนาต่อยอดความรู้เดิม และเป็นการถ่ายทอดความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปผสมผสานกับความรู้ หรือประสบการณ์เดิม โดยผู้เรียนจะผ่านขั้นตอนของการเรียนรู้คือ การรับรู้ข้อมูล เกิดความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยการจัดกิจกรรมการสอนความรู้แบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้

ภาพที่ 5 องค์ประกอบของการจัดการสอนความรู้แบบมีส่วนร่วม

ที่มา: กรมสุขภาพจิต (2544: 43)

ขั้นประสบการณ์ คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้นำเสนอความรู้เดิมที่แต่ละคนมี การให้ผู้เรียนได้นำเสนอความรู้หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

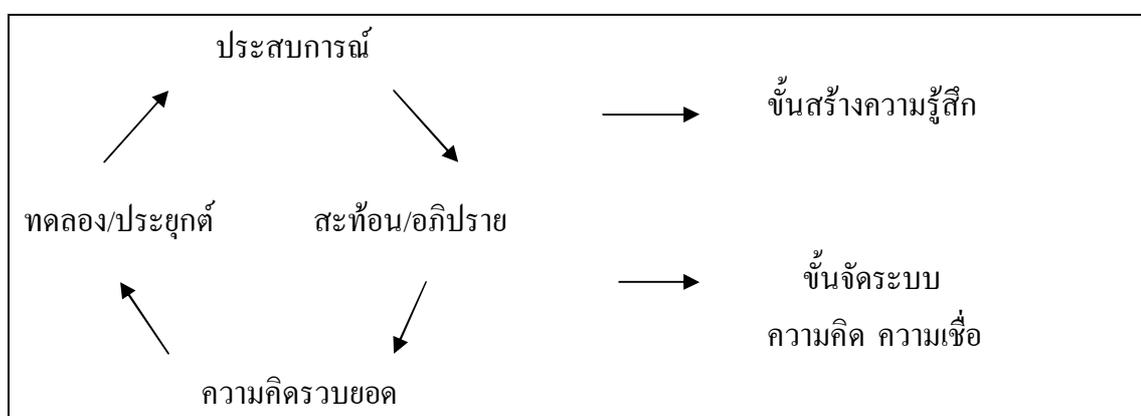
การสะท้อน/อภิปราย คือ ขั้นที่ผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้อภิปราย แสดงความคิดเห็น เพื่อเติมเกี่ยวกับเนื้อหา และประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง

ความคิดรวบยอด คือ ขั้นที่ผู้สอนนำประสบการณ์ และความรู้ของผู้เรียนมาสรุปแบบความคิดรวบยอด และบรรยายเพิ่มเติม ซึ่งทุกครั้งที่ผู้เรียนนำเสนอประสบการณ์ ผู้สอนต้องสรุปและเชื่อมโยงกับประสบการณ์นั้น กับความคิดรวบยอด

การทดลอง/ประยุกต์ คือ ขั้นตอน que ผู้เรียนจะได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากองค์ประกอบข้างต้นมาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นการประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้เหมาะสมหรือไม่

การสอนเจตคติแบบมีส่วนร่วม

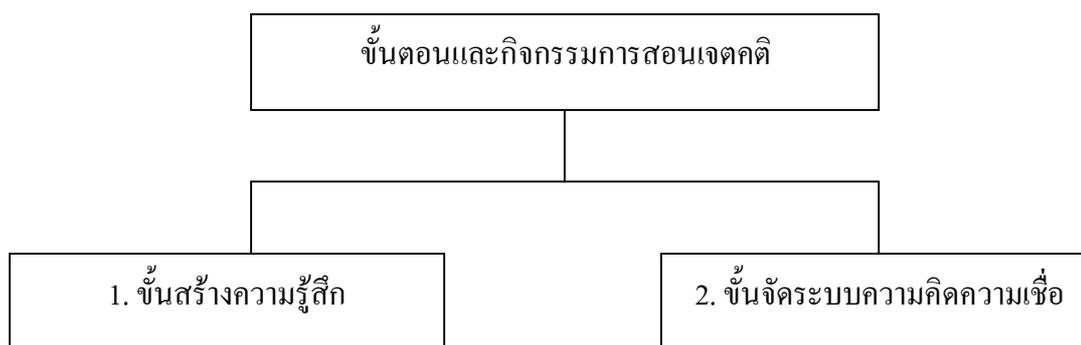
การสอนเจตคติแบบมีส่วนร่วม เป็นการเสริมสร้าง หรือปรับเปลี่ยนให้ ผู้เรียนมีความรู้ สึกความคิด ความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การจัดการฝึกอบรมเจตคติสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้ ประสบการณ์ทั้ง 4 องค์ประกอบ ตามขั้นตอนดังภาพที่ 5

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการสอนเจตคติแบบมีส่วนร่วม

ที่มา: กรมสุขภาพจิต (2544: 28)

เนื่องจากเจตคติประกอบด้วย ความคิด ความเชื่อ และความรู้สึก ดังนั้นผู้สอนจึงต้องจัดกิจกรรมที่สร้างเสริม และปรับเปลี่ยนส่วนประกอบทั้งสอง โดยในการจัดกิจกรรมขององค์ประกอบประสบการณ์ จะเป็น ขั้นสร้างความรู้สึก และการสะท้อน/อภิปราย จะเป็นขั้นตอนการจัดระบบความคิดความเชื่อ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดที่เปลี่ยนไป และนำไปทดลองใช้ในองค์ประกอบสุดท้าย

ภาพที่ 7 การจัดกิจกรรมการสอนเจตคติแบบมีส่วนร่วม

ที่มา: กรมสุขภาพจิต (2544: 28)

กิจกรรมที่ใช้ในการสอนเจตคติ

กิจกรรมที่ใช้ในการสอนเจตคติ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ กิจกรรมในขั้นสร้างความรู้สึกรู้สึก และกิจกรรม ขั้นจัดระบบความคิดความเชื่อ ดังนี้

1. กิจกรรมในขั้นตอนสร้างความรู้สึกรู้สึก เป็นกิจกรรมที่มุ่งกระตุ้น จูงใจ หรือโน้มน้าวให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกตามจุดประสงค์ เพื่อนำไปสู่การจัดระบบความคิดความเชื่อและสร้างเป็นเจตคติที่ต้องการ หรือเปลี่ยนแปลงเจตคติที่พึงประสงค์ กิจกรรมในขั้นตอนนี้

กิจกรรม กิจกรรมสำหรับสร้างความรู้สึกรู้สึกอาจแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1.1 **กิจกรรมสร้างความรู้สึกรู้สึกโดยตรง** เป็นการประยุกต์กรณีศึกษาให้เป็นกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้แก่

ละคร เป็นเรื่องสั้น ๆ โดยเขียนบทให้ผู้เรียนเตรียมการแสดงมาก่อน ซึ่งผู้เรียนมักแสดงได้ และเพื่อน ๆ ให้ความสนใจ จุดสำคัญอยู่ที่บทละครจะต้องสร้างอารมณ์ความรู้สึกที่สัมพันธ์กับจุดประสงค์ได้ดี ไม่ควรมีฉากหลายฉากเกินไป และแต่ละฉากควรจะสั้น ทั้งนี้เพื่อให้เล่นได้ง่ายชวนติดตามและไม่เสียเวลามาก

ละครวิทยุ ผู้เรียนสามารถแสดงได้ง่าย ๆ โดยใช้ฉากสั้น แล้วผู้เรียนอ่านตามบทที่เตรียมไว้ให้ได้อารมณ์ความรู้สึก โดยไม่ต้องมีการแสดง

หุ่นกระบอก ใ้กับเด็กระดับประถมหรือเด็กมัธยม เล่นในเรื่องที่ตัวละคร จะแสดงออกได้ยาก สามารถสร้างบทให้ซับซ้อนกว่าละคร เพราะมีผู้พากย์ต่างหาก

1.2 กิจกรรมที่จำแนกเจตคติของผู้เรียน โดยหวังผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประหลาดใจ และตระหนักในความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม วิธีทำกิจกรรมนี้ ได้แก่

การสำรวจความเห็น เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ความคิดของอีกฝ่าย ซึ่งจะโยกคลอนความรู้สึกเดิมที่ตนเองยึดถืออยู่ได้ดี จากนั้นก็ใช้กระบวนการกลุ่มมาอภิปรายต่อให้ลึกซึ้ง

การตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ออกแบบได้ดี จะทำให้เกิดความรู้สึกผิดคาดได้ว่าตนคิดแตกต่างกับคนอื่น หรือกลุ่มอื่นอย่างไร

การจัดลำดับความสำคัญ ทำให้ผู้เรียนเผชิญกับความรู้สึกขัดแย้งว่า จะให้ความสำคัญกับอะไรมากกว่า

1.3 กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงกับเจตคติที่ต้องการ จะช่วยสร้างความตระหนัก ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปสู่การจัดระบบความคิดความเชื่อได้ดี

1.4 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การโต้วาที การเล่นเกมบทบาทสมมติ การใช้จินตนาการ ฯลฯ หากจัดให้เข้ากับจุดประสงค์ที่กระตุ้นความรู้สึก และเหมาะสมกับผู้เรียน ก็จะช่วยในขั้นตอนนี้ของการสร้างและเปลี่ยนแปลงเจตคติได้

การเปิดเผยตนเอง เป็นการเปิดเผยความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนที่มาจากประสบการณ์เดิมมีกิจกรรมย่อย ๆ หลายกิจกรรม ที่มักทำในกลุ่ม 2 คน กลุ่ม 3 คน หรือกลุ่มระดมสมอง 3 – 4 คน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นได้เต็มที่

การเล่าความรู้สึกโดยตรง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

การสมมติตนเองเป็นบุคคลในเรื่อง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ของความเห็นใจ และเข้าใจเหมือนกับเป็นบุคคลนั่นเอง

การเรียนรู้แล้วแลกเปลี่ยนกันอ่าน เหมาะสำหรับผู้เรียนกลุ่มที่ไม่กล้าแสดงออก ในการระดมสมอง วิธีการนี้ยังแบ่งได้ 2 ชนิด คือ ให้เจ้าตัวอ่านเอง หรือสลับให้คนอื่นอ่าน วิธีหลัง เหมาะกับเรื่องที่อ่อนไหวต่อการเปิดเผย เช่น การถามประสบการณ์ที่เคยใช้สารเสพติด หรือ ความเห็นที่ขัดแย้งกันและมีการแบ่งเป็นฝ่ายชัดเจน

2. กิจกรรมในขั้นตอนจัดระบบความคิดความเชื่อ โดยอาศัยกระบวนการกลุ่มเพื่อให้ เกิดการมีส่วนร่วมสูงสุด ประกอบไปกับงานใน 3 กิจกรรม เป็นขั้นตอนต่อเนื่องกัน กล่าวคือ

การอภิปราย รูปแบบที่ดีได้โดยวิธีแบ่งกลุ่ม โดยใช้กลุ่มเล็ก (5 – 6 คน) หรือกลุ่มย่อย ระดมสมอง (3 – 4 คน) เพราะผู้เรียนได้แสดงออกมากกว่า ดังนั้น จึงควรให้แบ่งกลุ่มย่อยอภิปราย แล้วจึงช่วยกันหาข้อสรุปในกลุ่มใหญ่ภายหลัง อย่างไรก็ตามการอภิปรายแม้จะสนับสนุนให้ผู้เรียน กล้าแสดงความคิดเห็น แต่ก็ต้องเคารพสิทธิของคนทีเลือกจะเป็นฝ่ายฟังเช่นกัน ในการอภิปราย ข้อขัดแย้ง หากมีน้อยจะทำให้เจตคติที่เกิดขึ้นไม่ยั่งยืน ผู้สอนจึงควรกระตุ้นให้เกิดประเด็นขัดแย้ง โดยอาศัยใบงานที่ตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และอภิปรายต่อได้ชัดเจน การอภิปรายยังเป็นกิจกรรมสำคัญในการฝึกทักษะชีวิตในด้านการคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และความคิด สร้างสรรค์ ซึ่งจะผสมผสานไปในประเด็นที่ผู้สอนตั้งขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนคิด และถกเถียงกันได้เอง

การสรุป เป็นการสร้างความคิดรวบยอดร่วมกัน ทั้งนี้ ผู้สอนควรสนับสนุนให้ผู้เรียน เป็นผู้สรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม หากไม่ครอบคลุม ผู้สอนจึงเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ ในระหว่างการสรุปควรสนับสนุนให้มีการอภิปรายความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันในกลุ่มใหญ่ เพื่อช่วย ให้มีการจัดระบบความคิดความเชื่อที่ชัดเจน

การประยุกต์แนวคิด ผู้สอนควรใช้เวลาช่วงท้ายชั่วโมงเพื่อให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ แนวคิดโดยการทำกิจกรรมที่ไม่ใช้เวลามาก เช่น เขียนคำขวัญ สรุปข้อความสำคัญ หรือตอบ แบบทดสอบ ซึ่งเท่ากับเป็นการประเมินการสอนไปด้วย โดยใช้กลุ่มที่มีจำนวนคนน้อย เช่น กลุ่ม 2 คน หรือ 3 คน และอาจมอบหมายให้ผู้เรียนทำเป็นกิจกรรมเสริม เช่น เขียนจดหมาย จัดบอร์ด คุยกับบิดามารดา ฯลฯ

ตารางที่ 2 สรุปขั้นตอนและกิจกรรมการสอนเจตคติ

ขั้นตอน	องค์ประกอบ	กิจกรรม
1.ขั้นสร้าง ความรู้สึก	ประสบการณ์	<p><u>สื่อหรือกิจกรรมสร้างความรู้สึกล</u> เป็นการใช้สื่อหรือกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมกับเรื่องนั้น ๆ</p> <p><u>สื่อสร้างความรู้สึกล</u></p> <p>บทสำหรับอ่านในรูปแบบ กรณีศึกษา จดหมาย บันทึก</p> <p><u>กิจกรรมสร้างความรู้สึกล</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมสร้างความรู้สึกลโดยตรง เช่น ละคร หุ่นกระบอก <p>กิจกรรมจำแนกเจตคติของผู้เรียน เช่น การสำรวจความ</p>
		<ul style="list-style-type: none"> - คิดเห็น แบบสอบถาม จัดลำดับความสำคัญ เป็นต้น - กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยง การต่อเรื่อง และกิจกรรมเร้าความสนใจอื่น ๆ เช่น การโต้ว่าตี <p><u>การเปิดเผยตนเอง</u> เป็นการตั้งประสบการณ์เก่าของผู้เรียน มักทำในกลุ่ม 2 คน หรือกลุ่มย่อยระดับสมองโดยกิจกรรม เช่น ให้เล่าความรู้สึกโดยตรง ให้สมมติตนเองเป็นบุคคลในเรื่องให้เขียนแล้วแลกเปลี่ยน เป็นต้น</p>
2.ขั้น จัดระบบ ความคิด ความ	สะท้อนความคิด และอภิปราย	<p><u>การอภิปรายข้อขัดแย้ง</u></p> <p>เป็นการตั้งประเด็นคำถามให้เกิดการอภิปรายในกลุ่ม เพื่อให้มีการจัดระบบความคิดความเชื่อของสมาชิกกลุ่ม</p> <p><u>การสรุป</u> เป็นการให้กลุ่มรายงานข้อสรุป และร่วมกันสรุปแนวคิดในกลุ่มใหญ่</p> <p>ความคิดรวบยอด</p> <p><u>การประยุกต์แนวคิด</u> เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้เจตคติที่เกิดขึ้น ควรเป็นกิจกรรมในห้องเรียน และอาจต่อยอดโดยการทำกิจกรรมเสริม</p>

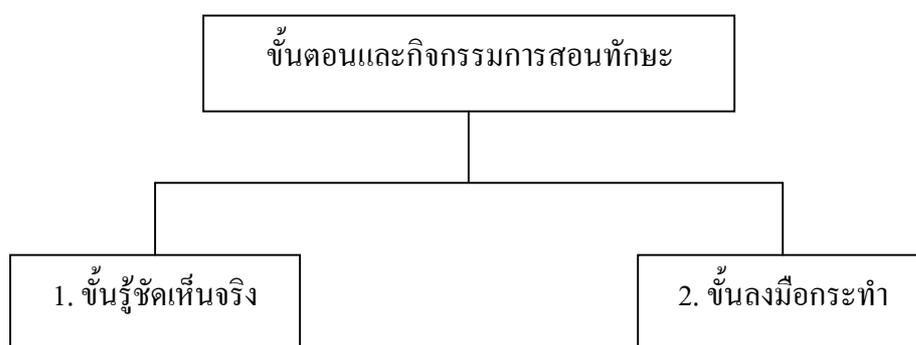
ที่มา: กรมสุขภาพจิต (2544)

การสอนทักษะแบบมีส่วนร่วม

การสอนทักษะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยเป็นขั้นตอนสำคัญที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ ซึ่งผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการสอนทักษะแบบมีส่วนร่วมได้

ทักษะ เป็นความสามารถที่คนเราไม่เคยมีมาก่อน แต่จะเกิดจากการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการกระทำ จนกระทั่งมีความชำนาญ ดังนั้นการสอนทักษะจึงประกอบด้วย 2 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นรู้ข้อเท็จจริง คือ ขั้นที่สอนให้ผู้เรียน ทราบถึงความสำคัญของทักษะเหล่านั้น และทราบถึงวิธีการฝึกปฏิบัติทักษะต่างๆ
2. ขั้นลงมือกระทำ คือ ขั้นที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ ตามวิธีการที่ได้เรียนรู้จากขั้นรู้ข้อเท็จจริง

ภาพที่ 8 การจัดการสอนทักษะแบบมีส่วนร่วม

ที่มา: กรมสุขภาพจิต (2544: 33)

ในขั้นรู้ข้อเท็จจริง เราใช้องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 3 องค์ประกอบ คือ ความคิดรวบยอด ประสบการณ์ และการสะท้อนความคิดและอภิปราย สำหรับองค์ประกอบความคิดรวบยอดเกิดขึ้นโดยการบรรยาย นำ ประกอบกับการยกตัวอย่าง และให้ผู้เรียนร่วมอภิปรายถึงความสำคัญและวิธีการฝึกทักษะนั้นๆ องค์ประกอบด้านประสบการณ์ ผู้สอนใช้กรณีศึกษาหรือสถานการณ์จำลองให้ผู้เรียนคิดใช้ทักษะดังกล่าวหรือใช้การสาธิต ซึ่งอาจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมได้สาธิต จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นจริงเป็นลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน ส่วนองค์ประกอบด้านการสะท้อน

และการอภิปราย ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนจัดกลุ่มย่อย หรือกลุ่มระดมสมองเพื่อหากฎเกณฑ์ โดยกิจกรรมทั้ง 3 องค์ประกอบ สามารถจัดเปลี่ยนลำดับได้ตามความเหมาะสม

สำหรับขั้นลงมือกระทำ เราใช้องค์ประกอบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการประยุกต์แนวคิดและทดลอง โดยให้ผู้เรียนฝึกใช้ทักษะโดยการใช้บทบาทจนชำนาญ ดังนั้นการฝึกอบรมนี้ จะต้องฝึกให้ผู้สอนมีทักษะในการใช้สถานการณ์จำลอง และการสาธิต เพื่อให้ผู้เรียนเห็นจริง ขณะเดียวกันก็มีทักษะในการนำมาฝึกบทบาทสมมติ หรือการซ้อมบท และประเมินผลการฝึกได้ มีรายละเอียดของกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

กิจกรรมที่ใช้ในการสอนทักษะ

ขั้นผู้จัดเห็นจริง มีกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การบรรยายนำ เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนให้เกิดความน่าสนใจ และให้ข้อมูลหรือความรู้ที่จำเป็น ควรเป็นการใช้เวลาที่สั้นและดึงการมีส่วนร่วมจากผู้เรียน เช่น การตั้งคำถามหรือยกตัวอย่างที่ใกล้ตัวแล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น

2. ประสบการณ์ใช้ทักษะ แบ่งได้เป็น 3 ชนิด

กรณีศึกษา คือ ผู้สอนตั้งเป็นโจทย์ให้ผู้เรียนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า จะทำอย่างไรกับการศึกษา

สถานการณ์จำลอง คือ ผู้สอนกำหนดโจทย์เป็นสถานการณ์แล้วนำไปแสดงโดยผู้สอนสมมติเองเป็นบุคคลตาม โจทย์ และแสดงการสนทนาตอบโต้กับผู้เรียนทั้งห้อง ซึ่งสมมติเป็นคู่สนทนา หรือให้ผู้เรียนจับคู่สนทนากันเอง จุดสำคัญของการเรียนอยู่ที่การอภิปราย และสอนประกอบสถานการณ์จำลอง

การสาธิต โดยแสดงบทบาทสมมติ มักให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเป็นคู่สนทนาคนใดคนหนึ่ง หรือเป็นทั้ง 2 คน โดยผู้สอนจะซักซ้อมบทกับผู้เรียนที่ขึ้นมาร่วมสาธิตก่อน หลังจากนั้นผู้สอนจะนำบทสนทนา ขึ้นกระดานหรือแผ่นใส เพื่ออภิปราย และสอนประกอบบทสนทนานั้น

3. การอภิปรายในกลุ่มเล็ก เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์จากสถานการณ์จำลอง หรือจากการสาธิต เพื่อให้เข้าใจชัดเจนถึงขั้นตอนและวิธีการในแต่ละขั้นตอน

ขั้นลงมือกระทำ กิจกรรมการเรียนการสอน แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. การฝึกปฏิบัติ ทำได้โดย การฝึกบทบาทสมมติ และการฝึกซ้อมบท

การฝึกบทบาทสมมติ เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการฝึกทักษะ โดยสมมติตัวละครและสถานการณ์ขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสมมติตัวเองเป็นตัวละครตามโจทย์ ดังนั้น ต้องกำหนดโจทย์ให้ชัดเจน คือ สถานการณ์บทบาทของตัวละคร 2 ฝ่าย บทบาทของผู้สังเกตการณ์

การฝึกบทบาทสมมติอาจแบ่งกลุ่ม เป็นกลุ่ม 2 คน กลุ่ม 3 คน หรือกลุ่มย่อย 5 – 6 คน ยิ่งกลุ่มมีคนมากขึ้นก็จะมี การเรียนกันเองมากขึ้นจากการอภิปรายกลุ่ม แต่จะใช้เวลามากกว่าจะฝึกได้ทั่วถึง

การฝึกซ้อมบท เป็นการให้ผู้เรียนฝึกเป็นตัวของผู้เรียนเอง ในสถานการณ์ที่เป็นที่ทราบกันว่าเกิดขึ้นได้จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียน ผู้ฝึก และสมาชิกในกลุ่ม ได้ช่วยกันพิจารณาว่ามีการใช้ทักษะอย่างไร

2. การประเมินการฝึก เป็นการช่วยกันสะท้อนความคิดว่า สิ่งที่ผู้ฝึกทักษะได้ทำไปนั้น ตรงตามขั้นตอนที่ควรจะเป็นหรือไม่ การประเมินการฝึกสามารถทำได้โดย ให้ผู้เรียนประเมินกันเองในกลุ่ม หรือผู้สอนกับผู้เรียนช่วยกันประเมินในชั้นเรียน หรือทั้ง 2 แบบ

ในกรณีแรกที่ให้ผู้เรียนประเมินเอง ผู้สอนควรกำหนดในใบงานให้ชัดเจนว่าจะประเมินอย่างไร เช่น “หลังการฝึก ให้ผู้เรียนช่วยกันอภิปรายว่า ผู้ที่แสดงเป็นมาลีทำได้ตามขั้นตอนหรือไม่ สมศักดิ์ตอบสนองอย่างไร ขั้นตอนไหนที่มีความยุ่งยากในการฝึก และในชีวิตจริงจะนำทักษะนี้ไปใช้ได้หรือไม่เพียงใด”

ในกรณีที่ผู้สอนช่วยประเมิน ผู้สอนอาจใช้วิธีสุ่มให้ผู้ฝึกออกมาแสดงหน้าชั้น ผู้สอนช่วยวิจารณ์ประกอบการขอความคิดเห็นจากผู้เรียนในชั้น หรือผู้สอนอาจใช้วิธีสัมภาษณ์หรือสมาชิกกลุ่มเล่าถึงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วผู้สอนให้ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

จริยา วิไลวรรณ (2550) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่สร้างองค์ความรู้ร่วมกัน โดยผ่านการใช้คำถามที่คมชัด ทำyataย กระตุ้นให้คนได้คิด ทบทวนตนเอง เป็นการ ใช้ทั้งทุนความรู้ ทุนทางปัญญา วัฒนธรรม ประสบการณ์เดิม มาผสมผสานกับความรู้ วิทยาการใหม่ๆ ทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เป็นตัวส่งเสริม โดยผ่านกระบวนการซึ่งส่งเสริมให้บุคคลร่วม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้คิด ถกเถียง อภิปรายเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน และนำไปสู่ การเรียนรู้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองได้

สุมณฑา พรหมบุญ และคณะ (2544) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมว่าเป็น กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการจัดกิจกรรม ต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมที่หลากหลายและยืดหยุ่น ได้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เช่น ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสิ่งต่างๆรอบตัว ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นให้นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของ ตนเอง ดังนั้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจึงมีคุณค่าที่โรงเรียนควรนำมาใช้ดังนี้

1. สภาพสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นนักเรียนจึงต้องเรียนรู้วิธีที่จะ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

2. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่เตรียมความพร้อมให้แก่ นักเรียน ทั้งด้าน ความรู้ เจตคติ และทักษะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ เพื่อเผชิญกับการดำเนินชีวิตจริง เนื่องจากลักษณะ ของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเปิด โอกาสให้นักเรียนได้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติ ได้ทำกิจกรรมกลุ่ม ได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ ทักษะการบริหาร การจัดการ การเป็นผู้นำ และผู้ตาม เป็นการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักเรียน

3. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ช่วยให้นักเรียน ได้ฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตย ฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ช่วยให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ต่อครู ต่อสถานศึกษา และต่อสังคม

4. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ช่วยลดปัญหาทางวินัยในชั้นเรียน เพราะนักเรียนได้ฝึกฝน จนกระทั่งเกิดวินัยในตนเอง ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับการยอมรับจากครู จากเพื่อน ได้มีส่วนร่วม

ในการทำกิจกรรมต่างๆ ทำให้เกิดการยอมรับตนเอง เกิดความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อนๆ ปัญหาทางวินัยจึงลดน้อยลงและหมดไปในที่สุด

5. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ช่วยให้เกิดสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ยของนักเรียนทั้งชั้นสูงขึ้น การช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้อย่างยิ่ง

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543) การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและนำคุณค่านั้นมาสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เริ่มตั้งแต่การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเอง การนำประสบการณ์อภิปรายร่วมกัน สรุปเป็นความคิดรวบยอด และสามารถทดลอง/ประยุกต์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการนำความรู้ไปใช้ เป็นการเรียนรู้ที่เตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ เพื่อเผชิญกับการดำเนินชีวิตจริง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

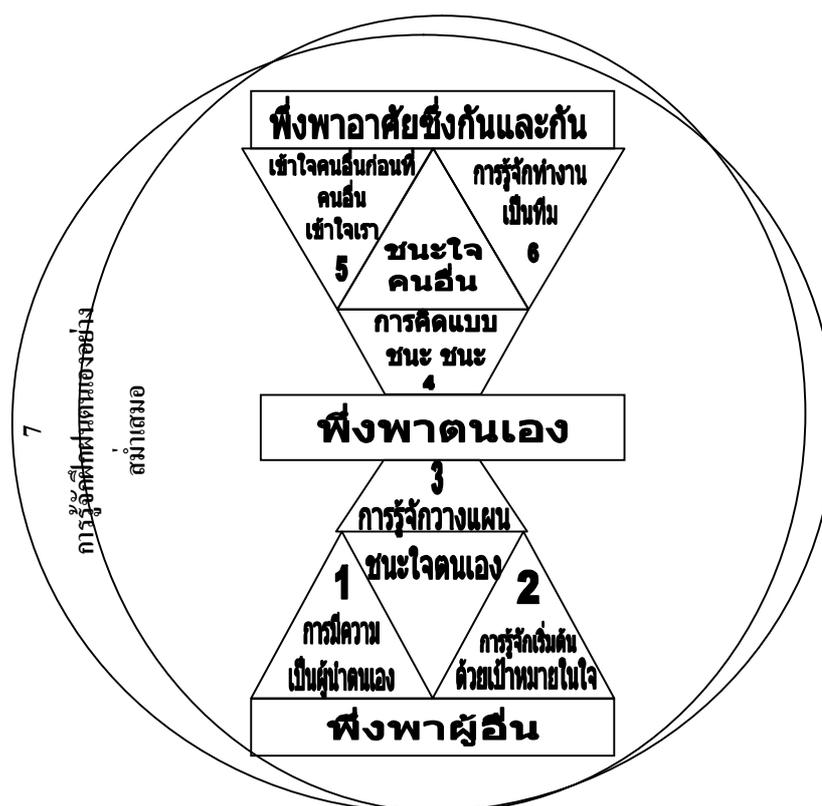
แนวคิด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี

นักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวคิด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนของ สตีเฟน อาร์ โควี ไว้ ดังนี้

Covey (1989) อุปนิสัย 7 ประการ พัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงที่พัฒนาขึ้นโดย สตีเฟน อาร์ โควี ประกอบด้วยอุปนิสัยต่างๆ ดังนี้

1. การมีความเป็นผู้นำตนเอง (Be Proactive)
2. การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ (Begin with the End in Mind)

3. การรู้จักวางแผน (Put First Things First)
4. การคิดแบบชนะ ชนะ (Think Win/Win)
5. การเข้าใจคนอื่นก่อนที่จะให้คนอื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to Be Understood)
6. การรู้จักทำงานเป็นทีม (Synergize)
7. การรู้จักฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ (Sharpen the Saw)

ภาพที่ 9 กรอบความคิดของอุปนิสัยทั้ง 7 ประการของสตีเฟน อาร์ โควี
ที่มา: สงกรานต์ จิตสุทธิภากร และนิรันดร์ เกษาคูปต์ (2544: 88)

อุปนิสัยที่ 1, 2 ,และ 3 เกี่ยวข้องกับการเอาชนะตนเอง เปลี่ยนตนเอง จากคนที่ต้องพึ่งพาคนอื่นไปเป็นคนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ จะทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง รู้จักรธรรมชาติของตนเอง รู้จักคุณค่าในตนเอง และมีความเป็นเอกลักษณ์ ควบคุมตนเองได้อย่างมั่นใจ คุณลักษณะดังกล่าวจะทำให้บุคคลสามารถ “ชนะใจตนเอง” ซึ่งเป็นแก่นหลักของการปรับเปลี่ยนอุปนิสัยที่ดี ขึ้นต่อมาคือการพัฒนาอุปนิสัยที่ 4 , 5 และ 6 ซึ่งเป็นอุปนิสัยที่ทำให้สามารถเอาชนะใจคนทั่วไป ซึ่งสำคัญสำหรับการทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่วนอุปนิสัยที่ 7 เป็นอุปนิสัยที่ต้องหมั่นทบทวนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ทั้งสี่มิติของชีวิต คือ ร่างกาย สติปัญญา จิตวิญญาณ สังคมและอารมณ์ เป็นไปอย่างสมดุล เป็นการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพให้กับอุปนิสัยทั้ง 6 ประการแรก ซึ่งอุปนิสัยของบุคคลที่ต้องการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เป็นคนที่ยังพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้อื่น และสร้างประโยชน์ให้กับสังคมต่อไป

สงกรานต์ จิตสุทธิภากร และนิรันดร์ เกษาคุปต์ (2544) กล่าวถึงอุปนิสัย 7 ประการ พัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงว่า อุปนิสัย หมายถึง การผสมผสานกันระหว่าง ความรู้ ทักษะ และความปรารถนา เข้าด้วยกัน ความรู้เป็นกรอบความคิดที่ได้จากทฤษฎีที่ว่า จะต้องทำอะไร และทำไม ทักษะเป็นความรู้ที่ว่าจะต้องทำอะไร ส่วนความปรารถนาเป็นแรงกระตุ้น เป็นความคิดที่ว่า ต้องการทำอะไร เพื่อที่จะทำบางสิ่งบางอย่างให้กลายเป็นอุปนิสัย ดังนั้นจึงต้องอาศัยการผสมผสานกันทั้งสามอย่าง อุปนิสัยทั้ง 7 จะมีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับ เพื่อให้ทำให้บุคคลเปลี่ยนจากที่พึ่งพาคนอื่นเป็นบุคคลที่สามารถพึ่งพาตนเอง และนำไปสู่การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

บนพื้นฐานของความเป็นผู้ใหญ่ การพึ่งพาผู้อื่น (Dependence) คือกรอบความคิดของคำว่า “คุณ” เช่น คุณต้องดูแลผม คุณต้องมากับผม คุณไม่ต้องมากับผม หรือเพราะคุณที่ทำให้ผมต้องลำบาก การพึ่งพาตัวเอง (Independence) เป็นกรอบความคิดของคำว่า “ฉัน” เช่น ฉันสามารถทำได้ด้วยตัวเอง ฉันรับผิดชอบเอง ฉันเชื่อมั่นในตนเอง การพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกัน (Interdependence) จะอยู่บนกรอบความคิดของคำว่า “เรา” เช่น เราสามารถทำมันได้เราร่วมมือกันได้ พวกเราสามารถร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้ได้ผลงานที่ดีกว่าเดิม

คนที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นมักทำในสิ่งที่ตนต้องการ คนที่พึ่งพาตนเองมักจะทำในสิ่งที่ตนต้องการด้วยความพยายามของตนเอง และสุดท้ายคนที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มักจะร่วมกันทำงานเพื่อความสำเร็จสูงสุด

การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันนั้นจะเกิดได้เฉพาะคนที่พึ่งพาตัวเองได้แล้วเท่านั้น คนที่ต้องพึ่งพาคนอื่นไม่สามารถเลือกวิธีพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกันได้ เพราะพวกเขายังอยู่ด้วยตนเองไม่ได้

เมื่อบุคคลกลายเป็นบุคคลที่พึ่งพาตัวเองได้อย่างแท้จริงแล้ว ก็ถือว่าบุคคลมีพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ บุคคลมีอุปนิสัยเบื้องต้นที่จะก้าวไปสู่การ “ชนะใจคนอื่น” ด้วยการทำงานเป็นทีม ร่วมมือร่วมใจกัน และสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยเลือก การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนของ สตีเฟน อาร์ โควี มาพัฒนาแก่เยาวชน ได้แก่ การมีความเป็นผู้นำตนเอง การเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ และการรู้จักวางแผน เพื่อให้เยาวชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่สร้างพฤติกรรมที่เสี่ยง และสร้างปัญหาแก่ตนเอง และผู้อื่น อีกทั้งการพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนของ สตีเฟน อาร์ โควี ทั้ง 3 ประการแรกยังเป็นการสร้างรากฐานที่ดีให้เยาวชนสามารถพัฒนาอุปนิสัยอีก 4 ประการ ได้แก่ การคิดแบบชนะ ชนะ การเข้าใจคนอื่นก่อนที่จะทำให้คนอื่นเข้าใจเรา การรู้จักทำงานเป็นทีม การรู้จักฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะสร้างเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

อุปนิสัยที่ 1 การมีความเป็นผู้นำตนเอง (Be Proactive)

Covey (1989) กล่าวว่า การมีความเป็นผู้นำตนเอง หมายถึง บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนว่าตนสามารถสร้างความสำเร็จได้ รู้จักควบคุมตนเอง มีเหตุผล ยึดมั่นในหลักศีลธรรม ทั้งในความคิดและการกระทำ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความคิดริเริ่ม มองโลกในแง่ดี ไม่สร้างปัญหาทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมส่วนรวม หากเผชิญกับปัญหา หรืออุปสรรค จะพยายามหาทางแก้ไขอย่างเหมาะสมได้

ความสำคัญของการมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเองตนเอง เป็นคุณลักษณะหนึ่งของอุปนิสัยการมีความเป็นผู้นำตนเอง นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของการมีความเชื่อมั่นในตนเองที่มีต่อพฤติกรรมไว้ดังนี้

Maslow (1970) กล่าวถึงความเชื่อมั่นตนเองว่าคนทุกคนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภูมิใจในตนเอง และต้องการได้รับการยอมรับนับถือจากคนอื่นในความสำเร็จของตน ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอจะทำให้บุคคลนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวางจะมีปมด้อย และเสียความภูมิใจในตนเอง

กรมวิชาการ (2537) กล่าวถึงความเชื่อมั่นตนเองว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยให้คนเราสามารถทำสิ่งต่างๆ ประสบความสำเร็จ ช่วยให้คนเราเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิดกล้าแสดงออก ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ทำสิ่งต่างๆ ด้วยความมั่นใจ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นด้วยความพอใจ และมีความภาคภูมิใจสามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ และแก้ปัญหาด้วยความรู้สึกที่มั่นคง อันเป็นคุณลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำรงชีวิต

จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของบุคคล ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลกล้าแสดงออก มั่นใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ มองเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถเผชิญปัญหาด้วยความรู้สึกที่มั่นคง หากบุคคลขาดความเชื่อมั่นในตนเอง จะส่งผลให้บุคคลรู้สึกไม่มีคุณค่า ไม่พึงพอใจในตนเอง เกิดความวิตกกังวล ขาดความอ่อนใจ และชอบพึ่งผู้อื่น

ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตัวเอง

การเห็นคุณค่าตนเอง เป็นคุณลักษณะหนึ่งของอุปนิสัยการมีความเป็นผู้นำตนเอง นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึงการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ดังนี้

Maslow (1970) กล่าวว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง จะส่งผลให้บุคคลรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ซึ่งบุคคลรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง มีศักยภาพที่จะทำสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และสังคม หากบุคคลไม่เห็นคุณค่าของตนเอง รู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า อ่อนแอ ไม่สามารถทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ได้ จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความท้อแท้ มีความโน้มเอียงที่จะเป็นคนที่ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล

จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง จะส่งผลต่อบุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง การใช้อารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆ มีผลต่อกระบวนการคิด ความปรารถนา การให้คุณค่าต่อสิ่งต่างๆ การตั้งเป้าหมาย การรับรู้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายนอก รวมถึงรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ที่บุคคลมีต่อผู้อื่น ดังนั้น หากบุคคลเห็นคุณค่าในตนเอง จะทำให้บุคคลมีความคิด และมีศักยภาพในการกระทำสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

ความสำคัญของการมีความภูมิใจในตนเอง

ความภูมิใจในตนเอง เป็นคุณลักษณะหนึ่งของอุปนิสัยการมีความเป็นผู้นำตนเอง นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของความภูมิใจในตนเองที่มีต่อพฤติกรรมไว้ ดังนี้

Maslow (1970) กล่าวถึงความภูมิใจในตนเองว่าความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเกิดขึ้นจากการที่ผู้อื่นให้การยอมรับ โดยดูจากการตอบสนองของพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อนรุ่นเดียวกัน และมักต้องอาศัยความเชี่ยวชาญหรือความสามารถบางอย่างของบุคคลนั้นประกอบด้วย การประเมินจะออกมาในรูปของทัศนคติหรือความเชื่อว่าตนจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการกระทำสิ่งต่างๆ จะต้องใช้ความพยายามมากเท่าใด จะเสียใจหรือไม่ทำล้มเหลว หากประเมินแล้วอยู่ด้านบนก็จะเป็นความเชื่อมั่นในคุณค่าแห่งตน ความรู้สึกนี้หากได้รับการตอบสนองจะนำไปสู่ความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเข้มแข็งและความสามารถเพียงพอที่จะกระทำสิ่งต่างๆ รู้สึกว่าตนเองมีประโยชน์ และมีความสำคัญต่อโลก และหากไม่ได้รับการตอบสนองจะรู้สึกมีปมด้อย อ่อนแอ ช่วยตัวเองไม่ได้ ในทางจิตวิทยาความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองถือเป็นสิ่งที่ดี เพราะช่วยเหลือสภาวะทางจิตใจให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับความคาดหวังในความสำเร็จ การได้รับการยอมรับและความเข้มแข็งทางจิตใจ จะเป็นผลให้บุคคลปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่าความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเกิดขึ้นจากการที่ผู้อื่นให้การยอมรับ โดยดูจากการตอบสนองของพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อนรุ่นเดียวกัน ความรู้สึกนี้หากได้รับการตอบสนองจะนำไปสู่ความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเข้มแข็งและความสามารถเพียงพอที่จะกระทำสิ่งต่างๆ รู้สึกว่าตนเองมีประโยชน์ และมีความสำคัญต่อโลก และหากไม่ได้รับการตอบสนองจะรู้สึกมีปมด้อย อ่อนแอ ช่วยตัวเองไม่ได้ และจะนำไปสู่ความรุนแรง การฆ่าตัวตาย ความวิตกกังวล และซึมเศร้า

ความสำคัญของการควบคุมตนเอง

การควบคุมตนเอง เป็นคุณลักษณะหนึ่งของอุปนิสัยการมีความเป็นผู้นำตนเองตามนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของการควบคุมตนเองที่มีต่อพฤติกรรมไว้ดังนี้

Bandura (1963) กล่าวว่า การควบคุมตนเองหมายถึง ความสามารถในการกำหนดตนเองของบุคคล ด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึกและการกระทำให้เป็นไปในทิศทางที่บุคคลต้องการ ไม่ว่าจะเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ หรืออยู่ในสถานการณ์ที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในใจ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2526) กล่าวว่าเยาวชนควรได้รับการปลูกฝังความสามารถในการควบคุมตนเองตั้งแต่วัยรุ่น โดยผู้ใหญ่เปิดโอกาสให้คิดและตัดสินใจกระทำด้วยตนเองเป็นบางครั้ง และบ่อยครั้งขึ้นตามอายุที่มากขึ้น ผู้ใหญ่ทำตนเป็นคู่คิดคู่ปรึกษาของเด็กมากกว่าเรียกร้องให้เด็กเชื่อฟังตนแต่ฝ่ายเดียว มาในช่วงวัยรุ่น จะต้องมีการผ่อนคลายการควบคุมตนเองลงอีก เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกการควบคุมตนเองอย่างเต็มที่ เพราะในช่วงอายุต่อจากนี้ไป เยาวชนจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีอิสระในตนเองอย่างสมบูรณ์ ผู้ที่ถูกควบคุมน้อยลงในวัยรุ่น และมีโอกาสพัฒนาความสามารถในการควบคุมตนเองมากขึ้น จะเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพสูง

ประเทือง ภูมิภักทราคม (2535) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง คือ กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย เลือกวิธีการและดำเนินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมายด้วยตนเอง

จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่า การควบคุมตนเอง คือ ความสามารถในการกำหนดตนเองของบุคคล ด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึกและการกระทำให้เป็นไปในทิศทางที่บุคคลต้องการ เยาวชนควรได้รับการปลูกฝังความสามารถในการควบคุมตนเอง โดยผู้ใหญ่เปิดโอกาสให้คิดและตัดสินใจกระทำด้วยตนเองเป็นบางครั้ง และบ่อยครั้งขึ้นตามอายุที่มากขึ้น บุคคลที่พัฒนาความสามารถในการควบคุมตนเองจะเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพสูง

ความสำคัญของการมองโลกในแง่ดี

การมองโลกในแง่ดี เป็นคุณลักษณะหนึ่งของอุปนิสัยการมีความเป็นผู้นำตนเอง นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของการมองโลกในแง่ดีที่มีต่อพฤติกรรมไว้ดังนี้

Goleman (1998) กล่าวถึงการมองโลกในแง่ดีว่าการมองโลกในแง่ดีเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการจงใจตนเองซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของปรีชาเชิงอารมณ์ (Emotional intelligent) โดยคนที่มองโลกในแง่ดีจะเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างไม่ได้เลวร้าย มีพลังโอกาสที่จะพลิกผันสถานการณ์ที่เลวร้ายให้กลับคืนดีได้

ว.วชิรเมธีภิกขุ (2545) กล่าวว่า การมองโลกในแง่ดีหมายถึงการรู้จักมองหาแง่ดี ที่เป็นคุณที่แทรกซึมอยู่ในงาน ปัญหา อุปสรรค บุคคลเหตุการณ์ ในคำนิทา หรือคำวิจารณ์ ที่เกิดขึ้นและผ่านเข้ามาในชีวิตแต่ละวัน แล้วนำสิ่งเหล่านั้นมาปรับปรุงความคิด จิตใจ ตลอดจนพฤติกรรม และการงานของตนเองให้พัฒนาขึ้น

กรมสุขภาพจิต (2544) กล่าวว่า การมองโลกในแง่ดีหมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งจัดอยู่ในความฉลาดทางอารมณ์ที่ได้แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ เก่ง ดี มี สุข การมองโลกในแง่ดีจัดอยู่ในด้านของความสุข

จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่าการมองโลกในแง่ดี หมายถึง ความเชื่อในทางบวกของบุคคลที่มีต่อเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น โดยบุคคลที่การมองโลกในแง่ดีจะมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต และเมื่อเผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรค บุคคลจะเชื่อมั่นว่าตนเองจะสามารถหาแนวทางแก้ปัญหาได้ด้วยความพยายาม ทั้งนี้กรมสุขภาพจิตในประเทศไทย ได้เห็นถึงความสำคัญของการมองโลกในแง่ดี โดยจัดให้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์ ในส่วนของด้านสุข ซึ่งการมองโลกในแง่ดีจะส่งผลให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของการคิดอย่างมีเหตุผล

การคิดอย่างมีเหตุผล เป็นคุณลักษณะหนึ่งของอุปนิสัยการมีความเป็นผู้นำตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟ่น อาร์ โควี ซึ่งนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของการคิดอย่างมีเหตุผลที่มีต่อพฤติกรรม ไว้ดังนี้

ณัฐพงษ์ ทองภักดี (2550) ได้กล่าวถึงความมีเหตุผลเป็นหนึ่งในคุณลักษณะขององค์ประกอบของความพอเพียงว่า ความมีเหตุผล (Reasonableness) หมายความว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ที่มีความพอประมาณ เช่นการรู้จักเลือกทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีวิธีการที่เหมาะสมมีความรู้ในการดำเนินการ โดยพิจารณาจากเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องต้องเป็นการมองระยะยาว ตลอดจนคำนึงถึงผลกระทบของการกระทำ และความเสี่ยง จะทำให้มีความพอประมาณทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ทิสนา แคมมณี และคณะ (2540) กล่าวว่าการพัฒนาการศึกษาไทยในอนาคตจำเป็นต้องปรับแนวคิดและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก มีความสุขกับการเรียนรู้ เป็นคนเก่งฉลาด รู้จักคิดวิเคราะห์เหตุและผล ใฝ่รู้ตลอดเวลา เพื่อให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาจึงต้องพัฒนาให้บุคคลเป็นผู้ที่มีความคิดคิดอย่างมีเหตุผล คิดได้หลายแง่มุม

จันง วิบูลย์ศรี (2536) กล่าวว่า การคิดอย่างมีเหตุผล หมายถึง การคิดที่ต้องอาศัยหลักการหรือข้อเท็จจริงที่ถูกต้องมาสนับสนุนอย่างเพียงพอ การคิดประเภทนี้มีโอกาสผิดพลาดน้อยและถือว่าเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่สามารถพัฒนาให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้นได้ ผู้ที่มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลสูงย่อมมีความคิดที่มีคุณภาพสูง ซึ่งความคิดดังกล่าวจะส่งผลให้บุคคลแก้ปัญหาได้ รวมทั้งสามารถสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่บุคคลได้

จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่า การคิดอย่างมีเหตุผลเป็นหนึ่งในคุณลักษณะของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การคิดอย่างมีเหตุผลเป็นความสามารถด้านการคิดที่เกี่ยวกับการสร้างหลักการ การสรุปแนวคิดที่สมเหตุสมผล สามารถใช้วิจารณ์ญาณตัดสินใจ สรุปความจากเหตุการณ์ เรื่องราวต่างๆ ได้ถูกต้องสมเหตุสมผล เป็นความสามารถที่สำคัญที่สุดของการเรียนรู้ทุกชนิด และทุกระดับชั้น การคิดประเภทนี้มีโอกาสผิดพลาดน้อยและถือว่าเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่สามารถพัฒนาให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้นได้ ผู้ที่มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลสูง ย่อมมีความคิดที่มีคุณภาพสูง ซึ่งความคิดดังกล่าวจะส่งผลให้บุคคลแก้ปัญหาได้ รวมทั้งสามารถสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่บุคคลได้

อุปนิสัยที่ 2 การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ (Begin with the End in Mind)

Covey (1989) กล่าวว่า การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ หมายถึง บุคคลที่มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต รวมถึงมีเป้าหมายในทุกกิจกรรมที่คิดจะกระทำ โดยจะสามารถอธิบายและกำหนดภารกิจและเป้าหมายของตนได้ตามบทบาทที่ตนมีอยู่ และจะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการกระทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตนกำหนดไว้ เช่น หากบุคคลมีเป้าหมายจะเรียนเพื่อได้รับคะแนนในระดับเกียรตินิยม บุคคลจะเลือกทำกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียน คือ การอ่านหนังสือ ทำงานให้เสร็จตรงตามกำหนด และบุคคลจะหลีกเลี่ยงการกระทำที่ส่งผลเสียต่อการเรียน เช่น การเล่นเกมในเวลาที่มากเกินไป การไปเที่ยวกลางคืน เป็นต้น

ความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย

นักจิตวิทยาได้กล่าวถึงการตั้งเป้าหมายที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และส่งผลต่อการทำงานของบุคคล ดังนี้

Cox (1998) กล่าวถึงประโยชน์ของการตั้งเป้าหมายว่า บุคคลที่ได้รับการฝึกทักษะการตั้งเป้าหมาย จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำงาน มากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกตั้งเป้าหมาย

Locke and Latham (1990) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และส่งผลต่อการทำงานของบุคคล ประกอบด้วย 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมาย และการกำหนดทิศทางทำให้บุคคล หรือนักเรียนสามารถกำหนดทิศทางการกระทำที่สอดคล้องกับเป้าหมาย

2. ความพยายามจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลตั้งเป้าหมาย หรือกำหนดทิศทาง และจะเพิ่มขึ้นตามลำดับหากบุคคลมีความต้องการอย่างมากที่จะบรรลุเป้าหมาย เช่น หากนักเรียนมีความต้องการอย่างมากที่จะเรียนให้ได้เกียรตินิยม นักเรียนจะต้องเพิ่มความพยายาม และความตั้งใจมากขึ้นกว่าการเรียนให้เพียงเพื่อสอบผ่าน ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ง่ายกว่า

3. ความคงทน หมายถึง ระดับความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมาย และความพยายามของบุคคลที่เพิ่มมากขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป

4. การพัฒนากลยุทธ์ หมายถึง การวางแผน และการจัดระบบการทำงาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญที่บุคคลพัฒนาด้านทักษะ หรือการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ภายหลังจากที่บุคคลตั้งเป้าหมายแล้ว

Locke and Latham (1990) ได้กล่าวถึงการตั้งเป้าหมายที่มีผลต่ออิทธิพลของการทำงาน ของบุคคลไว้ ดังนี้

1. เป้าหมาย จะส่งผลให้บุคคลใช้ความพยายาม และเพิ่มความพยายามมากขึ้น
2. เป้าหมาย จะกระตุ้นให้บุคคลมีความคงทนในการทำงานมากขึ้น
3. เป้าหมาย จะทำให้บุคคลมุ่งความสนใจไปที่กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้
4. เป้าหมาย จะทำให้บุคคลนำทักษะ และความรู้เดิมที่มีอยู่ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
5. เป้าหมาย จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลวางแผน และหากลยุทธ์ที่เหมาะสมมาปรับใช้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
6. เป้าหมาย จะส่งผลให้ผลการทำงานของบุคคลมีคุณค่ามากขึ้น
7. เป้าหมาย ทำให้บุคคลตระหนักถึงคุณภาพในการทำงาน
8. เป้าหมายในขั้นที่สูง จะส่งผลให้บุคคลรู้สึกพึงพอใจในตนเอง

จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่า การตั้งเป้าหมายมีอิทธิพลต่อบุคคลทั้งด้านความพยายาม ทักษะการวางแผน การค้นหากลยุทธ์ การเห็นคุณค่าของผลงาน ดังนั้น การตั้งเป้าหมาย จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถกำหนดทิศทาง และกระตุ้นให้บุคคลทำงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด อุปนิสัยที่ 2 การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ คือ หากบุคคลกำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนตลอด บุคคลจะกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมาย และจะไม่กระทำพฤติกรรมที่มีแนวโน้มจะทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย หรือ

ขัดแย้งกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำงาน มากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกตั้งเป้าหมาย

อุปนิสัยที่ 3 การรู้จักวางแผน (Put First Things First)

Covey (1989) การรู้จักวางแผน หมายถึง การบุคคลตระหนักถึงความสำคัญของการจัดลำดับงาน หรือสิ่งที่ทำ บุคคลจะพิจารณาว่างาน หรือกิจกรรมใดควรทำให้เสร็จก่อน หลัง โดยคำนึงถึงความสำคัญของงาน และระยะเวลาที่ต้องใช้ในการทำงาน ซึ่งการวางแผนจะกระทำทั้งในแต่ละวัน และในระยะยาว โดยขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่วางแผนไว้

ความสำคัญของการวางแผน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) การวางแผนการใช้เวลาเป็นการเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง เนื่องจากเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด กิจกรรมที่มีความสำคัญแตกต่างกันและต้องการคุณภาพของเวลาที่ต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การวางแผนบริหารเวลามีประสิทธิภาพสูงสุด ควรมีการจัดเรียงความสำคัญและของกิจกรรมต่างๆ ว่ากิจกรรมใดสำคัญและควรทำก่อน กิจกรรมที่สำคัญลำดับรองลงมาสามารถลดระยะเวลาลงได้ โดยพิจารณาความสำคัญของงานจาก คุณค่าของงาน พิจารณาจากเป้าหมายของชีวิต ความเร่งด่วนของงาน ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และการมอบหมายการรับผิดชอบ

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การที่บุคคลรู้จักการวางแผน ในการทำสิ่งต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอน จะทำให้บุคคลสามารถควบคุมการทำงานให้ดำเนินงานไปตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ รวมทั้งสามารถคาดการณ์ถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าได้ เพื่อหาแนวทางป้องกัน ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพ มีแนวโน้มที่จะประสบผลสำเร็จได้

ธรรมชาติของนักเรียนมัธยมปลาย

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549) กล่าวถึงธรรมชาติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายว่าอยู่ในช่วงวัยรุ่น โดยสามารถแบ่งช่วงวัยรุ่นเป็น 3 ระยะ โดยใช้เกณฑ์ความเป็นเด็ก-ผู้ใหญ่ตัดสิน ดังนี้

1. วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) มีช่วงอายุระหว่าง 12 – 15 ปี

2. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) มีช่วงอายุระหว่าง 16 – 17 ปี
3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) มีช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ถือเป็นวัยรุ่นตอนกลางที่มีช่วงอายุ โดยประมาณระหว่าง 15 – 18 ปี

พัฒนาการของนักเรียนมัธยมปลาย

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549) ได้อธิบายถึงพัฒนาการของวัยรุ่นตอนกลางว่าเป็นช่วงอายุของนักเรียนมัธยมปลาย ประมาณ 15-18 เป็นช่วงเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตทางสังคม อารมณ์ ค่านิยม อุดมคติ ฯลฯ เด็กกำลังเรียนแบบ และทดลองบทบาท เพื่อที่จะเป็นผู้ใหญ่ในแง่ต่างๆ ซึ่งความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ช่วงวัยรุ่นจะเป็นรากฐานของความสนใจความมุ่งหมายของการดำเนินชีวิต อาชีพ ลักษณะของเพื่อน ลักษณะของกลุ่มครอง ฯลฯ ในวัยผู้ใหญ่ต่อไป นักเรียนมัธยมปลายจะมีพัฒนาการด้านต่างๆ ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

พัฒนาการด้านร่างกายนักเรียนมัธยมปลาย จะเจริญเติบโตเต็มที่ มีการแบ่งแยกหน้าที่ของกล้ามเนื้อประเภทต่างๆ ในวัยนี้จะมีความแตกต่างเรื่องน้ำหนักตัวในเพศเดียวกัน มากกว่าความแตกต่างด้านความสูง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงลักษณะภายนอกจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น พันธุกรรม การเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อม และการออกกำลังกาย

2. พัฒนาการทางอารมณ์

นักเรียนมัธยมปลาย จะมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย สับสนอ่อนไหวไม่มั่นคง ซึ่งระดับความเข้มของอารมณ์แต่ละอย่างๆ ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพดั้งเดิมของเด็ก อารมณ์ที่เกิดขึ้นจะมีทุกประเภท อาทิ รัก ชอบ โกรธ เกลียด อิจฉา ใ้อวด ถือดี ทิฐิ เห็นใจ หงุดหงิด เป็นต้น นักเรียน

มัธยมปลายมักจะไม่สามารถควบคุมอารมณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ให้อยู่ในระดับที่พอดีได้ บุคคลต่างวัย จึงต้องใช้ความอดทนมากในการสร้างความสัมพันธ์กับพวกเขา

3. พัฒนาการทางสังคม

นักเรียนมัธยมปลายจะให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมวัยมาก เด็กจับกลุ่มกันได้นาน และมีความผูกพันกับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น โดยกลุ่มของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมปลายจะรวมทั้งเพศเดียวกัน และต่างเพศ นักเรียนมัธยมปลายจะรู้สึกเป็นสุข ปรอดโปรง และสบายใจเมื่อได้ทำกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อนวัยเดียวกันมากกว่ากับบุคคลต่างวัย การคบเพื่อนร่วมวัยเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่สำคัญยิ่งต่อจิตใจของเด็กนักเรียนมัธยมปลาย ซึ่งสามารถก่อให้เกิดทั้งผลดี และผลเสีย แก่นักเรียนมัธยมปลาย คือ หากคบ หรืออยู่ในกลุ่มเพื่อน ที่ชักนำไปทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ จะสร้างพัฒนาการที่ดีด้านต่างๆ ได้ แต่หากอยู่ในกลุ่มที่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมถอย เช่น การเสพยา การยกพวกตีกัน ฯลฯ จะทำให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมปลายเสียโอกาสในชีวิต

4. พัฒนาการด้านความคิด

ในระยะนี้ นักเรียนมัธยมปลายจะมีความเจริญทางสมองเต็มที่ จึงสามารถคิดได้ หลากหลายรูปแบบ เช่น การคิดเป็นเหตุเป็นผล การคิดแบบวิทยาศาสตร์ การมีความคิดรวบยอดที่ ลึกซึ้งขึ้น ฯลฯ หากชั้นมัธยมปลายได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม จะสามารถแสดงความสามารถ ด้านการคิดได้อย่างชัดเจน โดยนักเรียนมัธยมปลายชอบวิพากษ์วิจารณ์ ชอบทหาปัญหา อย่งไรก็ตาม พัฒนาด้านความคิดของนักเรียนมัธยมปลายจะสูง หรือต่ำ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น คุณภาพของสมอง พันธุกรรม การเรียนรู้ในช่วงวัยที่ผ่านมา และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ฯลฯ

จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่า นักเรียนมัธยมปลายมีพัฒนาการที่เจริญเติบโต และเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านความคิด ซึ่งจะมีการพัฒนาในทางบวก หรือทางลบ ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ครอบครั้ว โรงเรียน สิ่งสำคัญคือ กลุ่มเพื่อนซึ่งมีอิทธิพลมากต่อนักเรียนมัธยมปลาย หากนักเรียนมัธยมปลายได้รับการพัฒนาในทาง ที่เหมาะสมจะส่งผลต่อศักยภาพ และการดำเนินชีวิตต่อไป

ความต้องการของนักเรียนมัธยมปลาย

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549) ได้อธิบายถึงความต้องการของวัยรุ่นตอนกลาง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงอายุของนักเรียนมัธยมปลาย ไว้ดังนี้

1. ความต้องการเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องการที่จะถูกบุคคลอื่นสั่ง โดยเฉพาะบุคคลที่มีอำนาจสูงกว่า เพราะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เชื่อว่า คุณลักษณะที่บ่งชี้ความเป็นผู้ใหญ่ คือ ความมีอิสระจากผู้ที่มิอำนาจเหนือกว่าตนเอง
2. ความต้องการมีตำแหน่ง และต้องการได้รับการสนับสนุนทั้งจากผู้ใหญ่ และกลุ่มเพื่อนร่วมถึงเพื่อร่วมงาน
3. ความต้องการแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ รวมถึงความท้าทายตื่นเต้น ไม่ชอบทำกิจกรรมในรูปแบบเดิมซ้ำกัน ชอบทดลอง
4. ความต้องการอยู่กับกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการแก่นักเรียนมัธยมปลาย เช่น ทำให้เกิดความอบอุ่นใจ การได้รับการยกย่อง การรู้สึกว่ามิบุคคลอื่นเข้าใจตนเอง
5. ความต้องการรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย และอุ่นใจ
6. ความต้องการความยุติธรรม ความถูกต้อง เนื่องจากนักเรียนมัธยมปลายเชื่อว่า ความยุติธรรมเป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงความเป็นผู้ใหญ่ โดยจะมีพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมทั้งในส่วนบุคคล และสังคม
7. ความต้องการความสวยงามทางด้านร่างกาย ทั้งวัยรุ่นชาย และหญิง โดยต้องการชื่นชมเกี่ยวกับหน้าตา และรูปร่างจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะการได้รับการยอมรับจากเพศตรงข้าม ซึ่งความต้องการดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนมัธยมปลาย สนใจที่ดูแลร่างกายตนเองในลักษณะต่างๆ เช่น การออกกำลังกาย การเลือกรับทานอาหาร การเลือกเสื้อผ้า เป็นต้น
8. ความต้องการเลือกอาชีพ นักเรียนมัธยมปลาย จะตระหนักถึงความสำคัญของอาชีพ เนื่องจากมีความเชื่อว่าอาชีพเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้ใหญ่

จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่า นักเรียนมัธยมปลายมีความต้องการเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องการที่จะถูกบุคคลอื่นสั่ง ต้องการได้รับการสนับสนุนทั้งจากผู้ใหญ่ และ กลุ่มเพื่อน ต้องการแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ รวมถึงความท้าทายตื่นเต้น ต้องการความ ยุติธรรม ความถูกต้อง ต้องการความสวยงามทางด้านร่างกาย ต้องการเลือกอาชีพ

ความสนใจของนักเรียนมัธยมปลาย

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549) ได้กล่าวถึงความสนใจของนักเรียนมัธยมปลายมีต่อสิ่งต่างๆ ไว้ดังนี้

1. ด้านการศึกษา

นักเรียนมัธยมปลายจะมีระดับความสนใจเรื่องการศึกษา มาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับทัศนคติ และการสนับสนุนจากครอบครัว นอกจากนี้ เพศ ระดับสติปัญญา และ โอกาสเข้ากลุ่ม เป็นปัจจัย หนึ่งที่ชี้ถึงความสนใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย

2. ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น

นักเรียนมัธยมปลายมักสนใจช่วยเหลือบุคคลที่เขาเห็นว่ากำลังลำบาก และ ไม่ได้รับ ความยุติธรรม เพราะเขาคิดว่าเขาก็เคยอยู่ในฐานะเช่นนั้น

3. ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์

นักเรียนมัธยมปลายจะสนใจกิจกรรมแปลกใหม่ ที่เขาเห็นว่าเป็นประโยชน์ และเป็น กิจกรรมที่สร้างสรรค์ทั้งด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการช่วยสังคม

4. ด้านวัฒนธรรม และ ประเพณี

นักเรียนมัธยมปลายเริ่มเข้าใจ และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ประเพณีว่ามีความสำคัญ ต่อสังคมอย่างไร ดังนั้น การให้ความรู้ ความเข้าใจ และ ชักจูงเด็กให้สนใจอย่างเหมาะสม จะทำให้ นักเรียนมัธยมปลายเป็นบุคคลที่รู้จักอนุรักษ์วัฒนธรรมได้

5. ด้านศาสนา ปรัชญา อุดมคติ

นักเรียนมัธยมปลาย เป็นช่วงที่กำลังแสวงหาหลักการในการแก้ความทุกข์ทางใจ และแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงให้ความสนใจกับศาสนา ปรัชญา อุดมคติ และค่านิยมต่างๆ โดยระดับการสนใจจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น การอบรมจากผู้ปกครอง โรงเรียน กลุ่มเพื่อน เป็นต้น

6. ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ

นักเรียนมัธยมปลายจะเริ่มให้ความสนใจกับเพื่อนต่างเพศ เป็นพิเศษ สืบเนื่องจากมีร่างกายที่เจริญเติบโตเต็มที่ และมีความต้องการจะดำเนินชีวิตแบบผู้ใหญ่

จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่า นักเรียนมัธยมปลาย จะเป็นระยะที่บุคคลเริ่มมีความสนใจที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งที่เกี่ยวข้องกับตนเอง อุดมคติ บุคคลอื่น วัฒนธรรม และสังคม โดยระดับความสนใจของแต่ละด้านจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคล การอบรมของผู้ปกครอง การสอนที่โรงเรียน และกลุ่มเพื่อน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

งานวิจัยในประเทศ

อิชยา นาคนาวา (2550) ได้ศึกษาเรื่องการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าสมอเซ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าสมอเซ จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนและครูประจำชั้น เกี่ยวกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองทางการเรียนของนักเรียน 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าสมอเซ จังหวัดฉะเชิงเทรา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบรายงานตนเอง

เกี่ยวกับการมีวินัยทางการเรียน 2) แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน และครูประจำชั้น 3) แบบแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) ผลจากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นหลังการเข้าร่วมโปรแกรมของนักเรียนกลุ่มทดลองพบว่าครูผู้สอน และครูประจำชั้นมีความพอใจพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองทางการเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป แต่อย่างไรก็ตาม ยังเห็นว่าพฤติกรรมบางอย่างที่ยังต้องปรับปรุงต่อไป ส่วนนักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของโปรแกรมว่าช่วยให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองด้านการเรียน ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และพึงพอใจกับกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน

นรินทร์ นาคอร่วม (2549) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาประสิทธิผลของ โปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 โดยศึกษาทักษะชีวิต 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด การเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันยาเสพติด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) แบบสอบถามทักษะชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา 2) โปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาเสพติด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าสถิติที ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติด ก่อนและหลังการทดลองมีทักษะชีวิตในด้านการสื่อสาร และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันการเสพยาเสพติดไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านการตระหนักในตนเอง หลังการทดลองนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาเสพติด มีทักษะชีวิตในด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันการเสพยาเสพติดไม่แตกต่างกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ส่วนในด้านการตระหนักในตนเองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กุลธิดา อนันต์หน่อ (2547) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) มาตรการประเมินและปกติวิสัยของความฉลาดทางอารมณ์ 2) โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ โดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองทุกองค์ประกอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ภายหลังจากทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้นกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมทุกองค์ประกอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นองค์ประกอบด้านการปรับตัว นอกจากนี้ภายหลังจากทดลอง นักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบทางอารมณ์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรดี ลิ้มปรัดนากร (2547) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้การเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อทักษะชีวิตในการป้องกันพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมวัดคูสุตาราม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้การเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อทักษะชีวิตในการป้องกันพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยศึกษา คือ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการกับอารมณ์ และทักษะการสื่อสาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) โปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้การเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 2) แบบสอบถามวัดทักษะชีวิต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าสถิติที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ACCOVA : Analysis of covariance) ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากได้รับโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้การเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อทักษะชีวิตในการป้องกันพฤติกรรมความรุนแรง กลุ่มทดลองมีทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการกับอารมณ์ และทักษะการสื่อสาร ดีกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัตนา เจริญสาธิต (2546) ได้ศึกษาผลของการสอนเพศศึกษาโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อความรู้และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสอน

เพศศึกษาโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่มีต่อความรู้และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามทักษะชีวิตในด้านความภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการปฏิเสธโดยไม่เสียดัมพันธภาพ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ(Paired samples t – test และ Independent samples t - test) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการสอนเพศศึกษาโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีความรู้และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาในด้าน ความภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการปฏิเสธโดยไม่เสียดัมพันธภาพดีกว่าก่อนได้รับการสอนเพศศึกษาด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนเพศศึกษาโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีทักษะเกี่ยวกับเพศศึกษาด้าน ทักษะการตัดสินใจและทักษะการปฏิเสธโดยไม่เสียดัมพันธภาพดีกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนเพศศึกษาตามปรกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาและทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาด้าน ความภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

Luce (2003) ได้ศึกษาการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษาที่นักเรียนมีอายุแตกต่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาวิธีการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเกรด 4 และ 5 มีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ คำถามในการวิจัยครั้งนี้ คือ ลักษณะอะไรของชุมชนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีส่วนส่งเสริมให้นักเรียน เป็นผู้เรียนที่มีการเรียนรู้โดยเป็นผู้ลงมือกระทำด้วยตนเอง โดยเฉพาะเด็กกลุ่มเสี่ยง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพสามารถทำให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นผู้เรียนที่มีบทบาทได้คิดค้นกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เมื่อรับรู้ว่าเป็นสมาชิกที่มีส่วนสร้างสรรค์ชุมชนการเรียนรู้ สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงมีพัฒนาการของการเป็นผู้เรียนที่มีบทบาทได้คิดค้นกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองมากที่สุด

Campbell (2000) ได้ศึกษาการใช้โปรแกรมเพื่อป้องกันการกระทำผิดสำหรับผู้ใหญ่ตอนต้น กรณีศึกษาการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน Nova Scotia ประเทศแคนาดา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการกระทำผิดสำหรับผู้ใหญ่ตอนต้น: กรณีศึกษา การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในระยะแรกของการทดลอง จะเป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่ และนักเรียนในระดับชั้นมัธยมปลาย โดยมีการกิจกรรมการแสดง

ภายในโรงเรียน ส่วนที่สองเป็นการพัฒนา และประยุกต์ใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันการกระทำผิดของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย โดยมีกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการคัดเลือกจากโรงเรียน และกลุ่มที่คัดเลือกจากชุมชน ผลการวิจัยพบว่า วิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสามารถป้องกันการกระทำผิดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่างานวิจัยในเรื่อง การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

การมีความเป็นผู้นำตนเอง

ประภาส ณ พิกุล (2551) ได้ศึกษาเรื่องความภาคภูมิใจในตนเองและการสร้างโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเอง และสร้างโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่น 2) โมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ LISREL 8.54 ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของความภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การเคารพตนเองด้านการยอมรับตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นในสังคม ความพอใจในตนเอง การกล้าแสดงออก มีค่าความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถวัดองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเองได้ 2) โมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม และขั้นการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยมีการประยุกต์ทฤษฎีและเทคนิคต่างๆของการให้คำปรึกษากลุ่มมาใช้ในการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง 3) ความ

ภาคภูมิใจในตนเองโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปฏิมา คำนไพบุณย์ผล (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาและพัฒนาการพึ่งตนเองของนักเรียนวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และพัฒนาการพึ่งตนเองของวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 14-16 ปี บริบูรณ์ และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 3, 4 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนนารีวิทยา กรุงเทพฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1)แบบวัดการพึ่งตนเอง 2)โปรแกรมการช่วยเหลือตนเองเพื่อพัฒนาการพึ่งตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การทดสอบค่าที่ t-test แบบ Independent Samples และแบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดการพึ่งตนเองพบว่าการพึ่งตนเองมี 2 องค์ประกอบ คือ การตัดสินใจด้วยตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งโมเดลโครงสร้างมีความสอดคล้องเชิงประจักษ์ 2) นักเรียนที่มีเพศที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงมีการพึ่งตนเองด้านการตัดสินใจด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการพึ่งตนเองด้านความเชื่อมั่นในตนเองพบว่า นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีการพึ่งตนเองด้วยความเชื่อมั่นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีระดับการพึ่งตนเองด้านการตัดสินใจด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีระดับการพึ่งตัวเองด้วยการตัดสินใจด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการพึ่งตนเองด้านความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีระดับการพึ่งตนเองที่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมโปรแกรมการช่วยเหลือตนเองเพื่อพัฒนาการพึ่งตนเอง มีการพึ่งตนเองด้านการตัดสินใจด้วยตนเอง และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง เพิ่มขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) การติดตามผลหลังการทดลอง 1 เดือน พบว่าการพึ่งตนเองด้านการตัดสินใจด้วยตนเอง หลังการทดลองระยะติดตามผลไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนการพึ่งตนเองด้านความเชื่อมั่นในตนเองพบว่า ในระยะติดตามผลความเชื่อมั่นในตนเองลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สันต์ชัย รามะนพ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับ ความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการเรียน ด้านการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และด้านเศรษฐกิจ ศึกษาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัย

แต่ละด้านที่ส่งผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเอง และเปรียบเทียบความสามารถในการพึ่งตนเอง ด้านการเรียน ด้านการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และด้านเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1)แบบสอบถามวัดความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการเรียน ความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวันความสามารถในการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ การควบคุมตนเอง ความเชื่อในความสามารถของตน รูปแบบการสื่อสารทางบวกกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามหลายตัว (Multivariate Multiple Regression Analysis:MMRA) และการวิเคราะห์โปรไฟล์ (Profile Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของกลุ่มตัวแปรปัจจัย กับความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการเรียน ความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และความสามารถในการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ .515, .356, .562 ตามลำดับ ส่วนค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของกลุ่มตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการเรียน ความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และความสามารถในการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ .612, .562 และ .577 ตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า 2) ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านส่งผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการเรียน ความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และความสามารถในการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ ดังนี้ 1) ปัจจัยที่ส่งผลกับความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การควบคุมตนเอง ความเชื่อในความสามารถของตน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมที่ 6 พบว่า การควบคุมตนเอง ความเชื่อในความสามารถของตน ส่งผลทางบวกต่อความสามารถอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนปัจจัยด้านรูปแบบการสื่อสารทางบวกของผู้ปกครองส่งผลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การควบคุมตนเอง ความเชื่อในความสามารถของตน ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และปัจจัยด้านรูปแบบการสื่อสารทางบวกของผู้ปกครองส่งผลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อด้านการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การควบคุมตนเอง ความเชื่อในความสามารถของตน ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถ

ในการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การควบคุมตนเอง ความเชื่อในความสามารถของตน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การควบคุมตนเอง ความเชื่อในความสามารถของตน ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 3) ความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการปฏิบัติการกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวันของนักเรียนเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการเรียน และความสามารถในการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจของนักเรียนทั้งสองระดับชั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นิภาพร เถลิมนัตร์ (2547) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภาชี “สุนทรวิธานุกูล” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการเห็นคุณค่า 2) แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3) แบบวัดการเห็นคุณค่าในตัวเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test และ The Mann-Whitney U Test ผลการวิจัยพบว่า 1) ภายหลังจากทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ภายหลังจากทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ภายหลังจากทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมทางสถิติที่ระดับ .05

ปอแก้ว สิริจันทร์ (2546) ได้ศึกษาผลของการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง และทัศนคติทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองของนักเรียน และ 2) เปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการฝึกและไม่ได้รับการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองกับทัศนคติในการเรียนของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ชุดฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต และแบบวัดทัศนคติ

ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนในกลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง รวมทั้งมีทัศนคติในการเรียนสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม 2) นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง มีลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตนเอง รวมทั้งมีทัศนคติในการเรียนรู้สูงขึ้นหลังจากได้รับการฝึกมุ่งอนาคต และควบคุมตนเอง 3) นักเรียนหญิง นักเรียนที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างสูง มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูงกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ตามลำดับ 4) ลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติในการเรียน

อัจฉราภรณ์ สุขุมะ (2546) ได้ศึกษาเรื่องผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสม ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสม ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสม ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง 2) แบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มมากขึ้น หลังจากได้รับการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มมากขึ้น หลังจากได้รับการให้ข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสม กับ นักเรียนที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะมีความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา (2545) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย โดยใช้หลักการของนีโอฮิวแมนนิส และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลายโดยใช้หลักการของนีโอฮิวแมนนิส และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อการสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี 2) แบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ทดสอบค่าที (t-test) ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7

ประการตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี มีความคิดเห็นต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบพบว่าเยาวชนกลุ่มทดลองมีอุปนิสัย 7 ประการ สูงกว่าเยาวชนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงอุปนิสัย 7 ประการ หลังการทดลองมากกว่าร้อยละ 80

สุภาพร บุญหนัก (2544) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยวิธีการแก้ปัญหาการเท่ากันทุกประการ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยวิธีการแก้ปัญหาการเท่ากันทุกประการ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) ชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยวิธีการแก้ปัญหาการเท่ากันทุกประการ 2) แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยวิธีการแก้ปัญหาการเท่ากันทุกประการ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยวิธีการแก้ปัญหาการเท่ากันทุกประการ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยการแก้ปัญหา เรื่องความเท่ากันทุกประการ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการคิดอย่างมีเหตุผล หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ

สุพรรณิ โปธิ (2550) ได้ศึกษาและพัฒนาความอดุสาหะของนักเรียนวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาความอดุสาหะของนักเรียนวัยรุ่นเป็นนักเรียนที่มีอายุ 14-16 ปีบริบูรณ์ และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบวัดความอดุสาหะ 2) โปรแกรมพัฒนาความอดุสาหะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) t-test แบบ Dependent sample และ Independent Sample ผลการวิจัย

พบว่า 1) ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าแบบวัดความอดุสาหะมี 2 องค์ประกอบ องค์ประกอบแรกคือ ภูมิด้านความเครียด จะแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้ ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านความอดทนต่อจิตใจทางความเครียด และองค์ประกอบที่ 2 คือ ความมุ่งมั่นบากบั่น แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ด้านความรอบคอบ ด้านความอดทนอดกลั้น และด้านความทะเยอทะยาน ซึ่งโมเดลของโครงสร้างมีความสอดคล้องเชิงประจักษ์ 2) นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง มีระดับความอดุสาหะแตกต่างกัน โดยนักเรียนชายมีความอดุสาหะทั้งโดยรวมและด้านภูมิด้านทานความเครียด สูงกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความมุ่งมั่นบากบั่นพบว่า นักเรียนหญิงมีความอดุสาหะด้านความมุ่งมั่นบากบั่นสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภัทธรียา มาลาทอง (2545) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งเป้าหมายการเรียน การเรียนอย่างมีความสุขกับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และหาความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งเป้าหมายการเรียน การเรียนอย่างมีความสุข กับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล 2) แบบสอบถามการตั้งเป้าหมายทางการเรียน 3) แบบวัดการเรียนอย่างมีความสุข สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=3.75$) 2) การตั้งเป้าหมายการเรียนของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}=3.63$) 3) การเรียนอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}=3.80$) 4) การตั้งเป้าหมายการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ($r=.07$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) การเรียนอย่างมีความสุขมีความสัมพันธ์กันทางบวก กับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ($r=.55$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสงอรุณ ประสพกาญจน์ (2542) ได้ศึกษาผลของการฝึกตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 2) แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ 3) โปรแกรมการฝึกตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่ม

นักเรียนที่ทำกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) กลุ่มนักเรียนที่ทำกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพียงอย่างเดียวมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกับนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกการตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) กลุ่มนักเรียนที่ทำกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพียงอย่างเดียวมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พัฒนา พลอยประไพ (2541) ได้ศึกษาเรื่องการกำหนดเป้าหมายและการกำกับตนเองกับการประสบความสำเร็จในการสอบเข้าศึกษาต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ศึกษาทิศทางของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าหมายและกำกับตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในการสอบศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ 2) เปรียบเทียบสหสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าหมายและกำกับตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในการสอบศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ 3) เปรียบเทียบการกำหนดเป้าหมายและการกำกับตนเองระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในการสอบศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเรื่องการกำหนดเป้าหมายและการกำกับตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ฟิชเชอร์ซี และทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า 1) การกำหนดเป้าหมายสัมพันธ์ทางบวกกับการกำกับตนเองในระดับที่ค่อนข้างสูง 2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าหมายและการกำกับตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) กลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการกำกับตนเอง และองค์ประกอบย่อยของการตั้งเป้าหมายและองค์ประกอบย่อยของการกำกับตนเอง สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ประสบความสำเร็จ ตามลำดับดังนี้ 1) ความสามารถในการเข้าใจถึงอิทธิพลของเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมและสังคมต่อการตัดสินใจเตรียมความพร้อมในการสอบกับการกำกับตนเอง 2) ความสามารถเข้าใจอิทธิพลของเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมและสังคมที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ กับการกำกับตนเอง 3) ความสามารถในการวางแผนกับการกำกับตนเอง 4) ความยืดหยุ่นในการกำกับตนเองกับการกำหนดเป้าหมาย 4) กลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จมีการกำหนดเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การรู้จักวางแผน

พิมพ์ โหล่คำ (2550) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการบริหารเวลาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการบริหารเวลาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นราย 6 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาการใช้เวลา ด้านกำหนดเป้าหมายการดำเนินชีวิต ด้านการวางแผนการใช้เวลา ด้านการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ด้านการประเมินผลการใช้เวลา และด้านการปรับปรุงแผนการใช้เวลาและแก้ไขกิจกรรมที่ทำให้เสียเวลา จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชา วิธีการอบรมเลี้ยงดู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความสามารถในการบริหารเวลาทั้ง 6 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสามารถในการบริหารเวลา โดยรวมและเป็นรายด้านทั้งหกด้านอยู่ในระดับกลาง 2) การเปรียบเทียบความสามารถในการบริหารเวลาของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชา วิธีการอบรมเลี้ยงดู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสรุปได้ดังนี้ นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความสามารถในการบริหารเวลาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชาย และนิสิตหญิงมีความสามารถในการบริหารเวลาด้านการกำหนดเป้าหมายการดำเนินชีวิต และด้านการปรับปรุงแผนการใช้เวลา และแก้ไขกิจกรรมที่ทำให้เสียเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการพัฒนา 3 อุนิสัย การพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ และการรู้จักวางแผน พบว่า มีกระบวนการ/ขั้นตอนในการพัฒนาที่หลายหลาย ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละช่วงวัยที่นักวิจัยต้องการศึกษา และพัฒนา อย่างไรก็ตามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่นำรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาประยุกต์เพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการดำเนินชีวิตในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเป็นรากฐานที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

1. ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี นักเรียนจะพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมฯสูงกว่า ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี นักเรียนจะพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องผลของโปรแกรมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟ่น อาร์ โควี สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน เป็นการวิจัย กึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบที่มีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ซึ่งมีการวัดตัวแปรตามก่อน และหลังการทดลอง (Pretest – Posttest Control Group Design) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

กลุ่มประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 9 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 374 คน ซึ่งแต่ละห้องเรียนมีนักเรียนประมาณ 47 คน โดยจัดห้องเรียนแบบคละระดับความสามารถ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) นำห้องเรียน 2 ห้อง ที่ไม่มีความแตกต่างกันของคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟ่น อาร์ โควี มาสุ่มจัดกลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมาย ในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี จำนวนได้ 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อาทิ หนังสือแรงจูงใจสู่การเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม คู่มือสำหรับผู้สอน ของฮาร์มิน เมอร์ลด์ (2546) หนังสือปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุดของ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ของ คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ (2544) หนังสือแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของบุรุษย์ ศิริมหาสาคร (2545) หนังสือการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541) และศึกษาจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี อาทิ The Seven Habits of Highly Effective People: Restoring the Character Ethic / สตีเฟน อาร์ โควี (1989) The 7 Habits of Highly Effective People Personal Workbook (2003) และศึกษา จากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

3. นำความรู้จากข้อ 1 และข้อ 2 มาบูรณาการร่วมกันแล้วจัดทำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 ครั้ง โดยโปรแกรมฯแต่ละครั้งจะประกอบไปด้วยรายละเอียดคือ 1) วัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ 2) กระบวนการและวิธีการดำเนินจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม รวมทั้งกิจกรรมที่จะใช้ในแต่ละครั้ง 3) วิธีการประเมินผล

4. นำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จัก เริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และ ความเหมาะสมของโปรแกรมฯ ในรายละเอียดต่างๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ กระบวนการและวิธีการจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม รวมทั้งกิจกรรมที่ใช้ในแต่ละ ครั้ง และวิธีการประเมินผล

5. นำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จัก เริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 มาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบ

6. นำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จัก เริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนนำ โปรแกรมฯ ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 โครงสร้างของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

องค์ประกอบ	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะกิจกรรม
	1	ทดสอบก่อนเรียน	เพื่อให้ นักเรียนทำแบบวัดฯ ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ	- ผู้วิจัยบรรยาย วัตถุประสงค์ของ กิจกรรม - ทำแบบวัดฯ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะกิจกรรม
1.การมีความ เป็นผู้นำ ตนเอง	2	มาทักทายกันหน่อย	เพื่อให้นักเรียนทราบถึง จุดประสงค์ของการเข้าร่วม โปรแกรมฯ และนักเรียน เกิดความคุ้นเคยซึ่งกันและ กัน รวมทั้งมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ภายในกลุ่ม	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึก การเรียนรู้
	3	ความสำคัญของการ ฟังตนเองตาม แนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี	เพื่อให้นักเรียนได้ทราบ ความหมาย ประโยชน์ และ ตระหนักถึงความสำคัญ ของการมีความเป็นผู้นำ ตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วย เป้าหมายในใจ การ วางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึก การเรียนรู้
	4	พลังแห่งความ เชื่อมั่น	เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนัก ถึงความสำคัญของการมี ความเชื่อมั่นในตนเอง	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึก การเรียนรู้
	5	ฉันก็มีอะไรดีๆ ให้น่าภูมิใจ เหมือนกันนะ	เพื่อให้นักเรียนตระหนักใน คุณค่าของตนเอง และ สามารถบอกแนวทางการ สร้างความภาคภูมิใจด้วย ตนเองได้	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึก การเรียนรู้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะกิจกรรม
	6	ความสำคัญของการควบคุมตนเอง	เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมตนเอง เมื่อเผชิญอุปสรรค รวมทั้งสามารถบอกวิธีการควบคุมตนเองอย่างเหมาะสมได้	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึกการเรียนรู้
	7	ปิ้ง ไอเดีย เพื่อประโยชน์ของคุณ	เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงประโยชน์ของการคิดริเริ่ม กระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึกการเรียนรู้
	8	ชีวิตนี้ต้องคิดบวก	เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการมองโลกในแง่ดี และบอกวิธีคิดในการมองโลกในแง่ดีได้	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึกการเรียนรู้
	9	คิด คิด: อย่างมีเหตุผล	เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงประโยชน์ของการคิดอย่างมีเหตุผล และผลเสียที่เกิดจากการคิดอย่างไม่สมเหตุสมผล	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึกการเรียนรู้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะกิจกรรม
2.การรู้จัก เริ่มต้นด้วย เป้าหมาย ในใจ	10	เป้าหมาย คือ ญูญแจ แห่งความสำเร็จ	เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึง ความสำคัญและประโยชน์ ของการรู้จักเริ่มต้นด้วยการ ตั้งเป้าหมาย	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึก การเรียนรู้
	11	เรียนอย่างมี เป้าหมาย	เพื่อให้นักเรียนสามารถ เข้าใจลักษณะของเป้าหมาย ที่ดี และระบุเป้าหมายด้าน การเรียนได้อย่างชัดเจน	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึก การเรียนรู้
	12	การวางแผนที่ดี เหมือนสำเร็จไป แล้วครึ่งหนึ่ง	เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึง ความสำคัญของความ อดสาหะ พร้อมทั้งบอก แนวทางการปฏิบัติที่แสดง ถึงความอดสาหะได้	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึก การเรียนรู้
3.การรู้จัก วางแผน	13	แผนการสู่เป้าหมาย	เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึง ความสำคัญของการวาง แผนการปฏิบัติ เพื่อบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ และ สามารถบอกขั้นตอนของ การวางแผนที่มี ประสิทธิภาพได้	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึก การเรียนรู้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะกิจกรรม
	14	กำหนดเวลา- กำหนดความสำเร็จ	เพื่อให้ นักเรียนตระหนักถึง ความสำคัญของการ กำหนดระยะเวลาในการทำ กิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสม กับลักษณะงาน	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึก การเรียนรู้
	15	ทำสิ่งที่สำคัญก่อน	เพื่อให้ นักเรียนตระหนักถึง ความสำคัญ และประโยชน์ ของการจัดลำดับ ความสำคัญของงาน และ สามารถพิจารณาเลือกงานที่ มีความสำคัญมาดำเนินการ ก่อน	- การชี้แจง - การให้ความรู้ - ทำงานกลุ่ม - อภิปราย - ทำแบบบันทึก การเรียนรู้
	16	ทดสอบหลังเรียน	เพื่อให้ นักเรียนทำแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วย เป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี หลังจากที่ได้เข้า ร่วมโปรแกรมฯ	- ผู้วิจัยบรรยาย วัตถุประสงค์ของ กิจกรรม - ทำแบบวัดฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 3 ชุด ดังนี้

1. แบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

2. แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้กิจกรรมในแต่ละครั้งของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

1. แบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

แบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของวีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา (2545) โดยแบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ที่ผู้วิจัยพัฒนา แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบดังนี้ 1) การมีความเป็นผู้นำตนเอง 2) การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ 3) การรู้จักวางแผน

โดยขั้นตอนในการสร้างแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี อาทิ หนังสือ The Seven Habits of Highly Effective People : Restoring the Character Ethic / สตีเฟน อาร์ โควี (1989) The 7 Habits of Highly Effective People Personal Workbook (2003)

1.2 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี อาทิ งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย โดยใช้หลักของนิโอาอิวิแมนนิส และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของวีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา

1.3 จากการศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ผู้วิจัยพัฒนาข้อคำถามที่มีเนื้อหา และภาษา สอดคล้องกับองค์ประกอบต่างๆ ของการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ให้เหมาะสมกับ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เพื่อใช้สำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.4 นำแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ที่พัฒนาขึ้นจำนวน 70 ข้อเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมทั้งเนื้อหาข้อคำถาม และภาษาของแบบวัด เพื่อรับฟังคำวิจารณ์และข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.5 นำแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ที่ปรับปรุงแก้ไข ไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน คือ 1) ผศ.ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ จากภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2) ผศ.กรกฏา นักคุ้ม จากภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3) ผศ.ดร.ชัชวาล กุลโกวิท จากโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 4) อาจารย์ณัฐนิชา รื่นบุญ จากโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 5) อาจารย์ศิริสุดา ลดาวัลย์ ณ อยุธยา จากโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อนี้ ผู้เชี่ยวชาญ ได้พิจารณาถึงข้อคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม พร้อมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน นำมาแก้ไขแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

1.6 ภายหลังการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแล้วนำไปแก้ไขปรับปรุงอีกครั้ง

1.7 นำแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total correlation)

(ดังปรากฏในภาคผนวก ง) และหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach' Alpha Reliability Coefficients) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จำนวน 40 คน (1 ห้องเรียน) โดยนักเรียนกลุ่มดังกล่าวไม่ใช่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92 และหาความเที่ยงตามองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1.7.1 ค่าความเที่ยงด้านการมีความเป็นผู้นำตนเอง = .864

1.7.2 ค่าความเที่ยงด้านการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ = .833

1.7.3 ค่าความเที่ยงด้านการรู้จักวางแผน = .829

ลักษณะของแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เป็นแบบวัดที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากข้อคำถามเป็นข้อคำถามเชิงบวก โดยแบ่งช่วงคะแนน 1 – 5 ตามความมากน้อยของระดับความเป็นจริงของผู้ตอบในแต่ละข้อความนั้นๆ คือ เป็นจริงมากที่สุด 5 4 3 2 1 เป็นจริงน้อยที่สุด มีข้อคำถามทั้งสิ้น 70 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้

1. การมีความเป็นผู้นำตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนตระหนักว่าการกระทำของตนเองสามารถสร้างความสำเร็จได้ เห็นคุณค่าในตนเอง สามารถควบคุมตนเองเมื่อเผชิญอุปสรรค มีความคิดริเริ่มกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง มองโลกในแง่ดี มีเหตุผล และยึดมั่นในคุณธรรม ประกอบด้วยข้อคำถาม 30 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 – 30

2. การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ หมายถึง ความสามารถในการตั้งเป้าหมายในด้าน การเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างชัดเจน มีความอดสาเหทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 31 – 50

3. การรู้จักวางแผน หมายถึง ความสามารถในการวางแผนงานและดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน มีความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่จะต้องกระทำในแต่ละวัน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะของงาน ประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 51 – 70

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนและการประมวลผล

แบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี มีเกณฑ์การตรวจคะแนนเป็นรายชื่อโดยมีช่วงคะแนน 1 – 5 คะแนน ซึ่งให้คะแนนรายชื่อตามความมากน้อยของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบในแต่ละข้อความนั้นๆ คะแนนที่ได้รับจากการทดสอบนำมาแปลผล ดังนั้นผู้ที่ให้คะแนนจากแบบวัดในระดับมากที่สุด ถือว่าข้อความนั้นเป็นจริงมากที่สุด และผู้ที่ให้คะแนนจากแบบวัดในระดับน้อยที่สุด ถือว่าข้อความนั้นเป็นจริงน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี แบ่งเป็น 5 มาตรฐานวัด โดยมีรายละเอียดของระดับคะแนนและความหมายของคะแนนแต่ละมาตรวัดดังนี้

ความคิดเห็นในระดับ “เป็นจริงมากที่สุด”	ให้	5	คะแนน
ความคิดเห็นในระดับ “เป็นจริงมาก”	ให้	4	คะแนน
ความคิดเห็นในระดับ “เป็นจริงปานกลาง”	ให้	3	คะแนน
ความคิดเห็นในระดับ “เป็นจริงน้อย”	ให้	2	คะแนน
ความคิดเห็นในระดับ “เป็นจริงน้อยที่สุด”	ให้	1	คะแนน

2. แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้กิจกรรมในแต่ละครั้งของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้กิจกรรมในแต่ละครั้งของโปรแกรมการพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิด

ของ สตีเฟน อาร์ โควี เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมแต่ละครั้ง ลักษณะของแบบบันทึกการเรียนของนักเรียนมีลักษณะของข้อคำถามที่เกี่ยวกับกิจกรรมแต่ละครั้ง นักเรียนเขียนตอบเกี่ยวกับประสบการณ์ที่นักเรียนได้เรียนรู้ สำหรับแบบบันทึกการเรียนรู้ของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ก่อนนำไปทดลอง

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมฯ ครบทั้ง 16 ครั้ง

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย โดยให้นักเรียนประเมินจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง โปรแกรมฯ ครบทั้ง 16 ครั้ง รวมทั้งให้นักเรียนได้ประเมินผู้วิจัยแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ โดยมีลักษณะข้อคำถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อคำถาม คำถามวัด 2 องค์ประกอบคือ 1) สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ความรู้สึก และประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ครบทั้ง 16 ครั้ง และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อผู้วิจัย 2) นักเรียนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อไป

เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน

มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย เป็นรายข้อ โดยมีช่วงคะแนนตั้งแต่ 1 – 5

คะแนน ซึ่งให้คะแนนรายชื่อตามความมากน้อยของระดับความคิดเห็น ความรู้สึก และ ประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบ่งเป็น 5 มาตรฐาน โดยมีรายละเอียดของระดับคะแนนและความหมายของแต่ละมาตรฐานดังนี้

ความคิดเห็นในระดับ “มากที่สุด”	ให้	5	คะแนน
ความคิดเห็นในระดับ “มาก”	ให้	4	คะแนน
ความคิดเห็นในระดับ “ปานกลาง”	ให้	3	คะแนน
ความคิดเห็นในระดับ “น้อย”	ให้	2	คะแนน
ความคิดเห็นในระดับ “น้อยที่สุด”	ให้	1	คะแนน

การดำเนินการทดลอง

เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟ่น อาร์ โควี สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน โดยดำเนินการทดลองดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากหัวหน้าภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตบางเขน เพื่อขออนุญาตในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นกลุ่มตัวอย่างและขออนุญาตในการใช้สถานที่ในการดำเนินการทดลอง

2. ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟ่น อาร์ โควี ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟ่น อาร์ โควี

3. ผู้วิจัยดำเนินการนำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ด้วยตนเอง โดยดำเนินการกับนักเรียนกลุ่มทดลอง ห้อง 4/9 ในคาบวิชากิจกรรมแนะแนว ส่วนครูแนะแนว ประจำระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยเริ่มการทดลองโปรแกรมฯ ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2552 ถึงวันที่ 17 กรกฎาคม 2552 รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้งๆ ละ 50 นาที ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการเรียนการสอนในคาบวิชากิจกรรมแนะแนวตามปกติ โดยอาจารย์ประจำภาควิชากิจกรรมแนะแนวเป็นผู้ควบคุม และดำเนินการสอนตามปกติ

4. ให้นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และทำแบบบันทึกการเรียนรู้ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมฯ ในแต่ละครั้ง เพื่อผู้วิจัยจะได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และทราบถึงสิ่งที่นักเรียนได้เรียนเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

5. เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดก่อนการทดลอง (Post - Test) รวมทั้งให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย

6. นำคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ และวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม รวมทั้งนำข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองที่ได้จากโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี มาวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนน ต่อไปนี้

2.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติพารามตริก (Parametric Statistics) Paired – Sample t - test

2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติพารามตริก (Parametric Statistics) Paired – Sample t - test

2.3 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ซึ่งเป็นอิสระต่อกันโดยใช้สถิติพารามตริก (Parametric Statistics) Independent – Sample t - test

3. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ต่อไปนี้

3.1 วิเคราะห์แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับจากการเรียนรู้กิจกรรมในแต่ละครั้งของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี โดยสรุปและประเมิน สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมโปรแกรมฯในแต่ละครั้งด้วยการบรรยาย

3.2 วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี โดยวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสรุปข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วม โปรแกรมฯ เพื่อประเมินสิ่งที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯด้วยการบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งวัดตัวแปรตามก่อนหลัง การทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมี 46 คน และนักเรียนกลุ่มควบคุมจำนวน 51 คน วัดตัวแปรตามคือคะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ก่อนและหลังการเข้าร่วม โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ระยะเวลาในการทดลองตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2552 ถึงวันที่ 17 กรกฎาคม 2552 ผลการวิจัยจะนำเสนอในรูปแบบตารางและการวิเคราะห์เนื้อหาโดยนำเสนอเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ก่อนและหลังการเข้าร่วม โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมในแต่ละครั้งของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมฯแต่ละครั้ง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรม 16 ครั้ง

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และผลการทดสอบสมมติฐาน

ก่อนการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทดสอบคุณสมบัติและความเท่าเทียมกันของการจัดกระทำของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Independent – Sample t - test)

กลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	46	241.02	33.74	1.365	0.175
กลุ่มควบคุม	51	250.14	32.01		

จากตารางที่ 4 พบว่า ก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่าก่อนการทดลองนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีระดับของการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนไม่แตกต่างกัน ดังนั้นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง มีคุณสมบัติเท่าเทียมเหมาะสมที่จะจัดกระทำเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ภายหลังการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างของคะแนนอุปนิสัย การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัย

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบคะแนนแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบแบบจับคู่ ด้วยสถิติทดสอบที (Paired – Sample t - test)

กลุ่มทดลอง (N = 46)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ผลต่างของ คะแนน	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานของ ผลต่างคะแนน	t	Sig.
ก่อนการทดลอง	241.02	33.74				
หลังการทดลอง	274.74	34.79	33.72	46.34	4.929	.000*

จากตารางที่ 5 พบว่า ภายหลังการเข้าร่วม โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบแบบจับคู่ด้วยสถิติทดสอบที (Paired – Sample t - test)

กลุ่มควบคุม (N = 51)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ผลต่างของ คะแนน	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานของ ผลต่างคะแนน	t	Sig.
ก่อนการทดลอง	250.14	32.01				
หลังการทดลอง	253.63	29.49	3.49	39.95	0.624	0.536

จากตารางที่ 6 พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี นักเรียนกลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการเรียนการสอนตามปกติ โดยอาจารย์แนะแนวของโรงเรียน มีคะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังจากทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (Independent – Samples t - test)

กลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	46	274.74	33.80	3.39	0.001*
กลุ่มควบคุม	51	253.63	26.49		

จากตารางที่ 7 พบว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่าโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สามารถพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ของนักเรียนกลุ่มทดลองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมในแต่ละครั้งของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมฯ แต่ละครั้ง

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมในแต่ละครั้งของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายใน

ใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 16 โดยมีการแบ่งการเรียนรู้ ออกเป็น 3 องค์ประกอบ 1) การมีความเป็นผู้นำตนเอง 2) การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ 3) การรู้จักวางแผน

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็น ผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

องค์ประกอบที่ 1 การมีความเป็นผู้นำตนเอง ประกอบด้วย การมีความเชื่อมั่นในตนเอง ตระหนักว่าการกระทำของตนเองสามารถสร้างความสำเร็จได้ การมีความภูมิใจในตนเองและคุณค่า ในตนเอง การควบคุมตนเอง การมีความคิดริเริ่มกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง มองโลกในแง่ ดี การคิดอย่างมีเหตุผล (การเรียนรู้ครั้งที่ 3 – 9)

ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำ ตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ครั้งที่ 3 จากการสัมภาษณ์และแบบบันทึกการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สอบถามนักเรียนกลุ่มทดลองจากแบบบันทึก การเรียนรู้ครั้งที่ 3 ถึงความรู้ ความเข้าใจและทักษะการมีความเป็นผู้นำตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ทราบความหมายของการมีความเป็นผู้นำตนเอง และ ไม่ทราบว่า การมีความเป็นผู้นำตนเอง มีความสำคัญมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และการ พึ่งตนเองอย่างไร นอกจากนี้นักเรียนยังไม่เคยฝึกทักษะของการมีความเป็นผู้นำตนเอง ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้ครั้งที่ 3 ทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึง ความสำคัญของการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 3 อาทิ

“...ได้รู้จักสตีเฟน อาร์ โควี ว่าเป็นบุคคลที่เก่ง และประสบความสำเร็จ ทั้งด้านการ เรียน และการทำงาน ถ้าเราอยากที่จะประสบความสำเร็จอย่างเขา เราต้องเริ่มต้นจากการ พึ่งตนเอง...”

“...ได้รู้ว่าบุคคลที่จะประสบความสำเร็จได้ต้อง เริ่มต้นจากการพึ่งตนเองให้ได้ก่อน ถ้าพึ่งตนเอง หรือทำอะไรด้วยตนเองไม่ได้ พึ่งตนเองไม่ได้ ก็จะไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต...”

“...การที่คนเราจะพึ่งตนเองได้ ต้องสามารถเป็นผู้นำตนเองได้ มีเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นของตนเอง และรู้จักวางแผนก่อนการทำงานทุกครั้ง...”

จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 3 เห็นได้ว่านักเรียนทราบถึงความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และทราบว่า การพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี มีองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ 1) การมีความเป็นผู้นำตนเอง 2) การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ 3) การรู้จักวางแผน

การมีความเชื่อมั่นในตนเอง

สำหรับในการเข้าโปรแกรมฯ ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความเชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจากตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นองค์ประกอบ และเป็นรากฐานสำคัญของการมีความเป็นผู้นำตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยให้คนเราสามารถทำสิ่งต่างๆ ประสบความสำเร็จ ช่วยให้เราเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ทำสิ่งต่างๆ ด้วยความมั่นใจ

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 4 ทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 4 อาทิ

“...คนที่เชื่อมั่นในตนเอง จะมีความมั่นใจที่จะทำสิ่งต่างๆได้ และไม่ต้องคอยถามหรือพึ่งเพื่อนอยู่ตลอดเวลา”

“...คนที่มี ความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถที่จะทำงานที่เขาตั้งใจให้ประสบความสำเร็จได้...”

“...คนที่มี ความเชื่อมั่นในตนเอง จะมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากกว่า คนที่ไม่มี ความเชื่อมั่นในตนเอง”

ความภูมิใจในตนเอง

สำหรับในการเข้าโปรแกรมฯ ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความภูมิใจในตนเอง นักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของความภูมิใจในตนเองเนื่องจากบุคคลที่จะรู้จักเป็นผู้นำตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี จำเป็นต้องมีความภูมิใจในตนเอง และสามารถบอกแนวทางการสร้างความภูมิใจในตนเองได้ บุคคลที่มีความภูมิใจในตนเองสูง สามารถรับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริง ตระหนักถึงศักยภาพของตน มีจิตใจที่เปิดกว้าง และยอมรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง สามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม มีความกระตือรือร้น เป็นผู้นำในการอภิปราย มีความเป็นตัวของตัวเอง ในการแสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถในการทำงานให้ประสบความสำเร็จได้

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 5 ทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่สามารถบอกความภูมิใจของตนเองได้ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 5 อาทิ

“...คนทุกคนมีจุดเด่นที่แตกต่างกัน แต่ทุกคนก็จะมีจุดเด่นของตนเอง เมื่อเราเห็นจุดเด่นของตนเอง เราก็ต้องพยายามพัฒนามันให้ดี เราถึงจะมีความภาคภูมิใจ...”

“...เราสามารถสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง และคนในครอบครัวได้ เราเป็นคนดีของพ่อแม่ มันก็สามารถเป็นความภูมิใจได้แล้ว และการเรียนจบสูงๆ ก็เป็นความภูมิใจของฉัน และครอบครัว...”

“...เราทุกคนมีความภาคภูมิใจ แตกต่างกันไป เราสามารถสร้างความภาคภูมิใจได้ด้วยตนเอง...”

การควบคุมตนเอง

สำหรับในการเข้าโปรแกรมฯ ครั้งที่ 6 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการควบคุมตนเอง ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของความสำคัญ

ของการควบคุมตนเองเนื่องจากบุคคลที่จะรู้จักเป็นผู้นำตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี จำเป็นต้องรู้จักควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสม การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักควบคุมตนเอง ทั้งพฤติกรรมและจิตใจอย่างเหมาะสม จะส่งผลให้นักเรียนสามารถเผชิญปัญหา หรือสถานการณ์ ที่กดดันได้ และสามารถพึ่งตนเองได้อย่างแท้จริง

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 6 ทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และ ตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมตนเอง ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของ นักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 6 อาทิ

“...ทำให้รู้ว่า ถ้าเราควบคุมตนเองให้ทำงานตามที่ตั้งใจไว้ได้ เราก็จะทำงานต่างๆ สำเร็จ ได้ เช่น เมื่อเราตั้งใจไว้ว่า เราจะกลับไปทำการบ้านให้เสร็จ ถ้าเพื่อนชวนไปเที่ยว เราควรควบคุม ตนเองเพื่อให้ทำการบ้านให้เสร็จ...”

“...ประโยชน์ของการควบคุมตนเอง คือ เราสามารถส่งงานที่อาจารย์ให้ ได้ทัน กำหนดเวลา...”

“...การควบคุมตนเองทำให้เราไม่หลงผิด เช่น เพื่อนชวนไปเที่ยวแต่เราปฏิเสธ เพราะเรามี การควบคุมตนเองที่ดี...”

“...การควบคุมตนเองทำให้เรามีความรับผิดชอบ เช่น การควบคุมตนเองที่จะตื่นเช้าเพื่อ ไปโรงเรียนให้ทัน และการควบคุมตนเองให้ทำงานเสร็จก่อนที่จะไปเที่ยว...”

การมีความคิดริเริ่มกระทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง

สำหรับในการเข้าโปรแกรมฯ ครั้งที่ 7 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการริเริ่มกระทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึง ความสำคัญของความสำคัญของการริเริ่มกระทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง เนื่องจากบุคคลที่จะ รู้จักเป็นผู้นำตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ต้องเรียนรู้ที่จะริเริ่มกระทำสิ่งที่ เป็น ประโยชน์อยู่เสมอ การส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะแสวงหา และริเริ่มกระทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมจะส่งผลให้นักเรียนมีความคิดเป็นของตัวเอง เริ่มที่จะกระทำสิ่งที่ เป็น

ประโยชน์ โดยไม่ต้องรอให้ครู หรือผู้ปกครองบังคับ และมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่ตลอด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 7 ทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของริเริ่มกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง นอกจากนี้ นักเรียนสามารถบอกสิ่งที่นักเรียนต้องการจะฝึกฝนเพื่อพัฒนาตนเองได้ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 7 อาทิ

“...ทำให้รู้ว่า เราควรคิดที่จะทำสิ่งใหม่ๆ ที่ดี และมีประโยชน์ต่อตนเอง และคนรอบข้างมากขึ้น เช่น การที่เราตั้งใจเรียนนั้นทำให้ได้ความรู้มากขึ้น และสามารถช่วยเพื่อนสอนการบ้านได้ โดยการนำความรู้จากที่ตั้งใจเรียนมาสอน...”

“...ผมจะฝึกวิ่ง เพราะผมจะสอบเป็นทหาร และฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้ร่างกาย...”

การมองโลกในแง่ดี

สำหรับการเข้าโปรแกรมฯ ครั้งที่ 8 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการมองโลกในแง่ดี ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของความสำคัญของการมองโลกในแง่ดี การสร้างเสริมในนักเรียนรู้จักมองโลกในแง่ดี จะส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะพึงพอใจในชีวิต สามารถพึ่งตนเอง สามารถเผชิญปัญหา และประสบความสำเร็จได้

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 8 ทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการมองโลกในแง่ดี ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 7 อาทิ

“...การมองโลกในแง่ดีสามารถฝึกฝนได้ และการมองโลกในแง่ดี จะทำให้เราเลิกหมกมุ่นกับปัญหา และความล้มเหลว เราจะพยายามหาข้อดี แม้ในสถานการณ์ที่ไม่น่าพอใจ...”

“...การที่คนเรามองโลกในแง่ดีนั้น จะทำให้เราตั้งใจและมีกำลังใจที่ดีในการที่จะทำให้อผลงานของเราประสบความสำเร็จ และเราก็จะมีความสุขในการมองโลกในแง่ดี...”

“...ได้รู้ว่าการมองโลกในแง่ดีนั้นไม่ได้เกิดจากพรสวรรค์ แต่เกิดจากการที่เราฝึกปฏิบัติในทุกๆวัน...”

การคิดอย่างมีเหตุผล

สำหรับในการเข้าโปรแกรมฯ ครั้งที่ 9 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการคิดอย่างมีเหตุผล เนื่องจากบุคคลที่จะสามารถพึ่งตนเองได้อย่างแท้จริงตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ควรมีทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล การสร้างเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล จะส่งผลให้นักเรียน คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง และมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ถูกชักจูงไปในทางที่ผิด รวมทั้งสามารถพึ่งตนเองได้ทั้งด้านความคิด และการกระทำ

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 9 ทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการคิดอย่างมีเหตุผล ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 9 อาทิ

“...ทำให้รู้ว่า บุคคลที่ คิดอย่างมีเหตุผล จะสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จสูง...”

“...ได้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการคิดอย่างมีเหตุผล และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้เรารู้จักการใช้สติปัญญาในการตัดสินใจ และคิดก่อนที่จะทำงานต่างๆ...”

“...การที่เราจะกระทำสิ่งต่างๆ เราควรคิดอย่างรอบคอบว่าสิ่งที่เราจะทำนั้น เป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี และเมื่อทำลงไปแล้วผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้น เราทุกคนควรคิดอย่างมีเหตุผล ก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไรลงไป...”

การเรียนรู้ในกิจกรรมครั้งที่ 3 ถึงครั้งที่ 9 เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เรื่อง การมีความเป็นผู้นำตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ ให้นักเรียนสามารถที่จะพึ่งตนเองได้อย่างแท้จริงตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี จากการวิเคราะห์แบบบันทึกการเรียนรู้พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการมีความเป็นผู้นำตนเอง

องค์ประกอบที่ 2 การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ ประกอบด้วย การรู้จักเป้าหมายที่ชัดเจน และความอดทนเพื่อให้อบรมลูเป้าหมายที่ตั้งไว้ (การเรียนรู้ครั้งที่ 10 – 12)

สำหรับในการเข้าโปรแกรมฯ ครั้งที่ 10 – 12 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของความสำคัญของการการรู้จักเริ่มต้นด้วยการตั้งเป้าหมายในใจ พร้อมทั้งเรียนรู้แนวทางการตั้งเป้าหมายที่เหมาะสมและได้ฝึกการตั้งเป้าหมายทางการเรียน

การรู้จักตั้งเป้าหมาย

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 10 และ 11 ทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการการรู้จักเริ่มต้นด้วยการตั้งเป้าหมายในใจ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 10 และ 11 อาทิ

“...การตั้งเป้าหมายในการทำสิ่งต่างๆ อย่างชัดเจน จะช่วยให้เราตั้งใจ มีความพยายาม และทุ่มเทให้กับงานมากขึ้น และประสบความสำเร็จได้”

“...การตั้งเป้าหมายที่ดี ต้องชัดเจน กำหนดระยะเวลาที่แน่นอน สามารถทำสำเร็จได้จริง และต้องไม่เกินความสามารถ และไม่ต่ำกว่าความสามารถของเราจนเกินไป...”

“...การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน จะช่วยให้เรามีความมุ่งมั่น มีความอดทนอย่างสุดความสามารถที่จะทำให้ได้ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้...”

“...คนที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน จะเป็นคนมีแนวทางที่ดี เดินไปในเส้นทางที่ดี มีความเจริญก้าวหน้า เพราะกำลังเดินไปในเป้าหมายที่วางเอาไว้ คนที่ไม่มีเป้าหมายก็เหมือนคนไม่มีเข็มทิศ ไม่รู้ว่าตนเองต้องทำอะไร...”

ความพยายาม อดทนเพื่อให้อบรมลูเป้าหมายที่ตั้งไว้

สำหรับในการเข้าโปรแกรมฯ ครั้งที่ 12 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของความสำคัญของความพยายาม เนื่องจากความพยายาม

เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจตามแนวคิดของของ สตีเฟน อาร์ โควี เนื่องจากความพยายามจะส่งเสริมให้บุคคลกระทำสิ่งต่างๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตนตั้งไว้

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 12 เรื่องทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของความพยายาม ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 12 อาทิ

“...เมื่อเราตั้งเป้าหมาย และทุ่มเทต่องานที่รับผิดชอบ ถึงมันจะล้มเหลว เราก็จะพยายามทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้สำเร็จ...”

“...ความพยายามจะทำให้เราไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เข้ามา และความพยายามจะทำให้เราทำเป้าหมายให้สำเร็จได้...”

“...ทำให้รู้ว่าการที่ตั้งเป้าหมายแล้ว จะประสบความสำเร็จได้ต้องมีความมุ่งมั่นอดทน มีความพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค...”

การเรียนรู้ในกิจกรรมครั้งที่ 10 ถึงครั้งที่ 12 เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เรื่องการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี นักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ ดังที่เห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น ในลำดับต่อไปผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาองค์ประกอบที่ 3 คือ การรู้จักวางแผน

องค์ประกอบที่ 3 การรู้จักวางแผน ประกอบด้วยการวางแผนงาน การกำหนดระยะเวลาที่ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะของงาน และการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่จะต้องการทำ (การเรียนรู้ครั้งที่ 13 – 15)

การวางแผนงาน

การเรียนรู้ในกิจกรรมครั้งที่ 13 เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เรื่อง การวางแผน การรู้จักวางแผนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี การรู้จัก

การวางแผน คือ การที่นักเรียนสามารถวางแผนการเป็นขั้นตอน อย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งเป้า การวางแผนที่ดี ควรวางแผนทุกครั้ง ก่อนที่จะดำเนินกิจกรรม เมื่อมีเป้าหมายที่ต้องการจะทำการที่นักเรียนรู้จักวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพด้วยตนเอง จะส่งผลให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

สำหรับการเข้าโปรแกรมฯ ครั้งที่ 13 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการรู้จักเริ่มต้นด้วยการตั้งเป้าหมายในใจ ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการรู้จักวางแผน พร้อมทั้งเรียนรู้แนวทางการวางแผนอย่างเหมาะสมกับเป้าหมายของตน

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 13 ทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการรู้จักวางแผน ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 13 อาทิ

“...แผนการที่ดี ควรมียุทธศาสตร์ที่แน่นอน ถ้าเราวางแผนที่มีประสิทธิภาพ งานที่เราทำออกมาแล้วจะได้ผลอย่างน้อย 90 % แน่แน่นอน...”

“...เราต้องคิดให้รอบคอบในการวางแผนการเรียน และทำงานต่างๆ การวางแผนทำให้เราสามารถทำงานเสร็จได้อย่างรวดเร็ว และได้ผลงานที่มีคุณภาพ...”

“...ทำให้ทราบว่า การทำกิจกรรม การเรียน การทำโครงการ รายงาน ต้องมีการวางแผน เพื่อให้ทำงานได้สะดวก และได้ผลงานที่ดี”

การกำหนดระยะเวลาที่ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะของงาน

สำหรับการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ครั้งที่ 14 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องกำหนดระยะเวลาในการทำงานให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการที่นักเรียนสามารถกำหนดระยะเวลาในการทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะของงาน การที่นักเรียนสามารถกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ไม่ใช่เวลามาก หรือน้อยเกินไป จะส่งผลให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมที่ได้ครบสมบูรณ์ตามที่วางแผนไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 14 ทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการกำหนดระยะเวลาในการทำงานให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน พร้อมทั้งได้เรียนรู้แนวทางในการกำหนดระยะเวลาในการทำงานให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 14 อาทิ

“...ทำให้รู้ว่าการกำหนดระยะเวลาในการทำงานให้เหมาะสมกับลักษณะของงานที่ดีควรคำนึงถึงความยากง่ายของงาน และกำหนดการส่งงาน...”

“...การกำหนดระยะเวลาในการทำงานให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน ทำให้ทำงานเสร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และส่งงานทันเวลา...”

“...การกำหนดระยะเวลาในการทำงานให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน ทำให้เราควบคุมการใช้เวลาทำงานได้ตามแผน เป็นการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำให้เรามีเวลาไปทำงานอย่างอื่นได้อีก...”

การจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องการจะทำ

สำหรับในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ครั้งที่ 15 ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของงานซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของความสำคัญของการจัดลำดับความสำคัญของงาน การเสริมสร้างให้นักเรียนสามารถจัดลำดับความสำคัญของงาน และดำเนินการได้อย่างเหมาะสม จะส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย และทำงานตามแผนการได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 15 เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของงาน ทำให้นักเรียนได้ทราบความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการจัดลำดับความสำคัญของงาน ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองครั้งที่ 15 อาทิ

“...การจัดลำดับความสำคัญของงาน ทำให้เราไม่ต้องรีบร้อนทำงาน เพราะเราเลือกทำงานที่สำคัญก่อน และทำให้ได้ผลงานที่ดี ได้คะแนนดีด้วย...”หรือ“...การจัดลำดับความสำคัญของงาน ทำให้เราส่งงานทันกำหนด เพราะเราจัดลำดับงาน โดยดูจากกำหนดการส่งงาน...”

จากแบบบันทึกการเรียนรู้ในการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละครั้งของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี พบว่า นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ประโยชน์ และตระหนักถึงความสำคัญของการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบได้แก่ 1) การมีความเป็นผู้นำตนเอง 2) การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ 3) การรู้จักวางแผน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อบรรลุผลสำเร็จด้านการเรียน และการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นบุคคลที่สามารถพึ่งตนเองได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้จากข้อมูลข้างต้นถือได้ว่าสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เป็นสิ่งที่น่าสนใจให้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันมีการพิจารณาประสิทธิภาพของโปรแกรมฯ จากคะแนนแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ประกอบกันไป

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรม 16 ครั้ง

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย

ข้อที่	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1	ฉันเข้าใจวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ ตลอดจนข้อตกลงต่างๆ ของการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี	3.93	.646

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2	ฉันสามารถบอกความหมาย และประโยชน์ของ การมีความเป็นผู้นำตนเองได้	3.74	.713
3	ฉันสามารถบอกความหมาย และประโยชน์ ของการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจได้	3.85	.666
4	ฉันสามารถบอกความหมาย และประโยชน์ ของการรู้จักวางแผนได้	3.83	.709
5	ฉันสามารถบอกแนวทางการสร้างความภาคภูมิใจ ได้ด้วยตนเอง	3.78	.758
6	ฉันสามารถบอกวิธีการควบคุมตนเองอย่างเหมาะสมได้	3.67	.762
7	ฉันสามารถบอกลักษณะของเป้าหมายที่ดีได้	3.91	.725
8	ฉันสามารถระบุเป้าหมายด้านการเรียนได้อย่างชัดเจน	3.63	.741
9	ฉันสามารถบอกขั้นตอนของการวางแผน ที่มีประสิทธิภาพได้	3.67	.790
10	ฉันสามารถจัดลำดับความสำคัญของงาน และสามารถ พิจารณาเลือกงานที่มีความสำคัญมาดำเนินการก่อนได้	3.93	.800
11	ฉันรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกด้วยความใส่ใจ	4.11	.706
12	ฉันมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ในแต่ละครั้ง	4.09	.694
13	ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ฉันรู้สึก ฉันมีความสามารถที่จะพึ่งตนเองได้	3.76	.766
14	ฉันมีความมั่นใจในบทบาทหน้าที่ของตัวเอง ในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ในครั้งนี้	3.91	.755

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
15	ผู้วิจัยได้นำเอกสาร และสื่อต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี	3.67	.762
16	ผู้วิจัยสามารถจูงใจให้ฉันแสดงความคิดเห็น และความรู้สึก โดยใช้ประเด็นคำถามที่น่าสนใจ	3.89	.875
17	ผู้วิจัยสื่อสารด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเรื่องราวที่พูด	3.89	.737
18	ผู้วิจัยสามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้เหมาะสมกับเวลา	3.98	.802
19	ผู้วิจัยพูด อธิบายสิ่งต่างๆ ได้ชัดเจนตรงประเด็น	4.02	.802
20	ผู้วิจัยให้โอกาสสมาชิกพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก ต่อประเด็นต่างๆ ในกลุ่มอย่างทั่วถึงกัน	4.15	.729

จากตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัยเมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง โปรแกรมฯ ครบทั้ง 16 ครั้ง พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ระหว่าง 3.63-4.15) แสดงว่านักเรียนกลุ่มทดลองได้รับความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของ โปรแกรมฯ คือ ทำให้นักเรียนเข้าใจความหมาย ความสำคัญของการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และสามารถบอกประโยชน์ของการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน สตีเฟน อาร์ โควี ทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ 1) การมีความเป็นผู้นำตนเอง 2) การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ 3) การรู้จักวางแผน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมี
 ความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์
 โควี และต่อผู้วิจัยของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมี
 ความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ
 สตีเฟน อาร์ โควี

ข้อที่	ความคิดเห็น	จำนวน นักเรียน
1	ได้ฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม	30
2	รู้สึกชอบที่จะเข้าร่วมกิจกรรม เพราะได้รับความสนุก และ ได้รับความรู้เรื่องการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้น ด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี	23
3	ได้ฝึกการนำเสนองานหน้าชั้นเรียน	23
4	ได้ฝึกรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	14
5	ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน	10
6	ได้ฝึกทักษะการคิด และการเขียนมากขึ้นจากการทำใบงาน และบันทึกการเรียนรู้	7

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของนักเรียนภายหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
 เพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน
 ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

ข้อที่	ความคิดเห็น	จำนวน นักเรียน
1	ได้เรียนรู้หลักการ และข้อคิดของการมองโลกในแง่ดี ทำให้ เรามีความพยายาม และมีกำลังใจในการทำงานต่างๆ มากขึ้น	35

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็น	จำนวน นักเรียน
2	ได้แรงบันดาลใจในการตั้งเป้าหมายก่อนที่จะเริ่มทำงานต่างๆ และเข้าใจลักษณะของเป้าหมายที่ดี และเป้าหมายที่ชัดเจนจะ ช่วยควบคุมความตั้งใจ และการกระทำเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ เป้าหมายจะกระตุ้นให้มีความพยายาม และทุ่มเท มากขึ้น	35
3	ได้เรียนรู้วิธีการควบคุมตนเอง เพื่อให้ทำงานตามที่วางแผนไว้ได้	28
4	ได้เรียนรู้เรื่องลักษณะของเป้าหมายที่ดี ว่าต้องมีความชัดเจน สามารถวัดผลได้แน่นอน สามารถทำสำเร็จได้จริง	22
5	เห็นความสำคัญของการมีความเชื่อมั่นมากขึ้น และได้เรียนรู้ ว่าถ้าคนเรามีความเชื่อมั่น ก็จะสามารถพึ่งตนเอง และประสบความสำเร็จ	7
6	ได้รู้จักประวัติของ สตีเฟน อาร์ โคว์ และสามารถนำกรณี ความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การ วางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โคว์ มาใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4
7	ได้เรียนรู้เรื่องความภูมิใจในตนเอง และสามารถบอกแนวทาง ในการสร้างความภาคภูมิใจได้	3
8	ได้รู้จักริเริ่มกระทำสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อตนเอง	3
9	ได้รับความรู้เรื่องการวางแผน และเห็นถึงความสำคัญของการวางแผนต่อการดำเนินชีวิต	2
10	ทำให้เข้าใจประโยชน์ของการกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสม	2

ตารางที่ 11 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเกี่ยวกับการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

ข้อที่	ความคิดเห็น	จำนวนนักเรียน
1	ตระหนักว่าก่อนที่จะทำสิ่งต่างๆ ควรตัดสินใจด้วยเหตุผล ควรคิดอย่างรอบคอบถึงผลดี และผลเสียที่ตามมาจะเป็นอย่างไร	35
2	มีความกล้าเสนอความคิด กล้าแสดงออกมากขึ้น	25
3	เพื่อนๆ มีความสามัคคี และ ได้รู้จักเพื่อนในห้องมากขึ้น	20
4	มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น	11
5	มีความสามารถที่จะตั้งเป้าหมายในการทำงานต่างได้ชัดเจนขึ้น	9
6	สามารถวางแผนการทำงาน การทำโครงการ การทำกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตัวเอง	9
7	ทำให้เรามีความตั้งใจที่จะทำงานต่างๆ มากขึ้น	5
8	รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	1

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อผู้วิจัย

ข้อที่	ความคิดเห็น	จำนวนนักเรียน
1	ผู้วิจัยมีอัธยาศัยดีเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	10
2	ผู้วิจัยสามารถอธิบายและยกตัวอย่างในการทำกิจกรรมได้ชัดเจน	5

ข้อวิจารณ์

การวิจารณ์ครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี 2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อ

พัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย

1. ผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

การเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานเช่นเดียวกัน จากผลการทดลองดังกล่าวแสดงว่าโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สามารถพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การจัดกิจกรรมแบบ “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม” และพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ซึ่งผู้วิจัยของอภิปรายดังต่อไปนี้

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ผลการศึกษาครั้งนี้อธิบายได้ว่าโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สามารถพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ได้จริง ซึ่งในการสร้างกิจกรรมของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ผู้วิจัยใช้หลักของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน

ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ให้นักเรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ และทราบประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งมีการฝึกปฏิบัติ จนทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน และนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ กล่าวคือ นักเรียนได้สร้างความรู้จากประสบการณ์เดิม และจากการเรียนรู้ใหม่ที่ ผู้วิจัยอธิบายเรื่องการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ทั้ง 3 องค์ประกอบได้แก่ 1) การมี ความเป็นผู้นำตนเอง 2) การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ 3) การรู้จักวางแผน มาแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น และร่วมกันสรุปเป็นแนวคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ โดยผ่านกระบวนการให้ความรู้ การฝึก คิด และการฝึกปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้น ด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนและมีแนวทางปฏิบัติอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับศักยภาพของตัว นักเรียน และสภาพแวดล้อมที่นักเรียนดำเนินชีวิต

การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จัก เริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนมีกระบวนการเรียนรู้มีขั้นตอน 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) การสร้าง ประสบการณ์ 2) การสะท้อนความคิดและการอภิปราย 3) ความคิดรวบยอด 4) การทดลองและการ ประยุกต์ใช้ มาผสมผสานกับแนวคิดเรื่องการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายใน ใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี 1) ขั้นประสบการณ์ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม นำ ทำให้นักเรียนได้ฝึกคิด และดึงประสบการณ์เดิมของตนมาใช้ในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่ ขั้นตอนของการสะท้อนความคิดและการอภิปราย โดยผู้วิจัยเน้นตั้งคำถามที่ใกล้เคียงกับ สถานการณ์จริงของนักเรียน และเป็นคำถามที่สั้นไม่กำกวม นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่าย จาก ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้น ในการตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นเป็น ส่วนมาก (นักเรียนจำนวน 25 คน, 24%) ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ อาทิ “...การเข้าร่วม กิจกรรมทำให้กล้าเสนอความคิด กล้าแสดงออกมากขึ้น...” หรือ “...การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้ได้ ฝึกนำเสนอหน้าชั้นเรียน...”

2) ขั้นสะท้อนความคิดและการอภิปราย ผู้วิจัยใช้การแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อให้เกิดการระดม ความคิดเห็นการอภิปราย และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยผู้วิจัยจะกำหนดสถานการณ์ หรือ หัวข้อสำหรับการอภิปรายเพื่อให้สอดคล้องกับสาระสำคัญในการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง การจัด กิจกรรมในขั้นนี้ผู้วิจัยเน้นการใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้เทคนิคการจัดกลุ่มที่หลากหลาย โดย พิจารณาจากความเหมาะสม และรูปแบบของกิจกรรม อาทิ จับฉลากตามเลขที่ แบ่งกลุ่มตามความ สนใจ เป็นต้น ซึ่งจากการวิจัยพบว่า การจัดกลุ่มที่หลากหลายส่งผลให้นักเรียนให้ความสนใจ และ กระตือรือร้นในการแบ่งกลุ่ม นอกจากนี้การแบ่งกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะการทำงาน

ร่วมกับผู้อื่น การแสดงความคิดเห็น และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ อาทิ “... ได้ฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม...” หรือ “... ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน และได้ฝึกรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น...”

3) **ขั้นเข้าใจ และเกิดความคิดรวบยอด** ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสอนโดยการสรุปแนวคิดที่ได้จากการร่วมกันอภิปรายกลุ่ม และการนำเสนอแนวคิด หรือข้อสรุปของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยจะสรุปและกล่าวเน้นสาระสำคัญของกิจกรรมในแต่ละครั้ง เพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในนำเสนอแนวคิด หรือข้อสรุปที่ได้จากการอภิปรายและสามารถยกตัวอย่างเพิ่มเติมได้ โดยผู้วิจัยพิจารณาจากการตอบคำถามในแบบบันทึกการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

4) **ขั้นทดลองหรือขั้นประยุกต์แนวคิด** ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงาน ซึ่งเป็นงานรายบุคคล เพื่อฝึกทักษะ และประยุกต์แนวคิด โดยแบบฝึก และคำถามในใบงานจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสาระความรู้ในแต่ละครั้ง ซึ่งผู้วิจัยจะให้นักเรียนทำทุกครั้ง เช่น ใบงานให้นักเรียนฝึกจัดลำดับความสำคัญในการทำงาน ใบงานให้นักเรียนวางแผนการอ่านหนังสือสำหรับการสอบกลางภาค เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำใบงานส่งใบงานครบ ตอบคำถามในใบงานได้ชัดเจน และตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ อาทิ “... ได้ฝึกทักษะการคิด และการเขียนมากขึ้นจากการทำใบงาน และแบบบันทึกการเรียนรู้...” หรือ “...สามารถวางแผนการทำงาน การทำโครงการ การทำกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตัวเอง...” ผลการวิจัยสอดคล้องกับจริยา วิไลวรรณ (2550) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่สร้างองค์ความรู้ร่วมกันโดยผ่านการใช้คำถามที่คมชัด ท้ายทาย กระตุ้นให้คนได้คิด ทบทวนตนเอง เป็นการใช้ทั้งทุนความรู้ ทุนทางปัญญา วัฒนธรรม ประสบการณ์เดิม มาผสมผสานกับความรู้ วิทยาการใหม่ๆ ทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี โดยผ่านกระบวนการซึ่งส่งเสริมให้บุคคลรวมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้คิด ถกเถียง อภิปรายเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน และนำไปสู่การเรียนรู้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองได้ และสอดคล้องกับสุมณฑา พรหมบุญ และคณะ (2544) กล่าวว่า iva การเรียนรู้มีส่วนร่วมเป็นการสอนที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ต้องสอนให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ยืดหยุ่น ได้เรียนรู้จากครู และสิ่งต่างๆ รอบตัว นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และวิระ นิยมวัน และคณะ (2545) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการแสดงความคิดเห็น ฝึกการโต้แย้งด้วยเหตุด้วยผล โดยมีข้อสรุปข้อเสนอแนะ ให้ผู้เรียน เกิดความเชื่อ และสามารถตัดสินใจได้เอง ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสามารถ

ฝึกให้บุคคลมีวุฒิภาวะด้านการนำประสบการณ์หรือเหตุการณ์จริงมาวิเคราะห์เป็นความคิดรวบยอด ผู้เรียนสามารถไปประยุกต์ใช้ได้

การมีคามเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การมีคามเป็นผู้นำตนเอง

โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีคามเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี จะมุ่งเน้นให้นักเรียนเริ่มต้นเรียนรู้เพื่อพัฒนาจากการมีคามเป็นผู้นำตนเอง เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และเป็นรากฐานในการพัฒนาองค์ประกอบในลำดับต่อไป ซึ่งในการเรียนรู้เรื่องการมีคามเป็นผู้นำตนเอง นักเรียนจะได้เรียนรู้ ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ที่จะได้รับ จากการมีคามสามารถที่จะนำตนเอง พร้อมทั้งได้ฝึกปฏิบัติเพื่อนำแนวคิดที่เกิดจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ดังนี้

1. การมีคามเชื่อมั่นในตนเอง

นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ รวมทั้งฝึกทักษะเรื่องการมีคามเชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจากตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นแรงจูงใจสำคัญที่พัฒนาบุคคลไปสู่การพึ่งตนเอง และสร้างความสำเร็จได้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง อาทิ “...คนที่มีคามเชื่อมั่นในตนเอง สามารถที่จะทำงานที่เขาตั้งใจให้ประสบความสำเร็จได้...” หรือ “...คนที่มีคามเชื่อมั่นในตนเอง จะมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากกว่า คนที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง...” ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยให้คนเราสามารถทำสิ่งต่างๆ ประสบความสำเร็จ ช่วยให้คนเราเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิดกล้าแสดงออก ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ทำสิ่งต่างๆ ด้วยความมั่นใจ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นด้วยความพอใจ และสามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ และแก้ปัญหาด้วยความรู้สึกที่มั่นคง อันเป็นคุณลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำรงชีวิต (กรมวิชาการ, 2537)

2. ความภาคภูมิใจในตนเอง

นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ รวมทั้งฝึกทักษะเรื่องความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งความภาคภูมิใจในตนเองจะส่งผลให้นักเรียนรู้สึกมั่นคง เห็นคุณค่าในตนเอง และเป็นสุขใจ การที่นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงมัก มีการตัดสินใจที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง มีแนวโน้มที่จะเคารพสิทธิของผู้อื่น และมีความรู้สึกเป็นอิสระไม่ต้องพึ่งพา หรือหาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจในทางที่ผิด นักเรียนมีความภูมิใจในตนเองจะสามารถพึ่งพาตนเองได้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง อาทิ “...คนทุกคนมีจุดเด่นที่แตกต่างกัน แต่แต่ละคนก็จะมีจุดเด่นของตนเอง เมื่อเราเห็นจุดเด่นของตนเอง เราก็ต้องพยายามพัฒนามันให้ดีขึ้น เราถึงจะมีความภาคภูมิใจ...” หรือ “...เราทุกคนมีความภาคภูมิใจ แตกต่างกันไป เราสามารถสร้างความภาคภูมิใจได้ด้วยตนเอง...” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1970) กล่าวว่าความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเกิดขึ้นจากการที่ผู้อื่นให้การยอมรับ โดยจากการตอบสนองของพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อนรุ่นเดียวกัน และมักต้องอาศัยความเชี่ยวชาญหรือความสามารถบางอย่างของบุคคลนั้นประกอบด้วย ความรู้สึกนี้หากได้รับการตอบสนองจะนำไปสู่ความเชื่อมั่น และเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเข้มแข็งและความสามารถเพียงพอที่จะกระทำสิ่งต่างๆ รู้สึกว่าตนเองมีประโยชน์ และมีความสำคัญต่อโลก และหากไม่ได้รับการตอบสนองจะรู้สึกมีปมด้อย อ่อนแอ ช่วยตัวเองไม่ได้ ในทางจิตวิทยาความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองถือเป็นสิ่งที่ดี เพราะช่วยเหลือสภาวะทางจิตใจให้เป็นไปได้ดีอย่างสอดคล้องกับความคาดหวังในความสำเร็จ การได้รับการยอมรับและความเข้มแข็งทางจิตใจ จะเป็นผลให้บุคคลปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น

3. การควบคุมตนเอง

นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ รวมทั้งฝึกทักษะเรื่องการควบคุมตนเอง การควบคุมตนเองมีแนวโน้มทำให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ให้แสดงออกอย่างเหมาะสม เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรค หรือสถานการณ์ที่กดดัน ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง อาทิ “...การควบคุมตนเองทำให้เราไม่หลงผิด เช่น เพื่อนชวนไปเที่ยวแต่เราปฏิเสธ เพราะเรามีการควบคุมตนเองที่ดี...” หรือ “...การควบคุมตนเองทำให้เรามีความรับผิดชอบ เช่น การควบคุมตนเองที่จะตื่นเช้าเพื่อไปโรงเรียนให้ทัน และการควบคุมตนเองให้ทำงานเสร็จก่อนที่จะไปเที่ยว...” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2526) กล่าวว่านักเรียนควรได้รับการปลูกฝังความสามารถในการควบคุมตนเองตั้งแต่ก่อนวัยรุ่น โดยครูควรเปิดโอกาสให้คิดและตัดสินใจกระทำด้วยตนเองเป็นบางครั้ง และบ่อยครั้งขึ้นตามอายุที่

มากขึ้น ครูทำตนเป็นคู่คิดคู่ปรึกษาของเด็กมากกว่าจะเรียกร้องให้เด็กเชื่อฟังตนแต่ฝ่ายเดียว มาในช่วงวัยรุ่น ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกการควบคุมตนเองอย่างเต็มที่ เพราะในช่วงอายุต่อจากนี้ไป นักเรียนจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีอิสระในตนเองอย่างสมบูรณ์ นักเรียนที่มีโอกาสรับผิดชอบดูแลควบคุมตนเองในช่วงวัยรุ่นจะพัฒนาตนเองให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีการควบคุมตนเอง และนำตนเองได้

4. การรู้จักริเริ่มกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง

นักเรียนได้เรียนรู้เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ รวมทั้งฝึกทักษะเรื่องการรู้จักริเริ่มกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง การรู้จักริเริ่มกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง จะส่งผลให้นักเรียน เริ่มคิดที่จะกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ โดยไม่ต้องรอให้ครู หรือผู้ปกครองบังคับ นอกจากนี้การรู้จักริเริ่มกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง จะทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง อาทิ “...ทำให้รู้ว่าเราควรคิดที่จะทำอะไรใหม่ๆ ที่ดี และมีประโยชน์ต่อตนเอง และคนรอบข้างมากขึ้น เช่น “...การที่เราตั้งใจเรียนนั้นทำให้ได้ความรู้มากขึ้น และสามารถช่วยเพื่อนสอนการบ้านได้โดยการนำความรู้จากที่ตั้งใจเรียนมาสอน...” หรือ “...ผมจะฝึกวิ่ง เพราะผมจะสอบเป็นทหาร และฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้ร่างกาย...”

5. การมองโลกในแง่ดี

นักเรียนได้เรียนรู้เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ รวมทั้งฝึกทักษะเรื่องการมองโลกในแง่ดี การมองโลกในแง่ดี จะมีแนวโน้มทำให้นักเรียนสามารถมองหาข้อดีจากความผิดพลาด และสามารถเผชิญกับปัญหา หรืออุปสรรคได้อย่างเหมาะสม การมองโลกในแง่ดีจะช่วยให้นักเรียนสร้างกำลังใจแก่ตนเอง เพื่อให้หาแนวทางที่จะแก้ปัญหาต่อไป ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง อาทิ “...การมองโลกในแง่ดีสามารถฝึกฝนได้ และการมองโลกในแง่ดี จะทำให้เราเลิกหมกมุ่นกับปัญหา และความล้มเหลว เราจะพยายามหาข้อดี แม้ในสถานการณ์ที่ไม่น่าพอใจ...” หรือ “...การที่คนเรามองโลกในแง่ดีนั้น จะทำให้เราตั้งใจและมีกำลังใจที่ดีในการที่จะทำให้ผลงานของเราประสบผลสำเร็จ และเราก็จะมีความสุขในการมองโลกในแง่ดี...” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman (1995) กล่าวว่า การมองโลกในแง่ดีเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการจูงใจตนเองซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของปรีชาเชิงอารมณ์ (Emotional intelligent) โดยที่คนมองโลกในแง่ดีจะเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างไม่ได้เลวร้าย มีพลังที่จะพลิกผัน

สถานการณ์ที่เลวร้ายให้กลับคืนมาได้ และว.วชิรเมธีภิกขุ (2545) กล่าวว่า การมองโลกในแง่ดี หมายถึงการรู้จักมองหาแง่ดี ที่เป็นคุณที่แทรกซึมอยู่ในงาน ปัญหา อุปสรรค บุคคล เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและผ่านเข้ามาในชีวิตแต่ละวัน แล้วนำสิ่งเหล่านั้นมาปรับปรุงความคิด จิตใจ ตลอดจนพฤติกรรม และการทำงานของตนเองให้พัฒนาขึ้น

6. การคิดอย่างมีเหตุผล

นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ รวมทั้งฝึกทักษะเรื่องการคิดอย่างมีเหตุผล การคิดอย่างมีเหตุผลจะมีแนวโน้มทำให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล จะส่งผลให้นักเรียนคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง และมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถพึ่งตนเองได้ทั้งด้านความคิด และการกระทำ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง อาทิ “...การที่เราจะกระทำสิ่งต่างๆ เราควรคิดอย่างรอบคอบว่าสิ่งที่เราจะทำนั้น เป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี และเมื่อทำลงไปแล้วผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้น เราทุกคนควรคิดอย่างมีเหตุผล ก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไรลงไป...” หรือ “...ทำให้รู้ว่า บุคคลที่ คิดอย่างมีเหตุผล จะสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จสูง...” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี และคณะ (2540) กล่าวว่า การพัฒนาการศึกษาไทยในอนาคตจำเป็นต้องปรับแนวคิดและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก มีความสุขกับการเรียนรู้ เป็นคนเก่ง ฉลาด รู้จักคิดวิเคราะห์เหตุและผล ใฝ่รู้ตลอดเวลา เพื่อให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาจึงต้องพัฒนาให้บุคคลเป็นผู้ที่มีความคิด คิดอย่างมีเหตุมีผล คิดได้หลายแง่มุม และแนวคิดของจางง วิบูลย์ศรี (2536) กล่าวว่า การคิดอย่างมีเหตุผลมีโอกาสนิพพานน้อยและถือว่าเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่สามารถพัฒนาให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้นได้ ผู้ที่มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลสูงย่อมมีความคิดที่มีคุณภาพสูง ซึ่งความคิดดังกล่าวจะส่งผลให้บุคคลแก้ปัญหาได้ รวมทั้งสามารถสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่บุคคลได้

องค์ประกอบที่ 2 การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ

การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ เป็นองค์ประกอบต่อจาก การมีความเป็นผู้นำตนเอง การเรียนรู้เรื่องการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ นักเรียนจะได้เรียนรู้ ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ที่จะได้รับ จากรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจพร้อมทั้งได้ฝึกปฏิบัติเพื่อนำแนวคิดที่เกิดจากการเรียนรู้ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ จะช่วยให้นักเรียนที่มี

การกำหนดเป้าหมายได้อย่างชัดเจนขึ้น มีแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม และไม่คล้อยตามสิ่งแวดล้อมต่างๆที่เข้ามาอมเมาทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง อาทิ “...คนที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน จะเป็นคนมีแนวทางที่ดี เดินไปในเส้นทางที่ดี มีความเจริญก้าวหน้า เพราะกำลังเดินไปในเป้าหมายที่วางเอาไว้ คนที่ไม่มีเป้าหมายก็เหมือนคนไม่มีเข็มทิศไม่รู้ว่าตนเองต้องทำอะไร...”และ“...การตั้งเป้าหมายที่ดีต้องชัดเจน กำหนดระยะเวลาที่แน่นอน สามารถทำสำเร็จได้จริง และต้องไม่เกินความสามารถ และไม่ต่ำกว่าความสามารถของเราจนเกินไป...” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cox (1998) โดยกล่าวไว้ว่า “...บุคคลที่ได้รับการฝึกทักษะการตั้งเป้าหมาย จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำงาน มากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกตั้งเป้าหมาย...”

นอกจากนี้การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ยังมุ่งเน้นให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความอดทน เพียรพยายาม เพื่อที่จะกระทำให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตนตั้งไว้ ความพยายามจะทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะมีความมุ่งมั่น กระทำสิ่งต่างๆเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง อาทิ “...ทำให้รู้ว่าการที่ตั้งเป้าหมายแล้ว จะประสบความสำเร็จได้ต้องมีความมุ่งมั่น อดทน มีความพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค...” และ“...เมื่อเราตั้งเป้าหมาย และทุ่มเทต่องานที่ได้รับผิดชอบ ถึงมันจะล้มเหลว เราก็จะพยายามทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้สำเร็จ...”ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Locke (1990) เกี่ยวกับความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย และอิทธิพลของเป้าหมายที่มีต่อการเรียน และการทำงานของบุคคล โดยกล่าวไว้ว่าเป้าหมายทำให้บุคคลมีความพยายามมากขึ้น บุคคลจะมุ่งความสนใจไปที่กิจกรรมที่เกี่ยวกับเป้าหมาย แล้วนำความรู้หรือทักษะที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดผลสำเร็จ ตลอดจนเป็นตัวกำหนดการบรรลุผลสำเร็จและใช้ในการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของบุคคล

องค์ประกอบที่ 3 การรู้จักวางแผน

การเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์ประกอบที่ 3 เรื่องการวางแผน นักเรียนจะได้เรียนรู้ ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ที่จะได้รับ จากการรู้จักวางแผน พร้อมทั้งได้ฝึกปฏิบัติเพื่อนำแนวคิดเรื่อง การรู้จักวางแผน ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งการการรู้จักวางแผน จะทำให้นักเรียนสามารถวางแผนการเป็นขั้นตอน อย่างชัดเจน เพื่อส่งผลให้เป้าหมายบรรลุผล ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง อาทิ “...เราต้องคิดให้รอบคอบในการวางแผนการเรียน และทำงานต่างๆ การวางแผนทำให้เราสามารถทำงานเสร็จได้อย่างรวดเร็ว และได้ผลงานที่มีคุณภาพ...”หรือ“...แผนการที่ดีต้องมีระยะเวลาที่แน่นอน ถ้าเราวางแผนที่มีประสิทธิภาพ งานที่เราทำออกมาแล้วจะได้ผลอย่างน้อย

90 % แน่นอน...” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) กล่าวว่า การวางแผนการใช้เวลาเป็นการเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง เนื่องจากเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด กิจกรรมที่มีความสำคัญแตกต่างกันและต้องการคุณภาพของเวลาที่ต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การวางแผนบริหารเวลามีประสิทธิภาพสูงสุด ควรมีการจัดเรียงความสำคัญและของกิจกรรมต่างๆ ว่ากิจกรรมใดสำคัญและควรทำก่อน กิจกรรมที่สำคัญลำดับรองลงมาสามารถลดระยะเวลาลงได้ โดยพิจารณาความสำคัญของงาน จาก คุณค่าของงาน พิจารณาจากเป้าหมายของชีวิต ความเร่งด่วนของงาน ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และการมอบหมายการรับผิดชอบ

ผลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ และจากการเปรียบเทียบคะแนนแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ผู้วิจัยพบว่า โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สามารถนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้อย่างมีประสิทธิภาพการพึ่งตนเองได้คือการที่บุคคลนั้นสามารถนำตนเองได้ ก็บุคคลนั้นมีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้นำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาพัฒนานักเรียนของ อธิยา นาคนาวา (2550) ได้ศึกษาเรื่องการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าสมอเซ จังหวัดฉะเชิงเทรา ภายหลังการทดลองพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 รวมทั้งผลจากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นหลังการเข้าร่วมโปรแกรมของนักเรียนกลุ่มทดลองพบว่าครูผู้สอน และครูประจำชั้นมีความพอใจพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองทางการเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้นักเรียนยังมีความคิดเห็นต่อโปรแกรมฯว่าการเข้าร่วมโปรแกรมฯทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองด้านการเรียน ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และ พึงพอใจกับกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน

2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมฯ ครบทั้ง 16 ครั้ง พบว่า

นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโปรแกรมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ระหว่าง 3.63 - 4.15) แสดงว่านักเรียนกลุ่มทดลองได้รับความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม คือ นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่อง การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ทำให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ครอบคลุมทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ 1) การมีความเป็นผู้นำตนเอง 2) การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ 3) การรู้จักวางแผน พร้อมทั้งได้ ฝึกปฏิบัติ และได้นำความรู้ และทักษะที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ ดังนี้

การมีความเป็นผู้นำตนเอง ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง นักเรียนรายงานว่าสามารถพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง ดังตัวอย่างประโยคต่อไปนี้ “...กิจกรรมในครั้งนี้ ทำให้มีความคิด มีแนวทางเป็นของตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเป้าหมายเป็นของตนเอง กิจกรรมครั้งนี้สำคัญต่อพวกผมทุกคน ทำให้มีความรู้ความสามารถทางด้านความคิด ทำให้ผมมีความเชื่อมั่นและมีจิตใจที่เข้มแข็ง...” หรือ “...ได้เห็นความสำคัญของการมีความเชื่อมั่นมากขึ้น และได้เรียนรู้ว่าถ้าคนเรามีความเชื่อมั่น ก็จะสามารถพึ่งตนเองและประสบความสำเร็จได้...” หรือ “...ได้เรียนรู้หลักการของการมองโลกในแง่ดี ทำให้เรามีความพยายามและมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น...” หรือ “...ได้เรียนรู้เรื่องการควบคุมตนเองเพื่อให้ทำงานตามที่วางแผนไว้ได้...” หรือ “...ตระหนักว่าก่อนจะทำสิ่งต่างๆ ควรตัดสินใจด้วยเหตุผลก่อน ควรคิดถึงผลดีผลเสียอย่างรอบคอบว่าจะเป็นอย่างไ...”

การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจนักเรียนรายงานว่าสามารถพัฒนาการการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ ดังตัวอย่างประโยคต่อไปนี้ “...เรียนรู้ว่าถ้าเราทำงานโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน จะช่วยควบคุมให้เราทุ่มเท และตั้งใจทำงานมากขึ้น...” หรือ “...ได้แรงบันดาลใจก่อนที่จะเริ่มต้นทำงานต่างๆ และเข้าใจลักษณะของเป้าหมายที่ดีว่าต้องมีความชัดเจน สามารถวัดผลได้แน่นอน สามารถทำได้จริง...” หรือ “...มีความสามารถในการตั้งเป้าหมายได้ชัดเจนขึ้น...”

การรู้จักวางแผน ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจนักเรียนรายงานว่าสามารถพัฒนาการการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ ดังตัวอย่างประโยคต่อไปนี้ “...เป้าหมายที่เราตั้งไว้ จะมีโอกาสสำเร็จได้ ถ้าเรามีการวางแผนที่ชัดเจน และเราควรจะทำตามแผนการที่เราวางให้ไว้...” หรือ “...ได้เรียนรู้เรื่องการวางแผน และเห็นถึงประโยชน์ของการวางแผน

แผนการในการดำเนินชีวิต...”หรือ“...ทำให้เข้าใจประโยชน์ของการกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน...”หรือ“...สามารถวางแผนการทำงาน การทำโครงการ การทำกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง...”

ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกล่าวว่า “...ได้ฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม และฝึกการนำเสนอหน้าชั้นเรียน...”หรือ“...ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน...”หรือ“...ได้ฝึกทักษะการคิดและการเขียนมากขึ้นจากการทำใบงาน และแบบบันทึกการเรียนรู้...”หรือ“...ทำให้เรามีความตั้งใจในการทำงานต่างๆ มากขึ้น...”หรือ“...รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์...”หรือ“...การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้ให้ห้องมีความสามัคคีมากขึ้น และได้รู้จักเพื่อนในห้องมากขึ้น...” ในขณะเดียวกันนักเรียนมีข้อเสนอแนะอื่นๆ ต่อผู้วิจัย อาทิ “...ผู้วิจัยมีความเป็นกันเอง ทำให้กิจกรรมสนุกสนาน และเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น...” และ “...ผู้วิจัยสามารถยกตัวอย่างในการอธิบายใบงานได้ชัดเจน...” เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งมีการวัดตัวแปรก่อนและหลังการทดลอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ
2. เพื่อเปรียบเทียบ การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี กับนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

สมมติฐานการวิจัย

1. ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี นักเรียนจะพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมฯ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี นักเรียนจะพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน เพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวินิตบางเขน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 9 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 374 คน ซึ่งแต่ละห้องเรียนมีนักเรียนประมาณ 47 คน โดยจัดห้องเรียนแบบคละระดับความสามารถ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) นำห้องเรียน 2 ห้อง ที่ไม่มีความแตกต่างกันของคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี มาสุ่มจัดกลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี จำแนกได้ 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เป็นโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คือ อาจารย์ผู้เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา เป็นผู้ตรวจความเหมาะสมของโปรแกรมฯ ซึ่งโปรแกรมฯ ดังกล่าวแบ่งการดำเนินการเป็น 16 ครั้งๆ ละ ประมาณ 50 นาที ดำเนินการสัปดาห์ละสองครั้ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 3 ชุด ดังนี้

2.1 แบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากข้อคำถามซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวก โดยแบ่งช่วงคะแนน 1 – 5 คะแนน ซึ่งให้คะแนนรายข้อมากที่สุดของระดับความมั่นใจของผู้ตอบในแต่ละข้อความนั้นๆ คือ มีความมั่นใจมาก 5 4 3 2 1 ไม่มั่นใจเลย มีข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 70 ข้อคำถาม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีความเป็นผู้นำตนเอง 2) การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ 3) การรู้จักวางแผน

2.2 แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ในกิจกรรมแต่ละครั้งของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมฯแต่ละครั้ง ลักษณะแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนมีลักษณะของคำถามที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ในกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยให้นักเรียนเขียนตอบเกี่ยวกับประสบการณ์ที่นักเรียนได้เรียนรู้ใน

การนำไปสู่การพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย โดยให้นักเรียนประเมินจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมครบทั้ง 16 ครั้ง รวมทั้งให้นักเรียนได้ประเมินผู้วิจัย แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมฯ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ โดยมีลักษณะข้อคำถามประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อคำถาม คำถามวัด 2 องค์ประกอบคือ 1) สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ครบทั้ง 16 ครั้ง และ 2) นักเรียนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโปรแกรมฯ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อไป

การดำเนินการทดลอง

เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางเขน โดยดำเนินการทดลองดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากหัวหน้าภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนราชวินิตบางเขน เพื่อขออนุญาตในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นกลุ่มตัวอย่างและขออนุญาตในการใช้สถานที่ในการดำเนินการทดลอง

2. ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

3. ผู้วิจัยดำเนินการนำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ด้วยตนเอง โดยดำเนินการกับนักเรียนกลุ่มทดลองห้อง 4/9 ในคาบวิชากิจกรรมแนะแนว ส่วนครูแนะแนวประจำระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยเริ่มการทดลองโปรแกรมฯ ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2552 ถึงวันที่ 17 กรกฎาคม 2552 รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้งๆ ละ 50 นาที ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการเรียนการสอนในคาบวิชากิจกรรมแนะแนวตามปกติ โดยอาจารย์วิชากิจกรรมแนะแนวเป็นผู้ดูแล และดำเนินการสอนตามปกติ

4. ให้นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และทำแบบบันทึกการเรียนรู้ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง โปรแกรมฯ ในแต่ละครั้ง เพื่อผู้วิจัยจะได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และทราบถึงสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในแต่ละครั้ง

5. เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดก่อนการทดลอง (Post-Test) รวมทั้งให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และต่อผู้วิจัย

6. นำคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ และวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม รวมทั้งนำข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองที่ได้จากโปรแกรมฯ มาวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนต่อไปนี้

2.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติพารามตริก (Parametric Statistics) Paired – Sample t - test

2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติพารามตริก (Parametric Statistics) Paired – Sample t - test

2.3 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนแบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง ซึ่งเป็นอิสระต่อกันโดยใช้สถิติพารามตริก (Parametric Statistics) Independent – Sample t - test

3. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ต่อไปนี้

3.1 วิเคราะห์แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับจากการเรียนรู้กิจกรรม ในแต่ละครั้งของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี โดยสรุปและประเมินสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ด้วยการบรรยาย

3.2 วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี โดยวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

Deviation) และสรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอจากการเข้าร่วม โปรแกรมฯ เพื่อประเมินสิ่งที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ด้วยการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อนำมาใช้กับนักเรียนที่เข้าร่วม โปรแกรมฯ สามารถพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วม โปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สามารถพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วม โปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย และตระหนักถึงความสำคัญของการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน และช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเองในด้าน การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยการตั้งเป้าหมายในใจ การรู้จักวางแผน คุณลักษณะทั้ง 3 ด้านจะส่งผลให้นักเรียนสามารถพึ่งตนเองได้ และดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับการพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ซึ่งมีหลักการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อน ได้อภิปราย และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นผู้ที่นำโปรแกรมฯ ไปปรับใช้ ควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมกลุ่ม และมีทักษะในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้กิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากการดำเนินการทดลองผู้วิจัยพบว่า การให้นักเรียนทำใบงานโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม หรือให้ทำงานที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนสนใจ จะส่งผลให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเขียน และทำแบบฝึกมากขึ้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมควรปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับอายุ ความสนใจของนักเรียน และจำนวนสมาชิกของนักเรียน เนื่องจากในขั้นตอนที่ 4 ของการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม คือ ขั้นตอนทดลอง/ประยุกต์ใช้ ซึ่งมุ่งเน้นให้นักเรียนทำกิจกรรม ฝึกทักษะ และสร้างผลงาน ดังนั้นผู้วิจัยควรปรับกิจกรรม แบบฝึกหัด ใบงานให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน และเป็นกิจกรรมที่ไม่เกินความสามารถของนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้มากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยควรคำนึงถึงข้อจำกัดต่างๆ เช่น สถานที่ ระยะเวลา ซึ่งหากผู้วิจัยสามารถจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง และเหมาะสม จะส่งผลให้นักเรียนได้รับประโยชน์และสามารถพัฒนาตนตามวัตถุประสงค์ของ โปรแกรมฯ ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเพื่อติดตามความคงทนของพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลอง

2. ควรมีการศึกษาพัฒนาโปรแกรมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี กับกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่น เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 หรือระดับอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยควรสร้างโปรแกรมและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับช่วงวัยของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะศึกษา

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กนก จันทร์ขจร. 2543. **คู่มือวัฒนธรรมวิถีไท**. กรุงเทพมหานคร: พิษณุการพิมพ์.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2537. **คู่มือและสื่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

_____. 2541. **สาระความรู้ที่ได้จากการสัมมนา เรื่องกระบวนการเรียนรู้**.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมสุขภาพจิต. 2544. **คู่มือการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม**. (Online).

[http://mhtech.dmh.moph.go.th/techno/techno other/learning/concept.html](http://mhtech.dmh.moph.go.th/techno/techno%20other/learning/concept.html),
15 ธันวาคม 2551.

_____. 2544. **คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**. กรุงเทพมหานคร: ยูเร็นสอิมเมจ กรุ๊ป จำกัด.

_____. 2541. **คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์ (ปรับปรุงครั้งที่ 2)**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประชาชน จำกัด.

กุลธิดา อนันต์หน่อ. 2547. **ประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543. **การบริหารเวลาเพื่อความสำเร็จ**. กรุงเทพมหานคร: อักษรพิทยา.

จริยา วิไลวรรณ. 2550. **คู่มือ “คุณ Fa” วิทยากรกระบวนการผู้สร้างการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม (Facilitator)**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี จำกัด.

จำนง วิบูลย์ศรี. 2536. **อิทธิพลของภาษาต่อการคิดเชิงเหตุผลของเด็กไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. 2543.

ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.

คณะกรรมการจัดทำคู่มือการปลูกฝังค่านิยมของกลุ่มนักวิชาการ. 2526. **คู่มือปลูกฝังค่านิยม**

กลุ่มนักวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์กราฟิการ์ต

ณัฐพงษ์ ทองภักดี. 2550. **เศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่สังคมวิจัย.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน

คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (อัดสำเนา).

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2526. **ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน.**

กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พัศพร สุวรรณปักษ์. 2550. **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต**

สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิจัยและประเมินผลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทิตนา เขมมณี และคณะ. 2546. **กิจกรรมปลูกฝังค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน**

ระดับประถมวัยและประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เมธีทีปส์.

_____. 2540. “การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด.” **การปฏิรูปกระบวนการคิด ๕ ทฤษฎี.**

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 45-74.

นงนุช โรจนเลิศ. 2533. **การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น**

บางเขน. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ,

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นรินทร์ นาคอร่าม. 2549. ประสิทธิภาพของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินญาณิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสุขศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิภาพร เฉลิมฉัตร. 2549. ผลของการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มต่อการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภาษี "สุนทรวิทยานุกูล" จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นุชจิรา สุมณฑา. 2549. ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. ปรินญาณิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญเลิศ พูนสุขโข. 2540. การเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล และการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อการพึงตนเองทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กิ่งอำเภอบางพลี จังหวัดนครปฐม. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภาส ณ พิบูล. 2551. การศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองและการสร้างโมเดล การให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นนภาคเหนือ. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเทือง ภูมิภัทราคม. 2535. การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ปอแก้ว ศิริจันทร์. 2546. ผลของการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง และทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปฎิมา ค่านไพบูลย์ผล. 2550. การศึกษาและพัฒนาการพึ่งตนเองของนักเรียนวัยรุ่น.
 ปรินญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิยะวະดี ลีพะพะำรุง. 2547. การพัฒนาการมองโลกในแง่ดีด้วยโปรแกรมการฝึกทักษะการคิดของ
 นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรดี ลิมปรัตน์กร. 2547. ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้การสร้างเสริมทักษะชีวิตด้วย
 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อทักษะชีวิตในการป้องกันพฤติกรรมความรุนแรงของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒนา พลอยประไพ. 2541. การกำหนดเป้าหมายและการกำกับตนเองกับการประสบความสำเร็จ
 ในการสอบเข้าศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ. ปรินญานิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์ โหล่คำ. 2550. ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการบริหารเวลาของนิสิต
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชญพร รุโจปการ. 2541. บทบาทของบิดา บทบาทของมารดา กับค่านิยมการพึ่งตนเองของ
 นักเรียนวัยรุ่น. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิสมัย สังข์ทอง. 2539. ได้ศึกษาผลของการร่วมมือในการอ่านโดยกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันที่มีต่อ
 การอ่านเข้าใจความภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภัทรภรณ์ สังข์ทอง. 2550. พัฒนาการการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนที่แตกต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัย และสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภัทรียา มาลาทอง. 2545. ความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ การเรียนอย่างมีความสุข กับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัชณี อเนกพิระศักดิ์. 2551. คิดให้ล้ำ ทำให้สำเร็จ 101 วิธีมุ่งสู่เส้นชัยแห่งความคิด กรุงเทพมหานคร: เนชั่นบุ๊คส์.

รัตนา เจริญสาธิต. 2546. ผลของการสอนเพศศึกษาโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อความรู้ และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาสุขศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัศมี มณีนิล. 2544. คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ว.วชิรเมธีภิกขุ. 2545. เห็นสุขในทุกข์ เห็นโอกาสในวิกฤต. (Online)
<http://BKKnews.com/weekend/20011105/wed16.html>, 9 เมษายน 2551.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542. แผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน.

วีระ นิยมวัน, อรุมา ซองรัมย์ และรัตนา สินธุภูค. 2545. การสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างทักษะชีวิต. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์.

วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา. 2545. การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟิน อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย โดยใช้หลักของนิโอสิวแมนนิส และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ศึกษบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2549. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย วัยรุ่น-วัยสูงอายุ (เล่ม 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สงกรานต์ จิตสุทธิภากร และนิรันดร์ เกชาคุปต์. 2544. 7 อุปนิสัยสำหรับวัยรุ่นผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น. แปลจาก Covey, S.R. 1989. *The Seven Habits of Highly Effective People*. New York: Simon & Schuster.

สมพงษ์ จิตระดับ. 2550. กรุงเทพมหานคร เมืองสี่เทาของเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สันต์ชัย रामะนพ. 2550. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในการพึ่งตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัย และสถิติทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุพรรณณี โพธิ. 2550. การศึกษาและพัฒนาความอูสาหะของนักเรียนวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุภาพร บุญหนัก. 2544. การพัฒนาชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยวิธีการแก้ปัญหาการเท่ากันทุกประการ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุมณฑา พรหมบุญ และคณะ. 2544. การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไอดีเอสแควร์.
- แสงอรุณ ประสพกาญจน์. 2542. ผลของการฝึกการตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อการพัฒนา
ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ ประสานมิตร.
- สำนักงานการศึกษาเอกชน. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อมรวิชัย นาคทรพรพ. 2549. สมุดรายงานสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนปี 2547-2548 = Child watch
2004-2005. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อลิศรา ชูชาติ. 2544. “การเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาค่านิยมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.”
ประมวลบทความนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉราภรณ์ สุขุมะ. 2546. ผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อิชยา นาคนาวา. 2550. การใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของ
นักเรียนในโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสุเหร่าสมอเข จังหวัดฉะเชิงเทรา.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Bandura, A. 1986. **Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory.**
Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall.

_____. and Walters, R. H. 1963. **Social learning and personality development .**
New York: Holt, Rinehart and Winston.

Campbell, C.S. 2000. **A Substance Abuse Prevention Program for Young Adults: A Case Study of Participatory Learning** (Online). [http://.proquest.umi.com\(AAT MQ 53630\)](http://.proquest.umi.com(AAT MQ 53630)), December 15, 2008.

Comier, W. H. and Comier, S. L. 1979. **Interviewing Strategies for Helpers : A Guide to Assesment, Treatment and Evaluation.** California: Brook/Cole.

Covey, S.R. 1989. **The Seven Habits of Highly Effective People : Restoring the Character Ethic.** New York: Simon & Schuster.

Cox, R.H. 1998. **Sport Psychology: Concepts and Application.** Dubuque, Iowa: Wm.c. Brown Communications, Inc.

Goleman, D. 1998. **Working with Emotional Intelligence.** New York: Bantam Book.

Luce, S.K. 2003. **Developing a Learning Community in an Elementary Multi-age Classroom** (Online). [http://proquest.umi.com\(AAT MQ 53630\)](http://proquest.umi.com(AAT MQ 53630)), December 20, 2008.

Locke, E.A. and Latham, G.P. 1990. **A Theory of Goal Setting and Task Performance.**
New York: Prentice-Hall.

Maslow, A. H. 1970. **Motivation and Personality.** 2nd ed. New York: Harper & Row Publishers Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างหนังสือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศธ 0513.109/๒๐๙

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

๒๑ มีนาคม 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตบางเขน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงการวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของสติเฟ้น อาร์ โควี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” จำนวน 1 ชุด
 2. โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของสติเฟ้น อาร์ โควี จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุรชาติพย์ แก้วเกลี้ยง นิสิตปริญญาโทสาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของสติเฟ้น อาร์ โควี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” โดยมี รศ.ดร.จิตตินันท์ บุญสถิตกรกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์จะดำเนินการทดลองโปรแกรมฯ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคต้น ปีการศึกษา 2552 ทั้งนี้ นางสาวสุรชาติพย์ แก้วเกลี้ยง จะเป็นผู้มาติดต่อและดำเนินการด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร. พรทิพย์ ไชยโต)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะฯ

โทร./ โทรสาร 0-2561-4889

ที่ ศธ 0513. 109/๒๐๕๖

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

๕) พฤศจิกายน 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทำการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชาอนุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. มาตรฐานวัดอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ Stephen R. Covey ของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสุชาทิพย์ แก้วเกลี้ยง นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของโปรแกรม
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี”

ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์จะขอทำการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ
มาตรฐานวัดอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนเบญจมราชาอนุสรณ์ ทั้งนี้ นางสาวสุชาทิพย์ แก้วเกลี้ยง จะมาดำเนินการด้วยตนเอง โดยประสานงาน
กับอาจารย์ฝ่ายแนะแนว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร. พรทิพย์ ไชยโส)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะฯ

โทร./ โทรสาร 0-2561-4889

ที่ ศธ 0513.109/ใหม่

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

๖ ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.นันทนา วงษ์อินทร์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์เรื่องผลของ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา
อุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี จำนวน 1 ชุด
2. มาตรฐานอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี จำนวน 1 ชุด
3. โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ
สตีเฟน อาร์ โควี จำนวน 1 ชุด

ด้วย น.ส.สุรชาติย์ แก้วเกลี้ยง นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา
อุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี”

ในการนี้ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะของท่าน ไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญญา เกียรติมิตร)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะฯ

โทร./ โทรสาร 0-2561-4889

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มก. โทร. 1847

ที่ ศธ 0531.10903/ 130 วันที่ ๒๙ ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผศ. กรกฎา นักร้อง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงการวิทยานิพนธ์เรื่องผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โคว์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี จำนวน 1 ชุด
 2. มาตรฐานวัดอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โคว์ จำนวน 1 ชุด
 3. โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โคว์ 1 ชุด

ด้วย น.ส.สุธาทิพย์ แก้วเกลี้ยง นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โคว์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี”

ในการนี้ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะของท่านไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(ผศ.วรพิมพ์ ถิระวัฒน์)

หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มก.โทร. 1847

ที่ ศธ 0513.10903/ 157 วันที่ 10 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผศ.ชัชวาลย์ กุลโกวิท

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา
อุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี จำนวน 1 ชุด
2. มาตรฐานวัดอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี จำนวน 1 ชุด
3. โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ
สตีเฟน อาร์ โควี จำนวน 1 ชุด

ด้วย น.ส. สุธาทิพย์ แก้วเกลี้ยง นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัย
การพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
หอวัง นนทบุรี”

ในการนี้ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญใน
การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะของท่านไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(ผศ.วรพิมพ์ ธีระวัฒน์)

หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาคจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มก. โทร. 1847

ที่ ศธ 0531.10903/ ๒๓๐ วันที่ ๒๑ ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

เรียน อาจารย์ณัฐฉิชา รื่นบุญ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงการวิทยานิพนธ์เรื่องผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา
อุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี จำนวน 1 ชุด
 2. มาตรฐานวัดอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี จำนวน 1 ชุด
 3. โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัยการพึ่งตนเองตามแนวคิด
ของ สตีเฟน อาร์ โควี 1 ชุด

ด้วย น.ส.สุธาทิพย์ แก้วเกลี้ยง นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอุปนิสัยการ
พึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
หอวัง นนทบุรี”

ในการนี้ ภาคจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะของท่านไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(ศ.วรพิมพ์ ธีระวัฒน์)

หัวหน้าภาคจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

ภาคผนวก ข

ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญตรวจโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีภาวะเป็นผู้นำตนเอง
การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี
และแบบวัด การมีภาวะเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน
ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

ประวัติผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชวาล กุลโกวิท

สถานที่ทำงาน สาขิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษา

วุฒิปริญญาตรี

- ครุศาสตรบัณฑิต สาขาประถมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช

วุฒิปริญญาโท

- ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณา นักคิม

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษา

วุฒิปริญญาตรี

- วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพลศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วุฒิปริญญาโท

- ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประกาศนียบัตรชั้นสูง

- สาขาการศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยโกเบ ประเทศญี่ปุ่น

3. อาจารย์ณัฐนิชา รื่นบุญ

สถานที่ทำงาน สาคิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษา

วุฒิปริญญาตรี

- ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาสุขศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์บริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วุฒิปริญญาโท

- ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. อาจารย์ศิริสุดา ลดาวัลย์ ณ อยุธยา

สถานที่ทำงาน สาคิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษา

วุฒิปริญญาตรี

- ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วุฒิปริญญาโท

- วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิตูสูงสุด

- Ed.D (Guidance)
University of the Philippines (Diliman) Philippines

ภาคผนวก ค

โปรแกรมค่ายโรงเรียนเพื่อสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน

ตัวอย่างโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้น
ด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

การเรียนรู้ครั้งที่ 2 “มาท้าทายกันหน่อย”

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4

จำนวน 1 คาบ / สัปดาห์

แนวคิด

การสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยและนักเรียน จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดี เป็นมิตรต่อกัน จะเป็นผลดีต่อการเข้าร่วมโปรแกรมฯในครั้งต่อไป นอกจากนี้การให้คำชี้แจงเกี่ยวกับจุดประสงค์ กฎเกณฑ์ และข้อตกลงร่วมกันของการเข้าร่วมกิจกรรมจะช่วยให้ นักเรียนทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตน ตลอดจนประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันระหว่างผู้วิจัย และนักเรียน
2. เพื่อให้ นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ และข้อตกลงเบื้องต้น ระยะเวลา สถานที่ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนรู้
<p>ขั้นสร้าง ประสบการณ์ (กลุ่มใหญ่ 20 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และแนะนำตนเอง (ชื่อ-นามสกุล สิ่งที่ทำอยู่ปัจจุบัน) 2. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ และประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ “นักเรียนจะเข้าใจ และทราบถึงคุณลักษณะที่จะเป็นต่อการพึ่งตนเอง ประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักตั้งเป้าหมายในใจ และการรู้จักวางแผน นักเรียนที่มีคุณลักษณะทั้ง 3 จะสามารถพึ่งตนเองได้ และเป็นพื้นฐานที่จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จอีกด้วย โดยนักเรียนจะได้เรียนรู้ความหมาย และพัฒนาทักษะทั้ง 3 ด้าน ในกิจกรรมครั้งต่อไป” 3. ผู้วิจัยกล่าวว่า “วันนี้เป็นครั้งที่ 2 ที่เราพบกัน เรามาทำความรู้จักกันก่อนนะคะ” ผู้วิจัยชี้แจงกิจกรรม “มาทักทายกันหน่อย” ว่าเป็นการสร้างความคุ้นเคย และทำความรู้จักกันระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มๆ ละ 7-8 คน พร้อมแจก “บัตรนี้แหละตัวฉัน” ให้นักเรียนทุกคน โดยให้นักเรียนเขียนคำตอบ เกี่ยวกับคุณสมบัติของตนเอง เมื่อเขียนเสร็จให้ทุกคน พับและนำมาใส่ในกล่องที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ 5. ผู้วิจัยสลับกล่องของแต่ละกลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันทายว่า “ใครเป็นเจ้าของบัตรนี้แหละตัวฉัน” กลุ่มที่ทายถูกมากที่สุดเป็นกลุ่มที่ชนะ 6. ผู้วิจัยสรุปข้อคิดที่ได้จากเกม “นี่แหละตัวฉัน” ว่า “นักเรียนทุกคนต่างมีความฝัน และความสามารถพิเศษเป็นของตนเอง ดังนั้น สิ่งสำคัญคือนักเรียนจะต้องพยายามพัฒนาความสามารถพิเศษของนักเรียน และทำ ความฝันของนักเรียนให้เป็นจริงด้วยตนเองให้ได้”

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (ต่อ)

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนรู้
<p>ขั้นการสะท้อน ความคิด และอภิปราย (กลุ่มใหญ่ 10 นาที)</p>	<p>7. ผู้วิจัยแจกใบความรู้ประกอบการเรียนรู้ครั้งที่ 2 เรื่อง “มาทักทายกัน หน่อย” พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ ข้อตกลงเบื้องต้น ระยะเวลา สถานที่ และสิ่งทีนักเรียนจะได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ รวมทั้งให้นักเรียน แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม รวมถึงสิ่งทีนักเรียนคาดหวังจากการเข้าร่วม โปรแกรมฯ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดโปรแกรมฯ ครั้งต่อไป</p> <p>8. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนถามคำถาม รวมทั้งบอกสิ่งทีนักเรียน คาดหวังจะได้เพิ่มเติมจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ในครั้งต่อไป</p>
<p>ขั้นเข้าใจ และเกิด ความคิดรวบยอด (10 นาที)</p>	<p>9. ผู้วิจัยขออาสาสมัคร 2 คน เพื่อมาสรุปประโยชน์ทีนักเรียนได้รับ จากการเข้าร่วมโปรแกรม และสิ่งทีนักเรียนเพิ่มเติมจากการเข้าร่วม โปรแกรมฯ</p>
<p>การทดลองหรือการ ประยุกต์แนวคิด (10 นาที)</p>	<p>10. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบบันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 2 เรื่อง “มาทักทาย กันหน่อย” และแสดงความคิดเห็นทีมีต่อการเรียนรู้ครั้งนี้</p> <p>11. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนสำหรับการให้ความร่วมมือ และนัด หมายวัน เวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งต่อไป</p>

การประเมินผล

1. นักเรียนสามารถบอกวัตถุประสงค์ และประโยชน์ทีได้จากการเข้าร่วมโปรแกรม
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วย
เป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี ได้
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมของนักเรียน
ระหว่างการทำกิจกรรม

3. พิจารณาคำตอบจากแบบบันทึกการเรียนรู้ และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีคามเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรนี้แหละตัวฉัน ขนาด 10 x 10 ซม.
2. กล้องกระดาษ 6 ใบ สำหรับใส่ บัตรนี้แหละตัวฉัน
3. ใบความรู้ประกอบการเรียนรู้ครั้งที่ 2 เรื่อง “มาท้าทายกันหน่อย”
4. แบบบันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 2 เรื่อง “มาท้าทายกันหน่อย”

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบกิจกรรมครั้งที่ 2

โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จัก
เริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน
ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

วัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

1. นักเรียนได้เรียนรู้คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการพึ่งตนเองตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้
 - การมีความเป็นผู้นำตนเอง
 - การรู้จักตั้งเป้าหมายในใจ
 - การรู้จักวางแผน
2. นักเรียนได้กำหนดเป้าหมายทางการเรียน
3. นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการวางแผน เพื่อการเรียน และการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นักเรียนเคารพความคิดเห็นของเพื่อนร่วมชั้นเรียน
2. นักเรียนรับฟังผู้อื่นด้วยความตั้งใจ
3. นักเรียนให้ความร่วมมือ ในการแสดงความคิดเห็น และร่วมอภิปรายทุกครั้งที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

ตัวอย่าง “บัตรนี้แหละตัวฉัน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

	<p>ลักษณะเด่นที่เพื่อนจำฉันได้คือ</p> <p>.....</p>
	<p>ความสามารถพิเศษของฉันคือ</p> <p>.....</p>
	<p>ความใฝ่ฝันของฉันคือ</p> <p>.....</p>
	

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....เลขที่.....

แบบบันทึกการเรียนรู้

ครั้งที่ 2 เรื่อง “มาทักทายกันหน่อย”

นักเรียนจะได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้

- 1.....
-
- 2.....
-
- 3.....
-

สิ่งที่นักเรียนคาดหวังเพิ่มเติมจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“ฝันให้ไกล.....แล้วไปให้ถึงนะจ๊ะ”

การเรียนรู้ครั้งที่ 10 “การตั้งเป้าหมาย คือ เข้มทิศของชีวิต”

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4

จำนวน 1 คาบ / สัปดาห์

แนวคิด

จากการศึกษาวิจัยของ สตีเฟน อาร์ โควี การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ เป็นอุปนิสัยสำคัญประการหนึ่งของบุคคลที่สามารถพึ่งตนเองได้ การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ หมายถึง การที่บุคคลสามารถตั้งเป้าหมายในสิ่งที่ต้องการจะทำได้อย่างชัดเจนด้วยตนเอง อาทิ มีเป้าหมายด้านการเรียน มีเป้าหมายในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีเป้าหมายในการรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง เป็นต้น ซึ่งการรู้จักตั้งเป้าหมายจะเป็นแรงจูงใจหลัก ที่ส่งเสริมให้บุคคลกระทำสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ ดังนั้นการฝึกให้นักเรียนรู้จักตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจน ทั้งในด้านการเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย จะทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะไม่คล้อยตามสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามาอมเมาทำให้ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ นักเรียนที่มีเป้าหมายชัดเจนจะมีแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีแบบแผนในการดำเนินชีวิตที่ดี

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการรู้จักเริ่มต้นด้วยการตั้งเป้าหมาย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนรู้
<p>ขั้นสร้างประสบการณ์ (กลุ่มใหญ่ 15 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนอย่างเป็นกันเอง และทบทวนสาระการเรียนรู้ในกิจกรรมครั้งที่ 9 พร้อมอธิบายวัตถุประสงค์ของกิจกรรมครั้งที่ 10 เรื่อง “การตั้งเป้าหมาย คือ เจมส์ทิกซ์ของชีวิต” 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่นเกม “จุดหมายของความสำเร้จ” โดยให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม 3. ผู้วิจัยให้ทั้งสองกลุ่ม ส่งตัวแทน กลุ่มละ 1 คน โดยให้ตัวแทนกลุ่มที่ 1 ปิดตา ส่วนกลุ่มที่ 2 ให้เปิดตาปกติ 4. ผู้วิจัยคิดตั้งเป้ากระดาษ ภายหลังจากที่ให้ตัวแทนกลุ่มที่ 1 ปิดตาแล้ว (เพื่อให้ นักเรียนไม่ทราบว่เป้าหมายอยู่ตรงจุดใด) ในขณะที่ กลุ่มที่ เปิดตาจะมองเห็นเป้าหมาย 5. ผู้วิจัยให้ตัวแทนกลุ่มปาลูกบอล คนละ 3 ครั้ง และนับคะแนนจากจำนวนครั้งที่ปาเข้าเป้าหมาย 6. ผู้วิจัยสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม “จุดหมายของความสำเร้จ” ว่า “ เป้ากระดาษ เปรียบเหมือนเป้าหมายของนักเรียน การที่นักเรียนปิดตาทำให้นักเรียนมีโอกาสปาเป้าถูก มากกว่าการที่นักเรียนเปิดตา ดังนั้น การที่นักเรียนตั้งเป้าหมายก่อนที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ให้ชัดเจนจะทำให้ นักเรียนมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จตามที่นักเรียนตั้งเป้าหมายไว้ในทางตรงกันข้ามหากนักเรียนไม่เห็นเป้ากระดาษ เปรียบเหมือนการที่นักเรียนไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน โอกาสที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จ ก็มีน้อยลงเช่นกัน”

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (ต่อ)

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนรู้
<p>ขั้นการสะท้อน ความคิด และอภิปราย (กลุ่มย่อย 15 นาที)</p>	<p>7. ผู้วิจัยให้นักเรียนจับคู่กัน พร้อมแจกใบงานเรื่อง “ความสำคัญ และประโยชน์ของการตั้งเป้าหมาย” ,กระดาษรูปฟูกู่ละ 1 แผ่น และใบความรู้เรื่อง “เป้าหมาย คือ เข็มทิศของชีวิต” เพื่อให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในกระดาษรูปฟูกู่</p>
<p>ขั้นเข้าใจ และเกิด ความคิดรวบยอด (กลุ่มใหญ่ 10 นาที)</p>	<p>8. ผู้วิจัยขออาสาสมัคร 3 คู่มานำเสนอคำตอบ เพื่อสรุปความสำคัญ และประโยชน์ของการรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ</p> <p>9. ผู้วิจัยสรุปข้อคิดแก่นักเรียนว่า “นักเรียนสามารถตั้งเป้าหมายในทุกเรื่องที่นักเรียนต้องการความสำเร็จ อาทิ การเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย การประกวด เป็นต้น การรู้จักตั้งเป้าหมาย เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีแนวทางในการดำเนินชีวิต และกระทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมาย โดยไม่คล้อยตามสิ่งที่ยั่วยุ อันจะทำให้นักเรียนไปไม่ถึงเป้าหมายที่นักเรียนตั้งไว้ ผลที่นักเรียนจะได้รับ คือ ความสำเร็จในชีวิตนั่นเอง”</p>
<p>การทดลองหรือการ ประยุกต์แนวคิด (กลุ่มใหญ่ 10 นาที)</p>	<p>10. ผู้วิจัยแจกแบบบันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 10 เรื่อง “การตั้งเป้าหมาย คือ เข็มทิศของชีวิต”</p> <p>11. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนสำหรับการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน และนัดหมายวัน เวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ครั้งต่อไป</p>

การประเมินผล

1. นักเรียนสามารถบอกความสำคัญ และประโยชน์ของการรู้จักตั้งเป้าหมาย
2. สังเกตจากความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้

1. เป้าโฟมรูปวงกลม และลูกบอลกระดาษ 6 ลูก
2. กระดาษพรีฟ จำนวน 8 แผ่น
3. ผ้าเช็ดหน้า ขนาดใหญ่ เพื่อประกอบกิจกรรมในเกม “จุดหมายของความสำเร็จ”
4. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมครั้งที่ 10 เรื่อง “เป้าหมาย คือ เข็มทิศของชีวิต”
5. ใบงานเรื่อง “ความสำคัญ และประโยชน์ของการตั้งเป้าหมาย”
6. แบบบันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 10 เรื่อง “เป้าหมาย คือ เข็มทิศของชีวิต”

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบกิจกรรมครั้งที่ 10

เรื่อง “เป้าหมาย คือ เข็มทิศของชีวิต”¹

“หัวใจที่ยิ่งใหญ่จะมีเป้าหมาย
ส่วนหัวใจทั่วไปมักมีแต่ความปรารถนา”

วอชิงตัน เออร์วิง (นักเขียนที่ได้รับการยอมรับ อดีตรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ)

ประโยชน์ของการรู้จักตั้งเป้าหมาย?

- เป้าหมายจะช่วยควบคุมความตั้งใจ และการกระทำเพื่อให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

- เป้าหมายจะช่วยกระตุ้นให้มีความพยายาม และทุ่มเทมากขึ้น

- เป้าหมายจะช่วยเพิ่มความมานะ และบากบั่น

- เป้าหมายจะเป็นแรงจูงใจให้กล้าที่จะเผชิญกับปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรคไปได้

การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นปัจจัยหลักสำหรับการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เราควรเริ่มตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนทั้งด้านการเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย เป้าหมายจะส่งผลให้เรามีแนวทาง และการดำเนินของตนเองอย่างเหมาะสม โดยไม่คล้อยตามสิ่งแวดล้อมที่เข้ามาล้อมเรา เช่น การเสเพลสิ่งเสพลิต การไปเที่ยวในสถานที่ที่โคจร การดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมายจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้

“รู้ว่าการตั้งเป้าหมายสำคัญอย่างนี้ แล้วอย่ามัวแต่รอช้า
เริ่มตั้งเป้าหมายกันได้แล้วนะ”

ปรับมาจาก

¹ รัชนี อเนกพิระศักดิ์. แปล. 2551. คิดให้กล้า ทำให้สำเร็จ 101 วิธีมุ่งสู่เส้นชัยแห่งความคิด. กรุงเทพมหานคร: เนชั่นบุ๊คส์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 1

เรื่อง “ความสำคัญ และประโยชน์ของการตั้งเป้าหมาย”

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่า การตั้งเป้าหมายในการทำภารกิจต่างๆ มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง?

1.....
2.....
3.....

2. นักเรียนคิดว่า การทำงานโดยไม่ตั้งเป้าหมาย จะมีข้อเสียอย่างไรบ้าง?

1.....
2.....
3.....

3. นักเรียนสามารถตั้งเป้าหมายในเรื่องใดได้บ้าง?

1.....
2.....
3.....

4. ภารกิจใดที่นักเรียนคิดว่า จำเป็นต้องตั้งเป้าหมายมากที่สุด?

1.....
2.....
3.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....เลขที่.....

แบบบันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 10
เรื่อง “การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ”

1. นักเรียนคิดว่าการตั้งเป้าหมายมีประโยชน์อย่างไรบ้าง?
พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าการตั้งเป้าหมายเรื่องใดบ้าง ที่สำคัญต่อนักเรียน?
เพราะเหตุใด?

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้บ้าง?

.....

.....

.....

.....

“เป้าหมาย เปรียบเหมือนเข็มทิศ
นำชีวิตให้สดใส”

การเรียนรู้ครั้งที่ 15 “ทำสิ่งที่สำคัญก่อน”

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4

จำนวน 1 คาบ / สัปดาห์

แนวคิด

สตีเฟน อาร์ โควี นักการศึกษาและนักบริหารชาวอเมริกันที่ประสบความสำเร็จ พบว่าบุคคลที่ประสบความสำเร็จควรมีทักษะในการจัดลำดับความสำคัญของงาน และสามารถพิจารณาเลือกงานที่มีความสำคัญมาดำเนินการก่อน ซึ่งการที่บุคคลสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานและดำเนินการได้อย่างเหมาะสม จะส่งผลให้บุคคลรับผิดชอบงานได้อย่างสมบูรณ์ และมีคุณภาพในการที่จะนำความคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี มาใช้ในการพัฒนานักเรียนมัธยมปลายให้มีทักษะในการจัดลำดับความสำคัญของงาน และให้สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียนมัธยมปลายที่มักทำกิจกรรมตามความชอบ และความถนัดของตน มากกว่าที่จะเลือกทำกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างแท้จริง² ซึ่งส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถทำงานต่างๆ ได้ครบตามหน้าที่ของตน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการจัดลำดับความสำคัญของงาน จะส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย และทำงานตามหน้าที่ของตนได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการจัดลำดับความสำคัญของงาน และสามารถพิจารณาเลือกงานที่มีความสำคัญมาดำเนินการก่อน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนรู้
<p>ขั้นสร้างประสบการณ์ (กลุ่มใหญ่ 15 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนอย่างเป็นกันเอง ผู้วิจัยทบทวนสาระการเรียนรู้ในกิจกรรมครั้งที่ 14 และอธิบายวัตถุประสงค์ของกิจกรรมครั้งที่ 15 เรื่อง “ทำสิ่งที่สำคัญก่อน” พร้อมแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรมครั้งที่ 15 เรื่อง “ทำสิ่งที่สำคัญก่อน” 2. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนทราบถึงความหมายของ งานที่เร่งด่วน และงานที่สำคัญ 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนยกตัวอย่าง งานที่เร่งด่วน และงานที่สำคัญ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ 4. ผู้วิจัยนำเสนอตารางบริหารเวลา 4 ประเภท และอธิบายถึงลักษณะของบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามแต่ละช่องของการบริหารเวลาทั้ง 4 แบบ
<p>ขั้นการสะท้อนความคิดและอภิปราย (กลุ่มใหญ่ 15 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 5. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายเรื่องข้อดี และข้อเสียของการใช้เวลาในแต่ละช่องของตารางบริหารเวลา 4 ประเภท 6. จากการอภิปรายในขั้นที่ 4 ผู้วิจัยให้นักเรียน พิจารณา และเลือกว่า ควรใช้เวลาในช่องใด จึงจะเป็นประโยชน์มากที่สุด พร้อมบอกเหตุผลประกอบ
<p>ขั้นเข้าใจ และเกิดความคิดรวบยอด (10 นาที)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 7. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ของการจัดลำดับความสำคัญของงานตามตารางเวลาช่องที่ 2

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (ต่อ)

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนรู้
<p>การทดลองหรือ การประยุกต์ แนวคิด (10 นาที)</p>	<p>8. ผู้วิจัยแจกใบงานเรื่อง “ทำงานไหนก่อนดี?” ให้นักเรียนสำรวจว่านักเรียนมีงานอะไรบ้าง ที่ต้องทำให้สำเร็จภายในหนึ่งอาทิตย์ และให้นักเรียนเรียงลำดับความสำคัญของแต่ละงาน พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ</p> <p>9. ผู้วิจัยแจกแบบบันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 15 เรื่อง “ทำสิ่งที่สำคัญก่อน”</p> <p>10. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนสำหรับการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และนัดหมายวัน เวลาในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ครั้งต่อไป</p>

ประเมินผล

1. นักเรียนบอกประโยชน์ของการจัดลำดับความสำคัญของงานได้
2. นักเรียนสามารถเรียงลำดับความสำคัญของงานได้
3. สังเกตการณ์ให้ความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม และพฤติกรรมของนักเรียนในการทำกิจกรรม

สื่อการเรียนรู้

1. แผนป้ายแสดงตารางบริหารเวลา 4 ประเภท
2. ใบความรู้ประกอบกิจกรรมครั้งที่ 15 เรื่อง “ทำสิ่งที่สำคัญก่อน”
3. ใบงานเรื่อง “ทำงานไหนก่อนดี?”
4. แบบบันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 15 เรื่อง “ทำสิ่งที่สำคัญก่อน”

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบกิจกรรมครั้งที่ 15

เรื่อง “ทำสิ่งสำคัญก่อน” *

ตารางบริหารเวลา 4 ประเภท

	ส่วนที่เร่งด่วน	ส่วนที่ไม่เร่งด่วน
ส่วนที่ สำคัญ	1. จอมผัดวันประกันพรุ่ง - การสอบในวันพรุ่งนี้ - ไปเข้าเรียนพิเศษสาย - รายงานที่ต้องส่งพรุ่งนี้ - ต้องไปหาหมอ เพราะเป็นหวัด	2. จอมจัดลำดับก่อนหลัง - วางแผนตั้งเป้าหมาย - เรียงความ กำหนดส่งสัปดาห์หน้า - ออกกำลังกาย - สัมพันธ์ภาพ - การพักผ่อน - เตรียมตัวสอบปลายภาค
ส่วนที่ไม่ สำคัญ	3. จอมเออออห่อหมก - การคุยโทรศัพท์ที่ไร้สาระ - เรื่องขัดจังหวะ - ปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ของผู้อื่น - แรงกุดันจากเพื่อน	4. จอมเอื้อระเหย - ดูโทรทัศน์มากเกินไป - คุยโทรศัพท์แบบไม่รู้จบ - เล่นเกมคอมพิวเตอร์มากเกินไป - สิ่งติดอยู่ตามห้างสรรพสินค้า

1. การกิจที่มีความเร่งด่วนและมีความสำคัญ
2. การกิจที่มีความเร่งด่วนแต่ไม่สำคัญ
3. การกิจที่ไม่มีความเร่งด่วนแต่มีความสำคัญ

ปรับมาจาก

* อมรรัตน์ ศรีสุรินทร์. 2545. 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น

4. การกิจที่ไม่มีความเร่งด่วนและไม่สำคัญ

การกิจที่มีความเร่งด่วนและมีความสำคัญ คือ การกิจที่ต้องตัดสินใจและถูกจำกัดด้วยระยะเวลาและมีความสำคัญ ได้แก่ การประชุมด่วน ปัญหาเร่งด่วน กำหนดการส่งงาน เป็นต้น

การกิจที่มีความเร่งด่วนแต่ไม่สำคัญ คือ การกิจที่ถูกจำกัดด้วยระยะเวลาแต่ไม่มีความสำคัญ ได้แก่ การรับโทรศัพท์ เป็นต้น

การกิจที่ไม่มีความเร่งด่วนแต่มีความสำคัญ คือ การกิจที่ไม่ถูกจำกัดด้วยระยะเวลาแต่เป็นสิ่งที่สำคัญ ได้แก่ งานตามบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบที่ทำเป็นประจำ สำหรับผู้ที่เป็มืออาชีพนั้นจะให้ความสำคัญกับการกิจนี้เพื่อวางแผนและกำหนดกลยุทธ์การปฏิบัติการกิจสร้างสรรค์สิ่งที่ดี นอกจากนี้ยังเป็นการป้องกันไม่ให้กลายเป็นความเร่งด่วนหรือเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องตัดสินใจถึงแม้ว่าจะเกิดปัญหาเร่งด่วนอย่างไรก็สามารถจัดการได้ตามหลักการที่ได้วางแผนไว้ เป็นต้น

การกิจที่ไม่มีความเร่งด่วนและไม่สำคัญ คือการกิจที่ไม่ถูกจำกัดด้วยเวลาและไม่มีความสำคัญนัก ไม่ต้องตัดสินใจเร่งด่วนเป็นการกิจที่สามารถรอได้หรือเป็นการกิจที่ไม่ใช่หน้าที่ในความรับผิดชอบโดยตรง เช่น การคุยโทรศัพท์เรื่องไร้สาระเป็นเวลานานๆ การใช้เวลาเล่นอินเทอร์เน็ตมากเกินไป เป็นต้น

1. จอมผิดวันประกันพรุ่งจะติดอยู่กับความเร่งด่วน

(ตารางการบริหารเวลาในพื้นที่ที่ 1)

พวกเขาชอบที่จะเก็บเรื่องต่างๆไว้ทำทีหลัง จนกระทั่งมันกลายเป็นวิกฤต แต่พวกเขาก็ชอบที่จะให้มันเป็นเช่นนั้น เพราะการทำทุกสิ่งทุกอย่างในนาทีสุดท้ายมันทำให้พวกเขาต้องรีบ พวกเขาชอบอยู่ภายใต้แรงกดดัน

“ผมเคยคิดว่าการไม่สนใจเรียนตลอดทั้งเทอม และมาดูหนังสืออย่างเอาเป็นเอาตายในคืนก่อนที่จะสอบ แต่สามารถทำคะแนนออกมาได้ดีนั้นเป็นเรื่องเท่ ช่างเป็นความคิดที่โง่เขลาเสียจริงๆ ผมอาจจะได้คะแนนดีก็จริงแต่ผมไม่ได้เรียนรู้อะไรเลย เพราะผมต้องไปชดใช้มันในมหาวิทยาลัย กระทั่งปัจจุบันในหลายๆกรณี ผมก็ยังต้องชดใช้มันอยู่”

“สิ่งที่ฉันทำคือการเอ้อระเหยไปมาจนกระทั่งปลายทอม และทรมานตนเองอยู่ 2 สัปดาห์สุดท้าย เมื่อผลสอบออกมา ฉันได้เกรดประมาณ 3.7-3.8 แต่ก็ไม่ได้รู้สึกว่าได้เรียนรู้อะไร เพราะคนอื่น ๆ เค้าส่งงานกันตรงเวลา ทำในสิ่งที่เขาควรจะทำ เขาจึงไม่เครียด และนั่นคือวิธีที่ฉันต้องการ”

ผลของการใช้เวลาในช่องที่ 1 มากเกินไป

- a. ทำให้เกิดความเครียด และความกระวนกระวายใจ
- b. เกิดอาการหมดไฟ
- c. มีความสามารถที่ฟื้นฟู ไม่มีอะไรเด่นเป็นพิเศษ

2. จอมจัดลำดับก่อนหลัง

(ตารางการบริหารเวลาในพื้นที่ที่ 2)

พวกเขาไม่ใช่คนที่สมบูรณ์แบบ แต่ก็มีความพร้อม พวกเขาพิจารณาสิ่งที่พวกเขาต้องการจะทำ แล้วจากนั้นจึงจัดลำดับก่อนหลังเพื่อให้แน่ใจว่าสิ่งที่มาก่อนจะต้องทำให้เสร็จก่อน และสิ่งที่มาทีหลังสุดเอาไว้ทำเสร็จทีหลังสุด พวกเขามีอุปนิสัยที่เรียบง่าย แต่เปี่ยมไปด้วยพลังในการวางแผนล่วงหน้า พวกเขามักทำงานสุดความสามารถเสมอ และหลีกเลี่ยงความกดดัน และอาการหมดไฟซึ่งมาจากการทำสิ่งต่างๆ ในนาทีสุดท้าย พวกเขาหาเวลาเพื่อที่จะไปออกกำลังกาย และปรับตัวใหม่ พร้อมทั้งใช้เวลาสำหรับคนที่สำคัญสำหรับพวกเขา คือ ครอบครัว

ผลของการใช้เวลาในช่องที่ 2

- สามารถควบคุมชีวิตของตนเองได้
- มีความสามารถสูงในการทำงาน
- ทำงานต่างๆ ให้เสร็จทันกำหนดการส่ง

3. จอมเออออห่อหมก

(ตารางการบริหารเวลาในพื้นที่ที่ 3)

พวกเขาพยายามที่จะเอาอกเอาใจผู้อื่น และตอบสนองสิ่งที่ผู้อื่นต้องการตลอดเวลา ตัวอย่าง เขามักคุยโทรศัพท์กับเพื่อนในเรื่องไร้สาระ ทั้งที่เขาทำงานที่ค้างอยู่ แต่เขาก็ไม่กล้าปฏิเสธเพื่อน เขามักตกเป็นเหยื่อของเพื่อนฝูงเพราะเขาต้องการเป็นที่ชื่นชอบ และไม่มีจุดยืนเป็นของตัวเอง

“เมื่อเพื่อนฝูงแวะมาเยี่ยมอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว และอยากจะชวนเขาไปเที่ยวต่อ เขาก็ไม่สามารถที่จะรวบรวมความกล้าหาญพอที่จะปฏิเสธ เขาไม่อยากจะทำให้เพื่อนๆ ผิดหวัง แม้ว่าเขาจะต้องสอบครั้งยิ่งใหญ่ในวันรุ่งขึ้น ต้องดูหนังสือ และนอนให้เพียงพอ”

ผลของการใช้เวลาในช่องที่ 3

d. ขาดวินัยในตนเอง

4. จอมขี้เกียจ

(ตารางการบริหารเวลาในพื้นที่ที่ 3)

พวกเขาชอบที่จะเที่ยวเตร่ไปมา พวกเขารักทุกอย่างที่เกินขอบเขต เช่น การดูโทรทัศน์มากเกินไป หรือท่องเว็บไซด์จนไม่ลืมหูลืมตา เขามีวิธีที่เขาโปรดปรานมากที่สุดสองวิธี คือการใช้โทรศัพท์ที่ไม่ต่ำกว่า 3 ชั่วโมง และการนั่งสติอยู่ตามห้างสรรพสินค้าแทนบ้านในวันหยุด การใช้เวลากับสิ่งเหล่านี้มากจนเกินขอบเขตของพวกเขา จะทำให้กิจกรรมสำหรับการพักผ่อน เป็นการใช้เวลาที่สูญเปล่า

ผลจากการมีชีวิตอยู่ในตามตารางเวลาที่ 4

e. ขาดความรับผิดชอบ

f. ไม่สามารถทำงานสำเร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....เลขที่.....

แบบบันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 15

เรื่อง “ทำสิ่งสำคัญก่อน”

1. นักเรียนคิดว่าการจัดลำดับความสำคัญของงานมีประโยชน์อย่างไรบ้าง?

พร้อมบอกเหตุผลประกอบ (ตอบอย่างน้อย 3 ข้อ)

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

.....

2. นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง? จากการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“เวลาของคนเรามีเท่ากันอยู่ที่ใครจะใช้มันให้คุ้มค่า”

แบบวัด การมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้ตอบมาตรวัดนี้กรุณาตอบตามความเป็นจริง ทั้งนี้ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเหล่านี้ไว้เป็นความลับ และจะไม่เกิดผลเสียของท่านแต่ประการใด โดยจะนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเสนอผลการประเมินการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี ของนักเรียนในภาพรวมเท่านั้น

ขอให้ท่านพิจารณาคำตอบแต่ละข้อ และใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็น และการกระทำที่แท้จริงของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
เป็นจริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมาก
เป็นจริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงปานกลาง
เป็นจริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อย
เป็นจริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ฉันเชื่อว่าฉันสามารถกำหนดอนาคต และสร้างความสำเร็จได้ด้วยการทำงานของฉันเอง					
2	ฉันเลือกที่จะทำงานของฉันให้เสร็จมากกว่าไปทำอย่างอื่นตามคำชวนของเพื่อน					
3	ฉันสามารถควบคุมตนเองได้เมื่อเจอกับปัญหาเฉพาะหน้า					
4	ฉันทำการบ้านด้วยตนเองเสมอ					
5	ฉันเชื่อในความคิด และความสามารถของฉัน					
6	ฉันคิด พูด และทำในสิ่งที่ดีเสมอ					
7	ฉันเชื่อว่าฉันสามารถเป็นที่พึ่งให้ตนเองได้					
8	ฉันรับผิดชอบในสิ่งที่ฉันทำเสมอ					
9	ฉันจะลงมือทำสิ่งที่ฉันคิดว่ามีประโยชน์ทันที โดยไม่ลังเล					
10	ฉันสามารถตัดสินใจเลือกแผนการศึกษาต่อหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยตนเอง					
11	ฉันสามารถช่วยเพื่อนทบทวนบทเรียน ในวิชาที่ฉันถนัดได้					
12	ฉันรู้ว่าพ่อ แม่/ผู้ปกครองภูมิใจในตัวฉัน					
13	ฉันสามารถแบ่งเบาภาระงานบ้านของผู้ปกครองได้					
14	ฉันภูมิใจในผลการเรียนของตนเอง					
15	ฉันเชื่อว่าฉันมีความสามารถพอที่จะเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้					
16	ฉันเชื่อว่าฉันสามารถสร้างงานที่สร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง					
17	ฉันภูมิใจในสิ่งที่ฉันเป็นอยู่					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18	ฉันกล้าที่จะนำเสนอความคิดเห็นของฉัน					
19	ฉันมักจะมองเห็นแง่มุมของเรื่องต่างๆ อยู่เสมอ					
20	ฉันเลือกที่จะแก้ปัญหาด้วยเหตุผล					
21	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองให้มั่นคงได้ไม่ว่าจะเผชิญกับปัญหาใดๆ					
22	ฉันยอมรับคำเตือนของครู และนำมาปรับปรุงตนเอง					
23	ฉันจะไม่โกรธ และตอบโต้เมื่อถูกเพื่อนแกล้ง					
24	ฉันสามารถผ่อนคลายอารมณ์หงุดหงิดได้เมื่อต้องเผชิญกับปัญหา					
25	ฉันจะพยายามอธิบายด้วยเหตุผลด้วยความใจเย็น เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน					
26	ถ้าฉันสอบไม่ผ่าน ฉันจะทำใจยอมรับ และตั้งใจเตรียมตัวสอบในครั้งต่อไป					
27	ฉันสามารถตั้งสติเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาได้					
28	ฉันจะไม่ซักสีหน้า หรือทำหน้าบึ้งเมื่อถูกครูตำหนิ					
29	ฉันจะไม่ใช้วาจารุนแรงกับเพื่อน หากเพื่อนทำรายงานฉันหาย					
30	ฉันสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนคนที่ฉันไม่ชอบได้					
31	ฉันตั้งใจที่จะเรียนให้มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงพอที่จะเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาในสาขาที่ฉันเลือก					
32	ฉันบอกได้ว่าฉันต้องการเรียนต่อในสาขาใดในระดับอุดมศึกษา					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33	ฉันวางแผนในการทำงานที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง					
34	การที่ฉันตั้งใจจะสอบให้ได้คะแนนดี เป็นแรงจูงใจให้ฉันตั้งใจอ่านหนังสือ					
35	ฉันตั้งเป้าหมายของระดับคะแนนในการสอบทุกครั้ง					
36	ฉันตั้งใจว่าฉันจะทำการบ้านส่งให้ทันกำหนดทุกครั้ง					
37	การนึกถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ทำให้ฉันมีกำลังใจเรียนวิชาที่ฉันไม่ถนัด					
38	ฉันมักตั้งเป้าหมายสูงกว่าความสามารถของ ฉันเล็กน้อย เพื่อท้าทายความสามารถของตนเอง					
39	การที่ฉันตั้งเป้าหมายในการทำงาน ทำให้ฉันมีโอกาสประสบความสำเร็จ					
40	ฉันตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา อาทิ ภาษาอังกฤษ การวาดรูป เป็นต้น					
41	เมื่อพบว่าฉันทำงานผิดพลาด ฉันจะพยายามค้นหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น					
42	ฉันคิดว่าความพยายาม และความตั้งใจ จะทำให้ฉันบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้					
43	ไม่ว่ารายงานชิ้นนั้นจะยากเพียงใด ฉันจะพยายามทำให้สำเร็จ					
44	ฉันพยายามหาวิธี และเทคนิคต่างๆ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในวิชาที่ฉันไม่ถนัด					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
45	ฉันเชื่อว่าด้วยความอดสาหะในการเรียน ของฉันจะทำให้ฉันสอบเข้าเรียนในสาขาที่ ฉันต้องการได้					
46	ฉันเชื่อว่าความพยายาม จะทำให้ฉันประสบ ผลสำเร็จในการเรียนได้					
47	ฉันพยายามค้นหาข้อมูลมากขึ้น เพื่อให้ งานที่ได้รับมอบหมายมีคุณภาพ					
48	ถึงแม้ผลงานของฉันไม่ได้รับรางวัล ฉันจะ ไม่ท้อแท้ และพยายามพัฒนางานให้ดีขึ้น และส่งประกวดใหม่ในครั้งต่อไป					
49	ฉันไม่คิดว่าฉันล้มเหลว เพราะฉันไม่เลิกล้ม ความพยายามที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ					
50	ฉันคิดว่าการมีความพยายามในการบรรลุ เป้าหมาย ถือเป็นคุณสมบัติสำคัญอันหนึ่งที่ จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ					
51	เมื่อครุมอบหมายงาน ฉันจะวางแผนเป็น ขั้นตอน อย่างชัดเจน เพื่อให้สำเร็จ					
52	การวางแผนการทำงานต่างๆ ทำให้ฉัน สามารถคาดถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นใน ระหว่างการดำเนินงาน					
53	ฉันสามารถวางแผนการ ในการเตรียมตัว สอบคัดเลือกเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาได้ อย่างชัดเจน					
54	ฉันวางแผนการเตรียมตัวสอบในภาคเรียนนี้ เป็นขั้นตอน อย่างชัดเจน					
55	ฉันมีการประเมินแผน และปรับปรุง แผนการของฉันอยู่เสมอ					
56	การวางแผนการทำงาน ทำให้ฉันทราบ ขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
57	การวางแผนของฉันมีความสอดคล้องกันทั้งด้านการเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย					
58	เมื่อได้รับมอบหมายงานเพิ่มเติมฉันจะปรับแผนการทำงานในแต่ละวันของฉันใหม่ให้เหมาะสมกับงานนั้นๆ					
59	ฉันเชื่อว่าการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอนสามารถทำให้งานสำเร็จ และมีคุณภาพ					
60	การวางแผนการทำงาน ทำให้ฉันไม่กังวลและสับสน เมื่อมีงาน และกิจกรรมหลายอย่างที่ต้องรับผิดชอบ					
61	ฉันจัดลำดับวิชาต่างๆในการอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ					
62	ฉันจัดลำดับความสำคัญของงานบ้าน ที่ผู้ปกครองมอบหมาย					
63	ฉันจัดลำดับความสำคัญของงาน โดยคำนึงถึงลักษณะงาน และกำหนดการส่งงานเสมอ					
64	ฉันเลือกทำงานที่เร่งด่วนและสำคัญก่อนงานที่ฉันชอบ แต่ไม่สำคัญ					
65	การจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ทำ ทำให้ฉันทำงานได้ครบตามที่ตั้งเป้าหมายไว้					
66	ฉันสามารถกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทำงานต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะของงาน					
67	ฉันสามารถประเมินได้ว่าควรใช้เวลาเท่าใดในการอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ					
68	การกำหนดระยะเวลาในการทำงานต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ทำให้ฉันส่งงานทันกำหนด					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
69	ฉันรู้ว่าการกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทำงานที่ดี ควรเพื่อเวลาสำหรับแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นด้วย					
70	การกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทำงานเป็นเรื่องที่ควรทำทั้งในด้านการเรียน และการทำงาน					

ภาคผนวก ง
การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ข้อความเดิม	ข้อความที่แก้ไข	ตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ
2	ฉันเลือกที่จะทำการบ้านให้เสร็จมากกว่าที่จะไปเที่ยวตามคำชวนของเพื่อน	ฉันเลือกที่จะทำงานของฉันให้เสร็จ มากกว่าไปทำอย่างอื่นตามคำชวนของเพื่อน	ผศ.ดร.ชัชวาลย์ กุลโกวิท และ อ.ศิริสุดา ลดาวัลย์ ณ อยุธยา
6	ฉันคิด พูด และทำในสิ่งที่ดี	ฉันคิด พูด และทำในสิ่งที่ดีเสมอ	ผศ.ดร.ชัชวาลย์ กุลโกวิท
11	ฉันสามารถช่วยเพื่อนทบทวนบทเรียน ในวิชาที่ฉันถนัดได้	ฉันเลือกที่จะทบทวนบทเรียนด้วยตนเอง โดยไม่ต้องรอให้ใครบังคับ	ผศ.ดร.ชัชวาลย์ กุลโกวิท
18	เพื่อนๆ ส่วนใหญ่ยอมรับฟังความคิดเห็นของฉัน	ฉันกล้าที่จะนำเสนอความคิดเห็นของฉัน	ผศ.ดร.ชัชวาลย์ กุลโกวิท
23	ฉันไม่โกรธตอบเวลาเพื่อนแกล้งฉัน	ฉันจะไม่โกรธ และตอบโต้เมื่อถูกเพื่อนแกล้ง	ผศ.กรกฏา นักกิม และ ผศ.ดร.ชัชวาลย์ กุลโกวิท
31	ฉันตั้งใจที่จะเรียนให้ได้ GPA สูงพอที่จะเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาในสาขาที่ฉันเลือก	ฉันตั้งใจที่จะเรียนให้มีความแน่นเฉลี่ยสะสมสูงพอที่จะเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาในสาขาที่ฉันเลือก	อ.ณัฐนิชา รื่นบุญ และ ผศ.ดร.ชัชวาลย์ กุลโกวิท
39	การทำงานโดยไม่ได้ตั้งเป้าหมาย ทำให้งานมีโอกาสน่าไม่ประสบความสำเร็จ	ฉันตั้งเป้าหมายในการทำงานที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง	อ.ณัฐนิชา รื่นบุญ

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ข้อความเดิม	ข้อความที่แก้ไข	ตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ
50	การมีความพยายามใน การบรรลุเป้าหมาย ถือเป็นคุณสมบัติ สำคัญที่จะทำให้ บุคคลประสบ ความสำเร็จ	ฉันใช้ความพยายามอย่างสุด ความสามารถทุกครั้ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ฉัน ตั้งไว้	อ.ณัฐนิชา รื่นบุญ และ ผศ.ดร.ชัชวาลย์ กุลโกวิท
55	ฉันมีการประเมิน แผนการของฉันอยู่ เสมอ	ฉันมีการประเมินแผน และ ปรับปรุงแผนการของฉันอยู่ เสมอ	อ.ณัฐนิชา รื่นบุญ และ ผศ.ดร.ชัชวาลย์ กุลโกวิท
57	การวางแผนของฉันมี ความสอดคล้องกัน ทั้งด้านการเรียน การ ทำงานส่งครู หน้าที่ที่ ได้รับมอบหมายจาก ผู้ปกครอง และการ รักษาสุขภาพของฉัน	การวางแผนของฉันมีความ สอดคล้องกันทั้งด้านการ เรียน การทำงานที่ได้รับ มอบหมาย	อ.ณัฐนิชา รื่นบุญ และ ผศ.ดร.นันทนา วงษ์อินทร์
58	เมื่อได้รับมอบหมาย งานเพิ่มเติมในแต่ละ วัน ฉันจะปรับ แผนการใหม่ให้ เหมาะสม	เมื่อได้รับมอบหมายงาน เพิ่มเติมฉันจะปรับแผนการ ทำงานในแต่ละวันของฉัน ใหม่ให้เหมาะสม	ผศ.กรรกฎ นักกิม
66	ฉันสามารถประเมิน ระยะเวลาที่ใช้ในการ ทำการบ้านแต่ละวิชา ได้อย่างเหมาะสม	ฉันสามารถกำหนด ระยะเวลาที่ใช้ในการทำงาน ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับ ลักษณะของงาน	อ.ณัฐนิชา รื่นบุญ และ ผศ.ดร.นันทนา วงษ์อินทร์

ตารางผนวกที่ 1 ค่าอำนาจจำแนก (ค่า r) รายของของแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จัก
เริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟ่น อาร์ โควี

ข้อ	ข้อความ	ค่า r จาก N = 40
1	ฉันเชื่อว่าฉันสามารถกำหนดอนาคต และสร้างความสำเร็จได้ด้วยการ กระทำของตนเอง	.862
2	ฉันเลือกที่จะทำงานของฉันให้เสร็จ มากกว่าไปทำอย่างอื่นตามคำชวน ของเพื่อน	.905
3	ฉันสามารถควบคุมตนเองได้เมื่อเจอกับปัญหาเฉพาะหน้า	.871
4	ฉันทำการบ้านด้วยตนเองเสมอ	.829
5	ฉันเชื่อในความคิด และความสามารถของฉัน	.707
6	ฉันคิด พุด และทำในสิ่งที่ดีเสมอ	.716
7	ฉันเชื่อว่าฉันสามารถเป็นที่พึ่งให้ตนเองได้	.800
8	ฉันรับผิดชอบในสิ่งที่ฉันทำเสมอ	.809
9	ฉันจะลงมือทำสิ่งที่ฉันคิดว่ามีประโยชน์ทันที โดยไม่ลังเล	.847
10	ฉันสามารถตัดสินใจเลือกแผนการศึกษาต่อหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายด้วยตนเอง	.975
11	ฉันสามารถช่วยเพื่อนทบทวนบทเรียน ในวิชาที่ฉันถนัดได้	.897
12	ฉันรู้ว่าพ่อ แม่/ผู้ปกครองภูมิใจในตัวฉัน	.816
13	ฉันสามารถแบ่งเบาภาระงานบ้านของผู้ปกครองได้	.958
14	ฉันภูมิใจในผลการเรียนของตนเอง	1.067
15	ฉันเชื่อว่าฉันมีความสามารถพอที่จะเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้	.864
16	ฉันเชื่อว่าฉันสามารถสร้างงานที่สร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง	.859
17	ฉันภูมิใจในสิ่งที่ฉันเป็นอยู่	.791
18	ฉันกล้าที่จะนำเสนอความคิดเห็นของฉัน	.903
19	ฉันมักจะมองเห็นแง่ดีของเรื่องต่างๆ อยู่เสมอ	.883
20	ฉันเลือกที่จะแก้ปัญหาด้วยเหตุผล	.829

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่า r จาก N = 40
21	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองให้มั่นคงได้ไม่ว่าจะเผชิญกับปัญหาใด ๆ	.841
22	ฉันยอมรับคำเตือนของครู และนำมาปรับปรุงตนเอง	.939
23	ฉันจะไม่โกรธ และตอบโต้เมื่อถูกเพื่อนแกล้ง	.911
24	ฉันสามารถผ่อนคลายอารมณ์หงุดหงิดได้ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหา	.975
25	ฉันจะพยายามอธิบายด้วยเหตุผลด้วยความใจเย็น เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน	.853
26	ถ้าฉันสอบไม่ผ่าน ฉันจะทำใจยอมรับ และตั้งใจเตรียมตัวสอบในครั้งต่อไป	.877
27	ฉันสามารถตั้งสติเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาได้	.776
28	ฉันจะไม่ชักสีหน้า หรือทำหน้าบึ้งเมื่อถูกครูตำหนิ	.868
29	ฉันจะไม่ใช้วาจารุนแรงกับเพื่อน หากเพื่อนทำรายงานฉันหาย	.905
30	ฉันสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนคนที่ฉันไม่ชอบได้	.797
31	ฉันตั้งใจที่จะเรียนให้มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงพอที่จะเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาในสาขาที่ฉันเลือก	.903
32	ฉันบอกได้ว่าฉันต้องการเรียนต่อในสาขาใด ในระดับอุดมศึกษา	1.008
33	ฉันวางแผนในการทำงานที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง	.841
34	การที่ฉันตั้งใจจะสอบให้ได้คะแนนดี เป็นแรงจูงใจให้ฉันตั้งใจอ่านหนังสือ	.840
35	ฉันตั้งเป้าหมายของระดับคะแนนในการสอบทุกครั้ง	.997
36	ฉันตั้งใจว่าฉันจะทำการบ้านส่งให้ทันกำหนดทุกครั้ง	.982
37	การนึกถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ทำให้ฉันมีกำลังใจเรียนวิชาที่ฉันไม่ถนัด	.813
38	ฉันมักตั้งเป้าหมายสูงกว่าความสามารถของฉันเล็กน้อย เพื่อท้าทายความสามารถของตนเอง	.975
39	การที่ฉันตั้งเป้าหมายในการทำงาน ทำให้งานมีโอกาสประสบความสำเร็จ	.736

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่า r จาก N = 40
40	ฉันตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา อาทิภาษาต่างประเทศ การวาดรูป เป็นต้น	.986
41	เมื่อพบว่าฉันทำงานผิดพลาด ฉันจะพยายามค้นหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	.608
42	ฉันคิดว่าความพยายาม และความตั้งใจ จะทำให้ฉันบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้	.758
43	ไม่ว่ารายงานชิ้นนั้นจะยากเพียงใด ฉันจะพยายามทำให้สำเร็จ	.870
44	ฉันพยายามหาวิธี และเทคนิคต่างๆ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในวิชาที่ฉันไม่ถนัด	.698
45	ฉันเชื่อว่าด้วยความอดสาหะในการเรียนของฉันจะทำให้ฉันสอบเข้าเรียนในสาขาที่ฉันต้องการได้	.841
46	ฉันเชื่อว่าความพยายาม จะทำให้ฉันประสบผลสำเร็จในการเรียนได้	.648
47	ฉันพยายามค้นคว้าข้อมูลมากขึ้น เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายมีคุณภาพ	.751
48	ถึงแม้ผลงานของฉันไม่ได้รับรางวัล ฉันจะไม่ท้อแท้ และพยายามพัฒนางานให้ดีขึ้น และส่งประกวดใหม่ในครั้งต่อไป	.847
49	ฉันไม่คิดว่าฉันล้มเหลว เพราะฉันไม่เลิกความพยายามที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ	.768
50	ฉันคิดว่าการมีความพยายามในการบรรลุเป้าหมาย ถือเป็นคุณสมบัติสำคัญอันหนึ่งที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ	.791
51	เมื่อครูมอบหมายงาน ฉันจะวางแผนเป็นขั้นตอน อย่างชัดเจน เพื่อให้สำเร็จ	.897
52	การวางแผนการทำงานต่างๆ ทำให้ฉันสามารถคาดถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน	.931
53	ฉันสามารถวางแผนการในการเตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาได้อย่างชัดเจน	.847

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่า r จาก N = 40
54	ฉันวางแผนการเตรียมตัวสอบในภาคเรียนนี้ เป็นขั้นตอน อย่างชัดเจน	.783
55	ฉันมีการประเมินแผน และปรับปรุงแผนการของฉันอยู่เสมอ	.891
56	การวางแผนการทำงาน ทำให้ฉันทราบขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน	.877
57	การวางแผนของฉันมีความสอดคล้องกันทั้งด้านการเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย	.841
58	เมื่อได้รับมอบหมายงานเพิ่มเติมฉันจะปรับแผนการทำงานในแต่ละวันของฉันใหม่ให้เหมาะสมกับงานนั้นๆ	.876
59	ฉันเชื่อว่าการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน สามารถทำให้งานสำเร็จ และมีคุณภาพ	.736
60	การวางแผนการทำงาน ทำให้ฉันไม่กังวล และสับสน เมื่อมีงาน และกิจกรรมหลายอย่างที่ต้องรับผิดชอบ	.791
61	ฉันจัดลำดับวิชาต่างๆในการอ่านหนังสือ เพื่อเตรียมตัวสอบ	.903
62	ฉันจัดลำดับความสำคัญของงานบ้าน ที่ผู้ปกครองมอบหมาย	.591
63	ฉันจัดลำดับความสำคัญของงาน โดยคำนึงถึงลักษณะงาน และกำหนดการส่งงานเสมอ	.784
64	ฉันเลือกทำงานที่เร่งด่วนและสำคัญก่อน งานที่ฉันชอบ แต่ไม่สำคัญ	.853
65	การจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ทำ ทำให้ฉันทำงานได้ครบตามที่ตั้งเป้าหมายไว้	.698
66	ฉันสามารถกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทำงานต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะของงาน	.816
67	ฉันสามารถประเมินได้ว่าควรใช้เวลาเท่าใดในการอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ	.870
68	การกำหนดระยะเวลาในการทำงานต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ทำให้ฉันส่งงานทันกำหนด	.891

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่า r จาก N = 40
69	ฉันรู้ว่าการกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทำงานที่ดี ควรเผื่อเวลาสำหรับ แก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นด้วย	.931
70	การกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทำงานเป็นเรื่องที่ควรทำทั้งในด้านการ เรียน และการทำงาน	.778

ภาคผนวก จ
ข้อมูลทางสถิติ

คะแนนการทดสอบก่อนและหลังการทดลองโปรแกรมฯการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา การมี
 ความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์
 โควี จากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตาม
 แนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี

ตารางผนวกที่ 2 แสดงคะแนน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัดการมีความ
 เป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ
 สตีเฟน อาร์ โควี ก่อนและหลังการทดลองโปรแกรมฯของนักเรียนกลุ่มทดลอง

คะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี		
คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	263	261
2	213	241
3	235	277
4	279	241
5	283	315
6	196	312
7	282	294
8	267	260
9	208	214
10	210	313
11	210	264
12	265	285
13	308	280
14	207	236
15	210	262
16	252	283

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

คะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี		
คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
17	210	232
18	189	244
19	242	315
20	285	312
21	273	315
22	251	258
23	233	315
24	218	204
25	198	315
26	243	312
27	255	285
28	284	254
29	265	315
30	266	259
31	254	281
32	236	315
33	269	245
34	220	325
35	289	230
36	154	302
37	190	190
38	207	252

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

คะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี		
คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
39	234	304
40	263	247
41	262	298
42	272	244
43	243	241
44	228	290
45	267	290
46	199	311
ค่าเฉลี่ย	241.02	274.74
ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	33.74	34.79

ตารางผนวกที่ 3 แสดงคะแนน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบวัดการมีความ
เป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผนตามแนวคิดของ
สตีเฟน อาร์ โควี ก่อนและหลังการทดลองโปรแกรมฯ ของนักเรียนกลุ่มควบคุม

คะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี		
คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	275	282
2	216	221
3	266	247
4	263	238
5	271	299
6	259	257
7	288	280
8	227	213
9	243	244
10	276	308
11	205	301
12	210	282
13	333	257
14	231	240
15	297	210
16	235	252
17	310	268
18	228	266
19	262	265
20	284	266

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

คะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี		
คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
21	233	223
22	221	261
23	281	289
24	242	292
25	235	277
26	293	219
27	231	253
28	227	255
29	251	247
30	264	268
31	264	210
32	299	226
33	214	261
34	256	244
35	280	246
36	239	224
37	274	210
38	289	259
39	213	271
40	241	284
41	210	278
42	221	266
43	228	240

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

คะแนนจากแบบวัดการมีความเป็นผู้นำตนเอง การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ การวางแผน ตามแนวคิดของ สตีเฟน อาร์ โควี		
คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
44	175	210
45	269	276
46	210	237
47	278	284
48	220	243
49	218	230
50	245	216
51	257	240
ค่าเฉลี่ย	250.14	253.63
ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	32.01	29.49

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวสุรชาติพย์ แก้วเกลี้ยง
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 7 ตุลาคม 2528
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2549 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศาสนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล